

«Arbeidere i alle land,
foren dere!»

FRIHETEN

- avisa med nyhetene bak nyhetene

LEDER: EØS

I et debattinnlegg skriver Irene Johansen, nestleder i Europabevegelsen, at EØS-avtalen ikke står i veien for nasjonal politikk. Hun skriver videre at det blåser opp til strid om EØS i fagbevegelsen, som hovedsakelig har vært aktive forsvarere av avtalen fordi den gir norsk industri tilgang til EUs marked. Side 2

POLITIKK: Arbeidstilsynet

222 tilsyn med grøfting- og gravearbeid. På 13 arbeidsplasser ble arbeidet stanset på grunn av overhengende fare for liv og helse, og Arbeidstilsynet vurderer å gi åtte overtredelsesgebyr etter tilsynsaksjonen. Hovedinntrykket er likevel at de fleste virksomhetene som fikk tilsyn i aksjonsperioden jobber godt med sikkerheten. Side 4 - 5

TEMA: Iran

«Bomb Iran!» Det har vært slagord for John Bolton, «nasjonal sikkerhetsrådgiver», som det heter, for USA og Trump. Han er en aggressiv kriger. «Krig mot Iran!» Det er plan og ønske for Benjamin Netanyahu, statsminister i Israel. USA og Israel er to-spenn for krig. Side 24 - 26

POLITIKK: Kina og Russland

De to landene som var fiender for 40-50 år siden, da de til og med var i grensekrig i 1969, og som lenge har vært svært skeptiske til hverandre, er tvunget til stadig tettere samarbeid av den aggressive politikken som USA fører mot dem begge. Side 22 - 23

POLITIKK: Nasjonale interesser

Utspørring av Putin. Befolkningens interesse for utspørringen av Putin var som vanlig enorm. Flere titalls millioner oppgis å ha sett den over fire timer lange tv-sendingen. Side 28

KULTUR: Kuusinen

Kunstnarlege evner og og høy intelligens var viktige sider ved personlegdomen. Om han sa Lenin at "det er ein mann som kan tenkja". Dessutan var han lærar i litteratur for den seinare kjende finske diktaren Elmer Diktonius, som han til gjengjeld fekk musikkundervisning av. Side 32 - 33

Ingen skal lide

Så vart det avslørt, at dyr ikkje er behandla bra. Kva no? Les side 14 - 15

REUTERS/Chaiwat Subprasom

Gigant ut av gutteklubben Ugrei

Brexit-sirkuset går vidare. Les mer side 16 - 18

Andrew Matthews/PA via AP

Jeg svinger med hatten – se baksiden!

Økt EØS-mostand gir uro

LEDER

I et debattinnlegg skriver Irene Johansen, nestleder i Europabevegelsen, at EØS-avtalen ikke står i veien for nasjonal politikk. Hun skriver videre at det blåser opp til strid om EØS i fagbevegelsen, som hovedsakelig har vært aktive forsvarere av avtalen fordi den gir norsk industri tilgang til EUs marked.

Da EØS-avtalen var fremforhandlet på begynnelsen av 1990-tallet, sa statsminister Gro Harlem Brundtland, at EØS-avtalen skiller seg lite fra handelsavtalen når det gjelder markedsadgang. Dessuten er handelsavtalen mellom EU og Norge fra 1973 fortsatt gyldig, og vil tre i kraft igjen om EØS-avtalen sies opp. WTO-regelverk vil også sørge for at handelen mellom EU og Norge opprettholdes uten toll på industrivarer. Det er også underlig at de tre landene Norge, Sveits og Liechtenstein må ha en EØS-avtale for å handle med EU, en avtale som påtvinger disse landene tusenvis av direktiver og forordninger, når over 150 andre land i verden handler med EU uten noen tilsvarende avtale.

På oppdrag av Nei til EU foretok Sentio nylig en undersøkelse der 1000 personer ble spurt om hva som skjer med toll på industrivarer dersom EØS-avtalen sies opp. Spørsmålet som ble stilt lød: «Tror du det vil bli innført toll på norske industrivarer til EU hvis EØS-avtalen sies opp?» 59 prosent svarte ja, 13 prosent svarte nei og 28 prosent visste ikke. Undersøkelsen viser at de som støtter EØS i langt større grad tror det blir toll på industrivarer om EØS-avtalen sies opp enn de som er EØS-motstandere.

Argumentet fra Johansen om at EØS-avtalen sikrer markedsadgang gjentas i det uendelige. Og årsaken til det er åpenbar, det er nødvendig å så tvil om markedsadgangen. Påstanden om at EØS sikrer markedsadgang for norsk industri er feil, og det vet selv sagt Johansen. Men det er et argument som ofte brukes, fordi det sikrer et flertall for avtalen i den norske befolkningen. Og da er ikke sannheten viktig hverken for Johansen, Europabevegelsen, eller for mange politikere.

Irene Johansen peker også på at EØS-motstanden øker i SP, SV og Rødt, og at disse partiene vil skrote EØS-avtalen fordi de mener den fører til sosialdumping og arbeidslivskriminalitet. Nå er det jo slik at en rekke rapporter har pekt på sammenhengen mellom utvidelsen av EU og sosialdumping og arbeidslivskriminalitet. Blant annet ser vi omfattende sosialdumping innenfor transport, og da spesielt kabotasjekjøring. Vi vet også at fri flyt av arbeidskraft har ført til dårlig lønnsutvikling i en rekke bransjer. Her kan nevnes bransjer som anlegg, bygg, renhold, hotell og restaurant.

Riktignok skriver Johansen at det er utfordringer i norsk arbeidsliv, men hun hevder at det ikke er EØS-lovgivningen som er årsaken til dette. Hun hevder videre at EØS-reglene er såkalte minimumsdirektiv, slik at det er opp til myndigheten å innføre strengere krav. Dette vet nestlederen i Europabevegelsen er feil. Det er nok å peke på forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter, som er basert på ILO 94, som Stoltenberg-regjeringen måtte svekke grunnet EØS. Fortrinnsretten som registrerte havnearbeidere hadde til lossing og lasting ble avvirket. Vi må heller ikke glemme at ESA grep inn og fikk satt til side bestemmelser i tariffavtalen for verkstedoverenskomsten, bestemmelser som også Høyesterett mente var i tråd med allmengjøring av nevnte tariffavtale. Tar vi med at flere ulike regjeringer gjennom flere tiltakspakker mot sosialdumping ikke har klart å løse de omfattende problemene i norsk arbeidsliv, så viser det at Johansens argumentasjon ikke har rot i virkeligheten.

Klassekampen skriver tirsdag 25. juni at et flertall i Fellesforbundets forbundsstyre vil kreve en utredning av EØS-avtalen. Dette må tolkes som et svar på den økende kritikken mot EØS som er fremkommet på grasrota i Fellesforbundet de siste månedene. Dersom det skulle bli et vedtak mot EØS på forbundets kommende landsmøte, vil det øke sjansen for at LO-kongressen også vil lande på et nei til EØS.

Nå er det ikke så mange uker siden Stortinget stemte ned et representantforslag fra SV som nettopp krevde en utredning av EØS-avtalen. Ett av partiene som gikk mot SVs forslag var Arbeiderpartiet. Og en må spørre hvorfor Fellesforbundet ikke kom på banen og aktivt støttet SVs forslag om utredning. Et krav om utredning nå vil neppe bli fulgt opp politisk, og kan derfor sees som et forsøk på å hindre et vedtak som krever oppsigelse av EØS-avtalen.

Irene Johansen

Foto: Europabevegelsen

Terje Bjørlo
terje.bjorlo@friheten.no

FRIHETEN

Neste utgivelse: 15/19 i salg og abonnement fra torsdag 18. juli
Frist for stoff fredag 12. juli kl. 14.00

Abonnement
74 69 99 91 / abo@friheten.no /
45 900 748 (tekstmelding)

Redaksjon
Epost til redaksjonen
friheten@friheten.no

Administrasjon: Runa Evensen,
daglig leder, runa.evensen@nkp.no

Redaksjonen:
Harald Ø. Reppesgaard, ansvarlig
redaktør, 920 20 793
Terje Bjørlo, redaktør,
terje.bjorlo@friheten.no
Knut Eide, redaksjonssekretær,
knut.eide@friheten.no
Petter K. Sandvik, nettredaktør,
746 9999 1 / abo@friheten.no
Lena Adams
Birgit Skjæret

Skribenter
Olav H. Aarrestad, Terje Alnes, Ola Bog,
Steinar Åge Brenden, Terje Enger,
Bjarne H. Johansen, Kjell Jan Hammer,
Marion B.Koksvik, Trond Ali Linstad,
Per A. Kveseth, Christian Larssen, Per L.
Lindtner, Bjørn Nistad, Dag Norum, H.
Boye Svendsen

Samarbeidende aviser
Riktpunkt (SKP)
Kommunist (KpiD)
Arbejderen
Skub (DKP)

Trykt av Sogn og Fjordane
Avistrykkeri AS, Førde

Friheten utgis med støtte fra Norsk Kulturråd

Avisa Følger Vær Varsomplakaten, Redaktørplakaten og Tekstreklameplakaten. Mener du at vi har brutt dette, kan du klage til PFU. Kontakt oss på friheten@friheten.no eller PFU om dette, pfu@presse.no

Politikk

Krever handling etter nok et rekordår

Status hjemløse dyr 2018: Sprengt kapasitet og inntakstopp var oppsummeringen fra Dyrebeskyttelsen Norges lokalavdelinger, etter nok et rekordår med dyr som trenger hjelp. Nå krever vi handling fra myndighetene og at det offentlige blir sitt ansvar bevisst.

Statistikk fra Dyrebeskyttelsen Norges lokalavdelinger, viser at 8.048 familiedyr i Norge fikk praktisk hjelp fra organisasjonen i løpet av 2018. Det er en økning på 633 dyr fra 2017, hvor Dyrebeskyttelsen Norge hjalp 7.415 dyr. Dyrebeskyttelsen Norge krever nå tiltak for å snu den tragiske utviklingen, samt å sette mer av ansvaret over på myndighetene. Selv om hjelpeplikten overfor dyr er forankret i norsk lov, lempes arbeidet og utgiftene med å hjelpe dyr over på private mennesker og frivillige organisasjoner.

Økning på over hundre prosent I 2009 ga Dyrebeskyttelsen Norge ut rapporten «Hjem, kjære hjem», som viste at 3641 dyr fikk hjelp i løpet av året. 10 år etter, er antallet hjemløse dyr som får hjelp av organisasjonen mer enn doblet. Dyrene som kommer inn er ofte umerkede og bortkomne familiedyr, eller

dyr som har blitt dumpet av eier. I 2018 brukte Dyrebeskyttelsen Norge over 22 millioner kroner på praktisk hjelp til dyr i nød, og 12 millioner gikk til å dekke veterinærbehandling og ID-merking av dyr.

«Disse dyrene har i praksis ingen rettsvern. Når man ikke kan identifisere en eier er dyret i praksis ikke beskyttet av lovverket. Dette var nok ikke Stortingets intensjonen da vi fikk Lov om dyrevelferd i 2010. Obligatorisk ID-merking er en enkel og åpenbar løsning. ID-merking er en engangskostnad som dekkes av dyreeier og det er en enkel prosedyre som kan utføres på alle dyreklinikker. Nå er det på tide at disse dyrene får rettsikkerheten sin ivaretatt», sier veterinær og daglig leder i Dyrebeskyttelsen Norge, Åshild Roaldset.

Ingen ID-merking, ingen ansvarliggjøring Det er dessverre ikke unikt at nordmenn dumper familiedyret, når de går lei. Dumping av dyr øker i forbindelse med feriene, og det oppdages til stadighet dumpede familiedyr i søppelcontainere, langs veier og i skogholt. Å hensette et dyr i hjelpeløs tilstand er et brudd på dyrevelferdsloven, men kun et fåtall blir straffeforfulgt for å gjøre dette.

ID-merking øker dyrenes rettsikkerhet ved at det blir enklere å spore opp og

straffefølge dyreeiere som dumper dyr eller utfører vold og vanskjøtsel mot disse. Dette vil kunne virke forebyggende for å forhindre fremtidig dumping og voldsutøvelse mot dyr. Er dyret ID-merket, vil det være enklere å gjenforene funnet dyr med eier. Obligatorisk ID-merking vil også gjøre at man tenker seg om to ganger før man skaffer seg dyr.

«Spania har allerede innført obligatorisk ID-merking, Nederland og Belgia følger etter. I andre land konkluderer man at det er et godt tiltak for dyrene og besparende for myndighetene med obligatorisk-ID merking. Det er merkelig at Norske myndigheter har en annen oppfatning, samtidig som de fraskriver seg ansvaret for hjemløse dyr, forklarer Roaldset.»

Markering foran Stortinget med kosedyr Fjorårets statistikk viser at det trengs strakstiltak for å få bukt med det som er et menneskeskapt problem. Det har vært en jevn økning i antall dyr som får hjelp de siste årene og Dyrebeskyttelsen Norges lokalavdelinger opplever til stadighet å måtte sette inntakstopp grunnet fulle hjelpesentre. Dyrebeskyttelsen Norge planlegger derfor å holde en markering foran Stortinget i november, for å belyse problematikken, samt kreve handling fra myndighetene.

I 2019 samler Dyrebeskyttelsen Norge inn brukte kosedyr fra private hjem. Kosedyrene skal representere de dyrene som fikk hjelp i løpet av 2018, og organisasjonen ønsker å samle inn 8300 kosedyr til markeringen på Eidsvoll plass.

«Dyrebeskyttelsen Norge har arbeidet for at familiedyr skal ID-merkes i over 40 år. Når antall dyr som får hjelp stadig øker må landbruksministeren ta grep. Situasjonen er uholdbar for tusenvis av dyr, sier Roaldset. Den estimerte kostnaden som skulle vært dekket av staten ved Mattilsynet i henhold til «nødhjelpsforordningen» for 2018 er på over 5 millioner. Staten sparer mye på å dumpe ansvaret for nødhjelp til dyr over på frivillige. Nå er det på tide at ansvaret plasseres der det hører hjemme, nemlig hos dyreeier, forklarer Roaldset.»

I løpet av markeringen ønsker Dyrebeskyttelsen Norge å overrekke de 8300 kosedyrene og en symbolsk faktura til landbruksminister Olaug Bollestad (KrF). Denne fakturaen viser summen myndighetene lempet over på Dyrebeskyttelsen Norge hvert år, ved å fraskrive seg ansvaret for de hjemløse dyrene.

Arbeidstilsynet kontrollert

Bilet er ikke tatt i forbindelse med artikkelen, og viser en ulykke tidligere i år med gravemaskinvelt og døden til følge.

Terje Bjørlo
terje.bjorlo@friheten.no

ARBEIDSLIV

mai og første del av juni har Arbeidstilsynet gjennomført 222 tilsyn med grøfting- og gravearbeid.

På 13 arbeidsplasser ble arbeidet stanset på grunn av overhengende fare for liv og helse, og Arbeidstilsynet vurderer å gi åtte overtredelsesgebyr etter tilsynsaksjonen. Hovedinntrykket er likevel at de fleste virksomhetene som fikk tilsyn i aksjonsperioden jobber godt med sikkerheten.

– 13 stans er ikke et veldig høyt tall, men skadepotensialet er stort. Derfor er det svært alvorlig for de arbeidstakerne som risikerer å bli utsatt for en ulykke fordi sikkerheten ikke er godt nok ivaretatt, sier direktør Trude Vollheim I Arbeidstilsynet.

Typiske funn

Typiske funn, som har ført til pålegg i tilsynsaksjonen er:

- Virksomhetene har ikke utarbeidet grøfteplaner
- De har ikke brukt geoteknisk kompetanse i planlegging av gravearbeidet
- Oppfølging av grøfteplaner er mangelfull

- Gravemasser er plassert for nær der det graves
- Det er ikke gjort gode nok tiltak for å hindre utrasing av sidevegger i grøft
- Rømningsveier mangler
- Det er mangler ved periodisk sakkyndig kontroll av arbeidsutstyr og maskiner
- Det er ikke gitt god nok utstyrsspesifikk opplæring
- HMS-kort mangler

Arbeidsmiljøloven

Arbeidsmiljøloven er en vernelov som setter en rekke krav som skal etterleves. Arbeidsmiljølovens formål er blant annet å sikre et arbeidsmiljø som gir grunnlag for en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon, som gir full trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger, og med en velferdsmessig standard som til enhver tid er i samsvar med den teknologiske og sosiale utvikling i samfunnet.

I paragraf 3-2 første ledd «For å ivareta sikkerheten på arbeidsplassen skal arbeidsgiver sørge for»: «at arbeidstaker

gjøres kjent med ulykkes- og helsefarer som kan være forbundet med arbeidet, og at arbeidstaker får den opplæring, øvelse og instruksjon som er nødvendig».

Grøftarbeid anses som risikofylt arbeid. I paragraf 3-2 tredje ledd i arbeidsmiljøloven heter det at «Hvis det skal utføres arbeid som kan innebære særlig fare for liv eller helse, skal det utarbeides en skriftlig instruks om hvordan arbeidet skal utføres og hvilke sikkerhetstiltak som skal iverksettes.»

Tiltak for sikkert arbeid i grøft

«Forskrift om utførelse av arbeid» er en aktuell forskrift for anleggssektoren. Forskriftens kapittel 21 omhandler gravearbeid, og stiller flere krav som skal etterleves ved denne type arbeid, herunder graving av grøfter og sjakter.

Når det gjøres risikofylt arbeid som grøftegraving, er det viktig at arbeidsgiver skaffer seg god kunnskap om grunnforholdene og planlegger arbeidet slik at ingen blir skadet. Er grøften over to meter dyp, må det utarbeides en grøfteplan. Den skal blant annet omfatte en skriftlig arbeidsinstruks som beskriver hvordan arbeidet skal utføres og hvilke sikkerhetstiltak som må gjøres. Kravet til grøfteplan gjelder

De gravearbeid

Foto: Joakim Halvorsen / NTB scanpix

uavhengig av kravet om SHA-plan (sikkerhet-helse- og arbeidsmiljøplan).

Dersom grøften eller sjakten har loddrette sider og er dypere enn 2 meter, skal den avstives. Alternativt må grøften ha en annen form for personsikring.

Når grøften er dypere enn 3 meter skal en faglig kvalifisert person dimensjonere og dokumentere avstivningen. Hvis virksomheten selv ikke har slik kompetanse, må den skaffes utenfra.

Gravemassene skal plasseres slik at verken gravemassene, eller massene de blir lagt oppå, raser ut. Massene skal legges minst 1 meter fra sjakt- eller grøftkantene. Grøfter som er dypere enn 1 meter, skal ha én eller flere rømningsveier. En typisk rømningsvei kan være stige.

Alvorlige ulykker

– **Arbeidstilsynet** vil gjennomføre en lignende tilsynsaksjon til høsten. Vi har valgt å fokusere på dette temaet fordi skadepotensialet er stort når ulykker skjer. Vi har blant annet registret ulykker hvor arbeidere blir helt eller delvis begravd av masser som raser ned, blir truffet av armen på en gravemaskin når de oppholder seg i maskinens

arbeidsområde, får stein over seg, og det har vært ulykker der gravemaskiner velter eller blir med et ras ut i vann. Når masser gir etter, følger gjerne maskinen med, og de som arbeider i området rundt er også utsatt. Dette er alvorlige ulykker, og slike ulykker må forebygges, sier Trude Vollheim.

En gjennomgang Friheten har foretatt viser at flere arbeidere de senere årene har omkommet under arbeid i grøft fordi det har skjedd ras, og de har fått løsmasser over seg. Det har også vært dødsulykker fordi maskiner har veltet ned i grøft.

Senere i år vil Arbeidstilsynet arrangere en workshop om gravearbeid. Her oppsummeres blant annet erfaringer fra tilsynsaksjonen i mai og juni og tilsynsaksjonen som er planlagt over sommeren, slik at bransjen selv kan bruke denne kunnskapen i sitt forebyggende arbeid.

LOs sommerpatrulje - 34. året på rad

LO

De kommende tre ukene går LOs Sommerpatrulje av stabelen over hele landet. Da skal unge tillitsvalgte i LOs forbund undersøke arbeidsforholdene til tusenvis av unge, og bidra til å spre kunnskap om rettigheter og plikter i arbeidslivet.

Sommerjobb er for mange unge det første møtet med arbeidslivet. For at dette skal bli best mulig er det viktig at både de unge ansatte og arbeidsgiverne kjenner sine plikter og rettigheter. Vi har gjennom våre år med patrulje sett at stadig flere kjenner til Sommerpatruljen, og de fleste er også positive til å få besøk av våre representanter.

Siden 1985 har LOs sommerpatrulje hatt fokus på unge sommervikarers jobbsituasjon.

I fjor besøkte vi nesten 6000 bedrifter over hele landet. I år vil sommerpatruljen særlig se etter om verneombud er på plass, om ungdom trives og føler mestring i jobben. Og som alltid vil vi sjekke om arbeidskontrakten er i orden. LOs sommerpatrulje vil i år ha et fokus på ansatte i bemanningsbyrå og serveringsbransjen. Dette gjør vi fordi dette er utsatte bransjer der det er viktig at samfunnet følger med på at de ansatte jobber under ordentlige forhold, og at loven følges. Etter flere år med uheldige avsløringer og oppmerksomhet i mediene og blant partene i arbeidslivet, velger vi derfor å fokusere på disse bransjene spesielt, men vil som alltid patruljere innenfor et vidt spekter av bransjer over hele landet.

Vi håper norske arbeidsgivere vil ta Sommerpatruljen godt i mot i år, som årene før.

LO-leder Hans-Christian Gabrielsen er med på sommerpatruljens første besøk i år, som går til utestedet Kulturhuset. Foto: Ryan Kelly / NTB scanpix

Viktig seier i kampen mot vold og trakassering

LO

I dag vedtok FNs arbeidslivsorganisasjon, ILO, en ny konvensjon mot vold og trakassering i arbeidslivet.

– **Dette** er gledelig! Nå får mange av verdens arbeidstakere en beskyttelse de fram til nå har manglet. Vold og trakassering er uforenlig med et inkluderende arbeidsliv, sier LOs førstesekretær Julie Lødrup.

Norsk fagbevegelse har vært svært tydelige på behovet for en ny konvensjon, og har også jobbet hardt for å få på plass en ILO-standard mot vold og trakassering i arbeidslivet. Den nye konvensjonen inkluderer bekjempelse av vold og trakassering i nære relasjoner.

– **Det** er av stor betydning fordi vold og trakassering som skjer i hjemmet har stor påvirkning på blant annet deltakelse i arbeidslivet, produktivitet og arbeidsmiljø, sier Lødrup.

Konvensjonen, som blir til i samme år som ILO fyller 100 år, legger en bred definisjon av arbeid til grunn og inkluderer også arbeid i uformell sektor.

– **Vi** vet at mange som jobber med mindre formalisert arbeid og i uformelle sektorer er i en sårbar arbeidssituasjon. De er særlig utsatte for vold og trakassering. At konvensjonen også gir beskyttelse for disse arbeidstakerne har vært viktig for LO. Takk til alle som i flere år har lagt ned krefter og hardt arbeid for å få denne konvensjonen på plass. Dette illustrerer med all tydelighet betydningen av ILO og internasjonalt trepartssamarbeid, slår Lødrup fast.

– **Nå** starter arbeidet her hjemme, sier Julie Lødrup som oppfordrer alle land til å ratifisere og implementere den nye ILO-konvensjonen i nasjonalt lovverk.

Fakta om ILO

ILO ble grunnlagt etter første verdenskrig. Grunnlaget for ILOs virke var forståelsen av at varig fred bare kan sikres gjennom sosial rettferdighet. Ved etableringen av FN etter andre verdenskrig, ble ILO FNs særorganisasjon for arbeidsliv. Det unike ved ILO er at det er den eneste FN-organisasjonen som er en trepartsorganisasjon, og som styres av både myndigheter, arbeidsgivere og arbeidstakere. Norge var en av stifterne av ILO i 1919 og har siden vært en aktiv deltaker. Organisasjonen har arbeidet målrettet for å fremme full sysselsetting, arbeidstakerrettigheter, sosiale sikkerhetsnett og partssamarbeid i arbeidslivet. I 1969, på sin 50-årsdag, ble ILO tildelt Nobels fredspris.

Runas røde råd

Syltelabber og gåselever

Det finnes helt sikkert sadister som plager dyrene sine. Men jeg vil påstå at den aller største sadistiske plagen er når kapitalen driver matproduksjon. Den kan aldri bli bærekraftig under kapitalismen, fordi målet er å få ut mest mulig profitt. Dyrevelferd og miljøhensyn kommer langt ned på prioriteringslisten. Også matproduksjonen industrialiseres kun med tanke på profitt. Der lages burhøns av kyr. Alle dyr går ikke ute i det fri og spiser smørblomster og gjødsler gresset så det blir grønnere, men blir innendørs hele livet i trange båser og fores med veksthormoner.

Tidligere brukte man hele dyret på en fornuftig måte. Urbefolkningen gjør det ennå. Gåseleveren kom fra den gamle gåsen, fordi alt skulle nyttiggjøres. Så ble det en lukrativ etterspurt delikatess. Tvangsforing av gjess, med tuber stukket ned i halsen ble løsningen, sånn at fet og god gåselever skulle kunne produseres raskere og profitt maksimeres.

I kapitalismen vil alle ledd også i matproduksjonen ta ut profitt. Og om det skal la seg gjøre, samtidig som forbrukerne skal kunne handle for den summen vi har fått til rådighet, som er akkurat nok til å kunne klare oss, må der spares i noen ledd. Da sies det seg selv at taperen må bli småbønder, dyrene og miljøet vårt. Derfor blir det færre småbønder år for år. De kan ikke leve av jobben de gjør lenger. Norge gror igjen og småbruk kjøpes opp av gigant bønder og utenlandske investorer.

Ta lakseproduksjon, som eksempel. Det er jo ikke særlig naturlig å måtte proppe laksen med antibiotika. Det er jo fordi mengdene som produseres og måten det produseres på er et sykdomstegn som må behandles. Det er dyrt med lukkede anlegg, og for dyrt og rydde opp etter seg. Forurensingens konsekvenser blir abnorme.

Ta kyllingproduksjon, som eksempel. Millioner av søte små kyllinger blir most levende i maskineriets kniver fordi de har feilt kjønn. De kastes, selv om vi drukner i søppel og noen går sulten til sengs. Dette er godkjent av mattilsynet.

Ta pelsdyrnæringen, som eksempel. Den ble vedtatt nedlagt nå i juni. Mattilsynet laget falske rapporter om mislighold, for å sette punktum for næringen, og det klarte de. Men bevismaterialet sa noe annet; dyrene hadde det helt fint hos bøndene. Er det mindre humant å bruke pelsen til dyret enn syltelabben?

Ta produksjon av frukt og grønt, som eksempel. Her er standarder, slik at om de ikke er store eller vakre nok, så kastes de. Og man må passe på å skylle og skrubbe før man setter kniven i, ellers kan man bli forgiftet av plantevernmidler og parafin. Og plantevernmidlene går i grunnvannet til slutt. Lurer på hvor mange som kunne være fri for allergier, utmattelsesykdommer og overvekt om plantevernmidler, veksthormoner og kunstige tilsetningsstoffer hadde vært forbudt?

Senterpartiet mener at overvåningskameraer i hver bås er løsningen, for at bøndene skal være snille under rovdriften i kapitalismen. NKP mener at et rødt skifte er den endelige løsningen. Kun under sosialismen-kommunismen vil også mat produseres for nyttens skyld. Kortreist naturlig mat er bærekraftig for mennesker og miljø.

Runa Evensen

Leder i NKP, runa@nkp.no

Illustrasjonsfoto: Flere foreninger jobber for bedre pensjon. Her Stein Asthøy, talsperson for For...

Folk vet mer om p

Institutt for samfunnsforskning

Mange forstår hovedprinsippene i det nye pensjonssystemet, men få sier selv at de har god kjennskap til reglene, viser en ny rapport fra Institutt fra samfunnsforskning.

Hvor mye kan nordmenn egentlig om pensjon? Kanskje mer enn de selv tror, ifølge en ny rapport fra ISF. Rapportforfatter Anne Skevik Grødem har gjennomgått flere studier om nordmenns syn på og kunnskap om pensjon, og ser at folks kunnskap ofte ser ut til å overgå deres egen selvtillit på feltet. Og det er godt nytt, understreker hun.

– I det nye pensjonssystemet vil pensjonen du får utbetalt avhenge av dine egne avgjørelser om arbeid og pensjon. Derfor er det viktig at du vet nok om systemet til å gjøre gode valg, sier Grødem.

Få snakker sammen om pensjon

Nesten en million nordmenn mottar alderspensjon fra NAV, og de fikk utbetalt mer enn 211 milliarder kroner i 2017. Likevel ser ikke pensjonsspørsmål ut til å fenge folk like mye som innvandring, familierpolitikk, bompenger eller sjamaner. De fleste sier at de er lite interesserte i pensjon, og at de sjelden snakker med andre, som for eksempel partner eller kollegaer, om temaet.

En ISF-undersøkelse om familie og pensjon fra 2017 stilte spørsmålet:

«Hender det at du og din ektefelle/samboer snakker sammen om hvordan dere vil få det økonomisk som pensjonister?». Bare 5 prosent av respondentene svarte «svært ofte» eller «ofte», mens 61 prosent oppga at de «sjelden» eller «aldri» snakket om dette.

– **Interessen** øker imidlertid når man nærmer seg slutten av yrkeskarrieren. Personer over 50 år, samt de som har helseplager som går ut over arbeidsevnen, er mer interessert i pensjonssystemet enn andre, forteller Grødem.

Et flertall av de spurte har fått med seg hovedreglene og –mekanismene i det nye pensjonssystemet. Om du spør et representativt utvalg av befolkningen om hvordan de vurderer sin egen kunnskap til pensjonssystemet, er det imidlertid bare små mindretall som drister seg til å si at de har «god kjennskap» til de gjeldende reglene.

– **Dette** kan nok tolkes som uttrykk for dårlig selvtillit og en opplevelse av avstand. Mange har skjont mye, men har likevel en opplevelse av at pensjonssystemet er langt mer komplisert enn de klarer å overskue, tror Grødem.

Flertallet er lite bekymret for pensjonen

Undersøkelsene viser ikke en utbredt bekymring i befolkningen for framtidige pensjonsnivåer. I de fleste undersøkelsene svarer et flertall at de tror økonomien som pensjonist vil bli «middels».

– **Vi** tolker dette som uttrykk for institusjonell tillit: Folk kjenner ikke

Svar Offentlig Pensjon.

Foto: Terje Pedersen /NTB Scanpix

ensjon enn de tror

nødvendigvis til alle detaljene i ordningene, men de stoler på at systemet vil sikre at de får det de trenger, sier Grødem

Befolkningens holdninger til omfordelingsmekanismene i pensjonssystemet ser langt på vei ut til å være drevet av egeninteresse. De med lave inntekter er mest opptatt av at folketrygden bør utformes slik at ingen blir fattige. Personer som har høye inntekter slutter sterkest opp om prinsippet om at de som har tjent mest, bør få høyest pensjon. Samtidig har noen grupper mindre tillit enn andre til at pensjonssystemet vil gi dem en god nok inntekt. Dette gjelder særlig kvinner, deltidsarbeidende og lavtlønte.

– **Det** kan tyde på at de har langt på vei har forstått fordelingsmekanismene i alderspensjonen, siden dette er grupper som faktisk står i fare for å komme dårligere ut enn andre, avslutter Anne Skevik Grødem.

Klikk her for å lese hele rapporten Pensjon: for komplisert for folk flest? Befolkningens kunnskap om og holdninger til pensjonssystemet

Fakta:

Det nye pensjonssystemet fra 2011 er mer komplisert og følsomt for valgene du gjør gjennom livet. Blant hovedelementene i systemet er:

- **Alle år** med inntektsgivende arbeid mellom 13 og 75 år teller når pensjonen skal regnes ut

- **Du kan** – på visse betingelser – gå av med pensjon når som helst mellom 62 og 75 års alder, men den årlige pensjonen blir lavere jo tidligere du går av.
- **Du kan** ta ut hel eller delvis alderspensjon samtidig som du jobber ved siden av.
- **Pensjonsbeløpet justeres** etter forventet levealder for ditt årskull.
- **Pensjonsordninger knyttet** til arbeidsplassen (tjenestepensjoner og AFP) er blitt viktigere, særlig for ansatte i privat sektor.
- **Det nye** systemet innføres gradvis. Alle som er født før 1953, blir værende i det gamle systemet, mens alle som er født etter 1963 helt ut omfattes av det nye systemet.

Institutt for samfunnsforskning er en uavhengig, ikke-kommersiell stiftelse i Oslo.

Siden opprettelsen i 1950 har instituttet spilt en avgjørende rolle for utviklingen av norsk samfunnsforskning.

Vi søker å skape et bredt fagmiljø uten skarpe grenser mellom grunnforskning og anvendt forskning. Målet er å frambringe kunnskap og forståelse på områder som er viktige for samfunnsutviklingen og arbeide i nær tilknytning til den internasjonale forskningsfronten.

Seks av ti unge synest det er vanskeleg å følge med i nyheitsbiletet

Medietilsynet

Seks av ti 16 – 20-åringar synest det er vanskeleg å følgje med i nyheitsbiletet, viser ei ny undersøking frå Medietilsynet. Samtidig er sosiale medium ein av dei viktigaste nyheitskjeldene for halvparten i denne aldersgruppa. – Resultata underbygger utfordringa med å nå dei unge med nyheiter, seier direktør Mari Velsand i Medietilsynet.

Dei unge evner ikkje å følge med i nyheitsbiletet, viser ei ny undersøking frå Medietilsynet. – Resultata underbygger utfordringa med å nå dei unge med nyheiter, seier direktør Mari Velsand. Foto Medietilsynet

Medietilsynet har nyleg gjort ei stor undersøking om den kritiske medieforståinga til nordmenn i samarbeid med Kantar Media og medieforskarar ved Universitetet i Bergen. Som ein del av undersøkinga har Medietilsynet sett særleg på dei unge sine medievaner og kritiske medieforståing, det vil seie ulike former for evner og kunnskapar knytte til å orientere seg i medielandskapet. unge

Halvparten har sosiale medium som viktigaste nyheitskjelde

Medievanane til 16 – 20-åringane blir prega av ikkje-redaksjonelle og utanlandske medieaktørar, og Medietilsynets undersøking viser at halvparten av dei unge har sosiale medium som ein av sine viktigaste nyheitskjelder. Dei unge bruker også færre kjelder for å forstå ei nyheitssak enn gjennomsnittet i befolkninga.

– **Dei** unge sine medievanar blir prega av at dei i stor grad bruker sosiale medium, videodelingsplattformer og strøymetenester. I dette biletet er det ei utfordring for norske, redaktørstyrte medium å nå ungdomen, seier Mari Velsand.

Medietilsynet vil følgje utviklinga framover

Det er første gong Medietilsynet har gjennomført ei slik undersøking, og tilsynet har dermed ikkje tal å samanlikne med.

– **Vi** ønskjer å følge med på utviklinga framover, og kjem derfor til å gjere slike undersøkingar jamleg, seier Velsand.

Samanlikna med befolkningssnittet er dei unge mindre interessert i innanriksnyheiter, saker om næringsliv og lokalstoff, men meir interessert i nyheiter om kjendisar og underholdning.

Dei unge er den mest digitale aldersgruppa

16 – 20-åringane er den mest digitale aldersgruppa i befolkninga. Dei er for eksempel flinkare enn gjennomsnittet til å bruke digitale medium til å finne ut om informasjon er sann eller ikkje eller til å setje seg inn i ei sak og gjere seg opp si eiga mening. I undersøkinga var det også fleire unge enn gjennomsnittet som avslørte at ei nyheit var falsk.

– **Dei** unge merkjer seg med sterke digitale kunnskapar. Det er svært positivt at dei unge for eksempel veit ein god del om algoritmar og at dei ofte veit korleis dei skal vareta personvernet sitt, seier Velsand.

Unge har fleire negative opplevingar på nett

Fire av ti unge seier å ha vore utsett for negative opplevingar på nett. Den vanlegaste negative opplevinga både hos dei unge og i befolkninga generelt er forsøk på pengesvindel. Men fleire unge enn i befolkninga generelt har opplevd å få uønskete seksualiserte meldingar.

– **Vi** ser at 16 prosent av dei unge seier å ha motteke uønskete seksualiserte meldingar, og det er særleg jentene som er utsett. Dette er eit tema det er viktig å snakke med ungdom om for å førebyggje slik åtferd, seier Mari Velsand.

Ønskjer meir kritisk medieforståing i skulen

Samtidig som dei unge er digitalt sjølvstendige, har færre unge «høg kritisk medieforståing» (21 prosent) enn befolkninga generelt (43 prosent).

– **Medietilsynet** meiner at kjeldekritikk og medieforståing er svært viktige kompetanseområde, og at dette er fagområde som bør styrkjast for eksempel i samfunnsfag og norsk, seier Mari Velsand.

Medietilsynet har derfor nyleg gitt innspel til dei nye lærarplanane som er ute på høyring.

– **Skulen** har ei svært viktig rolle i å førebu og ruste dei unge til å kunne navigere trygt i dagens digitale og fragmenterte medielandskap. Vi meiner også at det er viktig å framheve redaktørstyrte medium si demokratiske rolle i ei tid kor alle kan vere publisistar, og der internasjonale medieaktørar i stor grad vinn kampen om dei ungen si merksemd, seier Velsand.

Det Svein Blindheim

Terje Alnes
terjealnes@yahoo.no

Major Svein Blindheim (bildet) angrep den offisielle fortellingen om 2. verdenskrig, avslørte lysskye militære aktiviteter i etterkrigs-Norge, og kritiserte USAs og NATOs kaldkrigspolitikk. Flere tiår senere er alt Blindheim fortalte like aktuelt.

Svein Blindheim (1916–2013) var krigshelten fra Kompani Linge som etter krigen ble tilknyttet Forsvarets etterretningstjeneste. I E-tjenesten var han bl.a. med på å opprette hemmelige Stay Behind-grupper i Norge, og ble sendt til Finland for å lære opp finske agenter for spion- og sabotasjeoppdrag mot Sovjetunionen. Som offiser deltok han i militærøvelser der bruk av atomvåpen inngikk, og fikk opplæring i regimeskifte-operasjoner av CIA.

Som etterretningsagent fikk han etter hvert en følelse av at arbeidet ikke var lovlig, at mye foregikk bak ryggen på politikerne. Han skrev: «Norske politikarar kan umogleg ane eller skjønne stort av kva makt- og intrigespel norske offiserar er med på.»

Svein Blindheim ble en opposisjonell i systemet. I 1977 lot han seg intervjuet av Ny Tid der hemmelighetene ble slått stort opp. Disse lekkasjene førte til at han først ble sikket etter § 90 («spionparagrafen»). I 1978 ble han dømt til 75 dagers betinget fengsel for avsløring av militære tjenestehemmeligheter, en dom som Høyesterett opprettholdt året etter.

I boken «Offiser i krig og fred» fortalte han om alt dette og mere til. Basert på dagens nyhetsbilde er alt Svein Blindheim avslørte høyst aktuelt.

Det norske offiserskorpset sviktet 9. april

Fordi han kom fra trange kår hadde Svein Blindheim ikke muligheter til å utdanne seg. Befalsskolen ble redningen. Da Tyskland invaderte Norge opplevde han at store deler av det norske offiserskorpset sviktet, og mer eller mindre ga seg uten kamp. Blindheim sa at «ein skremmande stor del av befalskorpset hadde høgerradikale sympatiar» og at mange enten var med i,

eller sympatiserte med Nasjonal Samling. Som i dag (med Russland) var Sovjetunionen utpekt som fienden. 9. april 1940 sto 7.000 norske soldater oppmarsjert i nord i tilfelle et sovjetisk angrep.

Etter selv å ha deltatt i mindre kamper i Østfold i dagene etter 9. april flyktet han til Sverige. Derfra la han ut på en lang reise østover, gjennom Sovjetunionen og til Midtøsten, før han på et britisk skip til slutt kom seg til Storbritannia. Der sluttet han seg til de norske motstandstyrkene. Blindheim var utålmodig og frustrert over all ventingen i England og Skottland der han følte at offiserene var fornøyd med å planlegge og å trene, men vegret seg for å gjøre en aktiv militær innsats.

Blindheims punkterte det offisielle bildet av den heroiske, norske motstandskampen. «Motstandsørsla var ei haldningsørsl, ikkje ei militær motstandsørsl å snakke om», skrev han. Faktum er at den norske motstandsbevegelsen i både Storbritannia og Sverige stort sett bare øvde og aldri kom i kamp. Da Norge ble fritt 8. mai 1945 vendte disse eksilsoldatene derimot hjem som helter. Blindheim tok glorien av Hjemmefronten.

Svein Blindheim selv var derimot en ekte krigshelt. Han ble sendt i fly til Norge og hoppet ut i fallskjerm. Som en av de ekte «gutta på skauen» lå han i skjul og var en sentral brikke i organiseringen av MILORG på Østlandet. Innsatsen under 2. verdenskrig gjorde Svein Blindheim til en av Norges høyest dekorerte offiserer.

Kalde etterkrigsår

Det gikk ikke lenge før Blindheim fikk alvorlige betenkeligheter. Det begynte allerede under krigen, og fortsatte med behandlingen av «tyskertøser» og andre som hadde valgt feil side. Dette ble forsterket da han som offiser ble sendt til Tyskland etter krigen – som del av Tysklandsbrigaden. Behandlingen av tyskerne bød ham imot, særlig engelskmennenes fremferd.

Nedgraderingen av Sovjetunionens krigsinnsats, med tilsvarende opphøring av Storbritannias og USAs betydning, var noe Svein Blindheim reagerte på. Antikommunismen satte sitt stempel på det politiske klimaet. Den kalde krigen avløste den varme.

Tilbake fra Tyskland ble han raskt rekruttert til Etterretningsstaben. Dette skjedde i 1949, samme år som NATO ble etablert. Det Blindheim opplever her er dynamitten i hans selvbiografi. Han forteller om organisering av Stay Behind-grupper - hemmelige militære enheter som skulle ta opp kampen etter en eventuell sovjetisk okkupasjon, opplæring av spioner i Finland for oppdrag inn i Sovjetunionen, og om

militærøvelser i Norge der bruk av atomvåpen inngikk.

Opplæring av finske spioner og sabotører

I 1953 ble Svein Blindheim sendt til Finland på oppdrag for E-tjeneste. Der skulle han lære opp finner i våpenbruk, i bruk av sprengstoff og andre hjelpemidler til sabotasjeformål. Finnene skulle så sendes inn i Sovjetunionen på oppdrag.

Blindheim fikk alvorlige betenkeligheter da han ble oppmerksom på bakgrunnen til sine finske elever. Flere hadde vært aktive i høyreekstreme kretser. Da Finland kapitulerte i september 1944 fortsatte mange finner å kjempe sammen med tyskerne, mot sin egen regjering. «Eg visste at mange av desse finnane blei rekrutterte av amerikanarane, det vil seie CIA», sa Blindheim. Nå vet vi at CIA drev aktiv rekruttering av nøkkelpersonell fra det nazistiske og fascistiske Europa – også til Stay Behind, folk med kunnskap som ville være nyttige i kampen mot Sovjetunionen.

Dette var folkene den norske E-tjenesten skulle lære opp, sannsynligvis bak ryggen på den finske regjeringen, som hadde inngått en hjelpe- og vennskapsavtale med Sovjetunionen i 1948.

CIA-opplæring i regime-skifte

Svein Blindheim forteller også om CIA-opplæring i USA, der kursprogrammet omfattet «organisering av motstandsgrupper, sabotasje, infiltrering, framgangsmåtar for å starte valdeleg uro osv. Gjennom heile kurset gjekk organisering og utføring av noko som blei kalla frigjeringsspel av eit Warszawapaktland. Det aktuelle landet var Ungarn. Det var opprøret i Ungarn i 1956 vi øvde!»

«Vi øvde rett og slett på opplegget for infiltrasjon av organisasjonar, instirusjonar, militærstell og politi, som må ha vore forspelet og innleiinga til opprøret i Ungarn hausten 1956 ... Eg har aldri sett nokon grunn til å tvile på realismen i dette øvingsopplegget, som gjekk over mange veker. Det var altså anten USA åleine som infiltrerte Ungarn så sterkt at russarane greip inn 31. oktober 1956, eller mest sannsynleg var det eit NATO-prosjekt.»

Det Svein Blindheim, som norsk etterretningsoffiser fikk opplæring i, var rett og slett det som nå kalles «regime-skifte», og som er utført med stor suksess mange steder senere.

NATO-forsvaret truer Norges sikkerhet

Han ble etter hvert klar på at NATO-medlemskapet ikke var i Norges interesser, men tvert imot gjorde oss til et fremskutt mål i en evt. krig mot Sovjetunionen. Blindheim selv ville desentralisere forsvaret og satse på geriljatakikk i forsvaret av Norge.

«Målet mitt er eit godt, norsk forsvar. For å nå det målet må eg godtgjere at det forsvaret vi har er verdlaust, skadeleg, dyrt, beintfram livsfarleg ... Det er NATO-forsvaret som trugar tryggleiken vår, slik det byggjer på atomvåpen. Kva vil eg så ha i staden? Eit lokalt organisert forsvar. Kall det gjerne geriljaforsvar. Berre det passar for geografien vår, for vårt nasjonale særpreg, for vår individualisme.»

Alt Blindheim avslørte er forsterket

Innsigelsene Svein Blindheim fremmet mot det norske NATO-forsvaret er flerfoldige ganger forsterket og aktualisert de siste årene. Vi har fått NATO-baser på norsk jord, og vi lar amerikanerne bygge en spionradar i Vardø som inngår i atomvåpenprogrammet. Vårt eget forsvar er nærmest blitt helintegrert i det amerikanske. Slagkraften brukes nå i amerikanske kriger, ikke til forsvaret av Norge.

Vi ser at nedgraderingen av Sovjetunionens krigsinnsats fortsetter for fullt. Justisminister Jøran Kallmyr (Frp) vakte reaksjoner da han talte om «frihet mot sosialisme» på frigjøringsdagen 8. mai. At det var Sovjetunionen som frigjorde Finnmark ble knapt nevnt. At norske kommunister sto fremst i kampen mot nazismen blir aktivt fortiet.

Den samme tendensen så vi ved 75-års markeringen for D-dagen 6. juni, der invasjonen i Normandie gjøres større og mer betydningsfull enn den var. Det var ikke på vestfronten nazi-Tyskland ble nedkjempet, de tyske elitedivisjonene ble nedkjempet på østfronten av Den Røde Hær.

Den norske Etterretningstjenesten driver fremdeles med offensive oppdrag. Tidligere grenseinspektør Frode Berg ble nylig dømt til 14 års fengsel i Russland. Han har innrømmet at han var på kurér-oppdrag for norsk etterretning da han ble arrestert for spionasje i 2017.

Selskapet Øhlen Betong har saksøkt den norske stat for spionverving i Russland. Selskapet har tapt over 200 millioner kroner etter at to ansatte er utvist fra landet. **Årsaken til utvisningen er at norske etterretningsagenter har forsøkt å verve dem som informanter, og at den russiske etterretningstjenesten FSB grep inn.**

Kilder:

Svein Blindheim «Offiser i krig og fred», Samlaget 1981, «Svein Blindheim», wikipedia.org, «Kald krig, hemmelig hær. Stay Behind i Norge», nytid.no 12.10.17, «Operasjon Paperclip», wikipedia.org, «Forsvarssjefen: Norge klarer ikke innfri NATOs forventninger», vg.no 21. 06 19, «Frp-Kallmyr talte om frihet fra sosialisme», vg.no 09.05.19, «Frode Berg dømt for spionasje», nrk.no 16.04.19, «Saksøker den norske staten for spionverving», nrk.no 15.02.19

heim fortalte

NORDISK FOLKERIKSDAG PÅ LJUNGSKILE FOLKHØGSKOLA

Edvard Mogstad

Nordisk folkeriksdag blir arrangert kvart år i august av Fritt Norden, og arrangementet går på omgang mellom dei tre skandinaviske landa. I fjor hadde Fritt Norden Norge arrangementet, i Neiden i Øst-Finnmark, og i år er det Sveriges tur.

Fritt Norden blei opprinneleg grunnlagt i Danmark i 1972 av utbrytarar frå Foreningen Norden, sia Foreningen Norden støtta dansk EF-medlemskap, norske og svenske EU-motstandarar og nordistar følgte opp, og saman har dei skipa Fritt Norden. Den norske avdelinga har dei siste åra vore leia av Peter Ørebech og Knut Vadla. Kim Runar Gjelstenli tok over i fjor. Fritt Norden Sverige er leia av Gunilla Winberg, som også leier den svenske avdelinga av Framtiden i våre hender.

Temaet for folkeriksdagen i Sverige skal vera berekraftig og etisk landbruk og FN's globale mål.

Bakgrunnen er den miserable stillinga som svensk og dansk landbruk befinn seg i, og dei svenske og danske småbrukarane er mykje prega av mismot, pessimisme og ei defensiv haldning til styresmakter og opinion.

Det norske småbrukarlaget, derimot, har klart å vekkje gjenhør hos store delar av norsk opinion, inkludert byfolk, mykje takka vera dyktige talsfolk, som Merete Furuberg, Svenn Arne Lie og Lundteigen. Vi hugsar mellom anna med glede Globaliseringskonferansen sist haust.

Ideen vår er dermed at framstående talsfolk for bønder og småbrukara i nabolanda våre skal få møte leiarar frå vårt småbrukarlag, med deira kamplyst og entusiasme, for, om muleg, å smitte våre nabofolk med meir optimisme, ideologi, og mulege felles planar.

Folkeriksdagen i år skal haldast på Ljungskile folkhøgskola nord for Uddevalla, 1. - 4. august 2019.

Talsmenn for Småbrukarna i Sverige og Frie Bønder - Levende Land i Danmark har alt meldt deltaking. Frå Norge deltar Reidar Isebakke, tidlegare leiar i Østfold Småbrukarlag.

Fredag 2. august blir spesielt via landbruket, og laurdagen FN's globale mål. Søndag formiddag blir oppsummering.

Foto: FNN

Solberg-regjerin

H. Boye Svendsen
boye.svendsen@gmail.com

Det er grunn til å bli forbauset over støtte- og forsvarergruppen til Frode Berg som optimistisk uttalte etter spionanklage og spiondommen på 14 år på harde vilkår, at nå var det bare å søke benådning for Frode Berg. Nå er dommen kjent, og grunnlaget for dommen som bl.a. er 5 kurerter til Moskva med overlevering av dokumenter og til sammen 150.000,- NOK til den russiske kontakten. Frode Berg er som kjent den pensjonerte grenseinspektøren i Kirkenes. Nordmannen og hans forsvarer har akseptert dommen og unnlatt å anke den.

-Hvorfor skal President Putin benåde en spion som går i tjeneste hos en fiendtlig nasjon som har innført en rekke sanksjoner mot Russland, demoniserer Russland og Russland-hat, og som provoserer og forbereder krig mot Russland?

Treholt-saken

Treholt-saken fra 20. januar 1984 og hans privatiserte utenrikspolitikk gav ham lovens strengeste straff på 20 års fengsel i 1985 for politisk spionasje til fordel for Sovjetunionen og Irak. Saken er sammenlignbar. Saken førte til omfattende debatt her hjemme og blusser fortsatt opp. Den norske dommens strenghet, daværende statsminister Willochs medvirkning, og Willochs varamann som lagmann i domstolen, og hemmelige agenter fra USAs morder organisasjon CIA som anonyme vitner, svekker domstolens troverdighet. Når en stor del av den norske befolkningen stiller seg kritisk til Treholt-dommen, er det på grunn av den politiske innblanding med et styrende USA på bakrommet, domstolens kvalitets- og karakterbrist og den alminnelig tvil om hvor alvorlig Treholts forbrytelser egentlig var. Treholts venner i Ap satt helt stille i båten da den suksessfulle diplomaten falt fra klippen. Arne Treholt ble benådet i 1992.

Et kort tilbakeblikk

Frode Berg og hans forsvarer Ilja Novikov ved byretten

I 2013 solgte statsminister Jens Stoltenberg Norges mest moderne ubåtbase Olavsvern i Troms til en privatinvestor i Tromsø for 38 millioner NOK. Olavsvern kostet 4000 millioner NOK å bygge. Nå ble basen bl.a. utleid til russiske forskningsfartøyer. Utrulig perspektivløst av norske politikere. Året etter i 2014 fant USA ut at russerne og Russland var farlige. Det var igjen behov for et bærende fiendebilde.

Det ble sanksjoner mot Russland som Erna Solberg kastet seg på. Resultatet var at kystbefolkningen tapte en fiskeeksport til Russland på 6,5 milliarder NOK pr år.

Mikhail Gorbatsjov

Sovjetunionens siste president Mikhail Gorbatsjov og USAs president Bush seniors forsikringer om at NATO ikke

gen ofrer spioneren Frode Berg?

ten i Moskva ved domsavsigelsen tirsdag

Foto: Berit Roald / NTB scanpix

skulle flytte grensene lengre østover etter Tysklands samling og heller ikke ta opp tidligere sovjetrepublikker og Warszawa-pakt land i NATO. Men i sin 243 års historie har USA dokumentert og autorisert løgner som en legal styringsmekanisme mellom land. USA startet umiddelbart manipulering og undergraving av østblokken og i 2002 var 12 nye medlemsland kommet inn i NATO. USA klarte å få til statskupp i Ukraina, men da var President Putin kommet så langt i å gjenreise det russiske folkets verdighet at han satte ned foten. Siden har det gått dårlig med Ukraina. Både USA og EU har i dag så store problemer at det er intet å hjelpe Ukraina med.

USA og norske politikere skriker om folkeretten og Krim, hvor et solid folkeflertall valgte Russland. USA, Norge og NATO er fullstendig blind for egne

krigsforbrytelser i de 20 siste årene. NATO-landene med USA i spissen har bombet, gjennomført aggresjonskriger og terror og drap på millioner av mennesker fra det gamle Jugoslavia i 1999, Afghanistan i 2001, Irak i 2003, Libya i 2011, Syria i 2013 til Jemen i dag med millioner av drepte mennesker, millioner av ødelagte liv og millioner av flyktninger vi nekter å ta ansvar for.

Norge en del av atombombeterrorismen

Norge er en del av atomstrategien som sin forsvarspolitik med sin første slags angrep. Norge er en terrorstat som har gjort livet og fremtiden usikker for alle nordmenn. USA bruker Nord-Norge som oppmarsjrområde til provokasjoner og krigsforberedelser mot Russland. USA har alltid ført krig på fremmed jord, aldri risikert eget land. USA har ingen medfølelse med andre folk, selv ikke sine

egne. At Norge og Nord-Norge kan bli utslettet i et første slagsangrep, er en åpenbar risiko. USA truer med å bruke atomvåpen hele tiden. Nå skal Iran, sivilisasjonens vugge, utslettes fordi de ikke lar USA bestemme sin politikk. I dag har vi en regjering uten egne tanker og refleksjoner om vår situasjon, men trur at USA vil og kan beskytte Norge. Men det er USA som skaper og setter Norge i en håpløs situasjon. Norge har levd fredelig med Russland i over tusen år. Med USA har vi bare 70 år, mens landet har vært involvert i en uendelighet av kriger og konflikter over hele verden.

Den legendariske Ho Chi Minh sa: «Vi er vietnamesere, det er landet vårt, vi må være her. Amerikanerne kan bare reise hjem.» Etter å ha sluppet like mange bomber og kjemikalier over den arme befolkningen under Vietnam-krigen som under Den annen verdenskrig og drept 4

millioner mennesker, reiste USA hjem med halen mellom beina for å sørge over sine 58.000 døde usanere. I 20 år fortsatte USA denne imperialismens fortsattelseskrig etter franskmennenes nederlag i Indokina. USA ble slått av en bondebefolkning.

Vardø III radaren

I disse dager monterer USA den nye radaren i Norges østligste by Vardø for å overvåke Russlands største militære baser i nord og aktivitet. USAs ubåter med atomvåpen har fri adgang til norske farvann, krigsskip og fly utstyrt med atomvåpen har adgang til norske havner og flyplasser. Vardø III radaren sender etterretningsråmateriale direkte til USA. Norges ignorering av Svalbardtraktaten innlemmer etterretnings satellitter som sender råmateriale til USA. Det norske nasjonale forsvaret er i oppløsning, verneplikten er borte, hæren er borte. Vi klarer ikke en gang å seile våre nye fregatter uten totalforlis i kollisjon med et fredelig handelsskip. Selv våre nye F35 jagerfly blir styrt og kontrollert av USA, men regninga kommer til Norge. Fire nye USA-baser i Norge fyller opp det militære tomrommet.

Solberg-regjeringens ødeleggelse av norsk infrastruktur er tydelig demonstrert med avviklingen av NSB, som betyr avvikling av norsk kompetanse til å drive et nasjonalt transportselskap og en alvorlig svekkelse av nasjonal beredskap. I april 1940 sendte vi ut mobiliseringsordre pr post. I dag har vi verken postvesen eller soldater. Norge er under avvikling. Våre politikere mangler evne og vilje til å forsvare fedrelandet og forsøker å innbille seg sjøl og folket at vi kan hvile på fremmede bajonetter. Slik kan vi miste fedrelandet.

Benådningssøknaden til President Putin

Alt dette vil Putin få på sitt bord. Det er ingen grunn til å tru at vasall-staten Norge med statsminister Erna Solberg og den mest lugubre regjering Norge har hatt siden 1905, vil gjøre noe annet enn å følge ordre fra Washington. Det betyr at Frode Berg må belage seg på mange år i fengsel i Sibir. Moskva kjenner ingen tårer.

Solberg ofrer Frode Berg. Norge har stelt seg slik at norsk selvstendighet er borte. Vi har ingen innflytelse på forhistorien, og ingen kontroll med krigsstrategien. Det norske forsvaret er forankret i Washington. Norge er et selvfølgelig atombombemål. Erna Solberg har ikke bare ofret Frode Berg, men hun har ofret Norge og den norske befolkningen.

Kronikk:

Fremmedfiendtlig asyl-lege på Trandum

«**B** bygg grensegjerde mot Sverige – ikke vent til invasjonen er i gang!» Legen som vurderer om mennesker på Trandum er friske nok til å forlate landet, er samtidig en aktiv debattant på innvandringsfiendtlige nettsteder.

Antirasistisk Front Stavanger

Etter at Ny Tid avslørte at en av legene som siden 2004 har hatt ansvar for helsetilbudet ved Politiets utlendingsinternat på Trandum, ved flere anledninger har uttrykt seg svært kritisk til innvandring og asylsøkere på fremmedfiendtlige nettsteder som Document.no, Human Rights Service (HRS) og det svenske nettstedet Avpixlat, mener vi at han ikke er personlig skikket for å ta vare på mennesker i en svært sårbar situasjon.

«**Tror ikke** de mange nordmenn som kjempet og led under krigen gjorde det for at Muhammad og Ahmed skulle kunne gå trygt til NAV for å hente sine ulike stønader,» skrev legen i en diskusjon på nettstedet Document.no for to år siden.

Under en artikkel om den økte oppslutningen hos den islamfiendtlige organisasjonen Pegida, skriver legen:

«**Ulempen er** at det er vinneren som skriver historiebøkene. Holder vi fram som nå, så risikerer vi at historiebøkene seinere kan berette om de heltemodige demonstrantene som streid den gode strid for økt innvandring. Timeglasset er i ferd med å renne ut.»

På det samme nettstedet, under en artikkel om at Danmark stoppet togtrafikken fra Tyskland, kommenterer han «Bygg grensegjerde mot Sverige – ikke vent til invasjonen er i gang!» Han har også vært aktiv på svenske Avpixlat: «Kom deg raskt, Jimmy (Åkesson, tidligere leder for Sverigedemokratene, red. anm.) – Sverige og Norden trenger deg», skriver han under en artikkel om at den tidligere SD-lederen var blitt sykmeldt.

Lege Gunnar Fæhn, kommenterer under profilnavnet «Gnrf» og har de siste 12 årene vært hovedansvarlig for helsetilbudet på Trandum, som leies inn av hans firma Legetjenester A/S. I tillegg er han sakkyndig i vurderingene av hvorvidt de innsatte ved Trandum er i helsemessig god nok stand til å bli deportert fra Norge (såkalte fit for fly-erklæringer). Denne dobbeltrollen – kombinasjonen av behandler, sakkyndig og privat innleid – ble av Sivilombudsmannen trukket frem som uheldig etter deres besøk ved internatet i mai 2015. Problematisk. Leder i Legeforeningens etikkråd Svein Aarseth

Luftegården til Utlendingsinternatet på Trandum

Foto: Heiko Junge / NTB scanpix

mener det er problematisk at legen som har ansvar for de innsatte på Trandum gir uttrykk for fremmedfiendtlige holdninger på nett. «Gitt at dette er samme person, vil jeg si at det er problematisk at han uttrykker seg på denne måten samtidig som han har en krevende stilling på utlendingsinternatet, der han fyller en dobbeltrolle som behandler og sakkyndig – og sitter med ansvar for å vurdere om mennesker er friske nok til å forlate landet eller ikke,» sier Aarseth når Ny Tid viser ham de aktuelle kommentarene.

Ukultur på Trandum. En ansatt ved Trandum som Ny Tid har snakket med, forteller om en generell ukultur blant de ansatte på internatet. «Jeg har opplevd situasjoner der ting har blitt sagt på en måte som ikke er akseptable. Det er vanskelig å få gehør, og jeg frykter dessverre at det må skje noe alvorlig for at ledelsen skal ta det alvorlig.» Vedkommende har vært ansatt ved internatet i mange år, og har ved flere anledninger forsøkt å ta opp problemer direkte med ledelsen på Trandum. I fare for konsekvensene av å stå frem velger personen å være anonym. «Kravene til hvem man ansetter burde vært strengere. Etter min mening er det en del 'cowboyer' som syns dette blir litt for gøy, og som litt for raskt tyr til bruk av maktmidler, for eksempel isolasjonscelle.» Kjenner du altså til tilfeller av unødvendig maktbruk mot

innsatte? «Vi har anledning til å bruke maktmidler, men det betyr ikke at det bestendig skal gjøres.

Mange ganger er det nok med dialog og kommunikasjon for å løse en situasjon, men dette er et ledd mange hopper over. Dette er en tung jobb, men det er ikke greit å handle uetisk fordi man er sint. Det er viktig å ikke glemme at de innsatte er mennesker som befinner seg en utrolig vanskelig situasjon, det skal vi ha respekt for,» sier kilden.

Kritikk fra Sivilombudsmannen. Sivilombudsmannen mener det er merkelig at helsetjenesten ved Trandum er innleid av – og dermed ansatt av – Politiet fremfor å være regulert av Helsedepartementet. I Trandum-rapporten fra 2015 stiller Sivilombudsmannen spørsmål ved Legetjenester A/S og deres uavhengighet: «Dette er en uvanlig og prinsipielt betenkelig ordning, og vi stiller spørsmål ved helsepersonellens mulighet til å ivareta sin rolle uavhengig av Politiet. Ordningen kan undergrave pasientenes tillit til helsetjenesten og svekke helsetjenestens vurderinger. Vi anbefaler derfor at Politiets utlendingsenhet etablerer en ordning som sikrer at helsetjenester gis av helsepersonell med faglig uavhengighet,» står det i rapporten.

Det ble også bemerket som betenkelig at legetjenesten på Trandum i tillegg til å ha

helseansvar, påtar seg en rolle som sakkyndig ved å utstede erklæringer for transportdyktigheten til dem som skal sendes ut (fit to fly-erklæringer). Sivilombudsmannen var også kritisk til de manglende rutinene for dokumentasjon av fysiske skader, og til fremgangsmåten for å få helsehjelp: «De internerte på Trandum må fylle ut en 'legelapp' for å skaffe seg legetime. Disse er ikke tilgjengelige i fellesarealet eller på beboernes rom, noe Sivilombudsmannen reagerer på.»

I rapporten fremgår det også at mange av de internerte hevder å ha sendt opptil ti forespørsler før de oppnådde kontakt med helseavdelingen på mottaket.

Avdelingsleder på Trandum Kristine Vee Læg Reid opplyser om at PU er i dialog med Politidirektoratet for å vurdere om helsetjenestene kan overlates til kommunehelsetjenesten.

Mennesker som blir internert på Trandum har like mye rett for god helsehjelp, fri for rasisme, som andre beboere i samfunnet. Vi krever at Trandum lege Gunnar Fæhn mister jobben, fordi han ikke er personlig skikket for den!

Fakta om krafta vår

Den varme og turre sommaren 2018 gav i andre kvartal 40 prosent mindre tilsig til norske kraftverk. Likevel hadde vi overproduksjon av kraft!

Osvald Medhus

Vår kraftproduksjon er planlagt å dekke behovet til vårt land som ligg langt mot nord med dei kalde vintrane. Derfor har vi tatt kostnaden med stor magasinkapasitet.

1. Vår magasinkapasitet

Eit særtrekk ved den norske vasskrafta er vår evne til å lagre energi.

Norge har i dag over 1000 vassmagasin med ein samla kapasitet på over 84 TWh. Om lag halvparten av denne lagringskapasiteten ligg i dei 30 største magasinane. Den samla magasinkapasiteten svarar til 70 prosent av det norske kraftforbruket.

Norge har halvparten av Europas magasinkapasitet, og over 75 prosent av den norske produksjonskapasiteten er regulerbar. Med den store magasinkapasiteten som vi har, kan vi jamne ut produksjonen over år, sesongar, veker og døgn. Den regulerbare vasskrafta kan ved hjelp av magasinane produsere nok kraft til vårt forbruk sjølv i periodar med lite nedbør og lågt tilsig. Dette syner tydeleg tala for produksjon og forbruk i dei ekstremt varme og turre sommarmånadene 2018:

Månad 2018 Produksjon Forbruk

Mai 9,76 TWh 8,78 TWh

Juni 9,17 TWh 8,08 TWh

Juli 8,90 TWh 7,74 TWh

Det er grunn til å merke seg spesielt at norske kraftprodusentar eksporterte kraft endå til tursommaren 2018, i staden for å spare.

Vår norske vasskraft er unik grunna den store magasinkapasiteten. Innmelding i EUs energiunion via ACRE, vil ta bort den fundamentale tryggleiken for sikker kraftforsyning frå eigne kraftverk heile året.

2. Marknadsprisen vår er produksjonsprisen på kolkraft medrekna CO2-avgift

Norge er det einaste landet i verda som får dekt alt forbruk av elektrisitet frå eigne nedbetalte vassverk, utan CO2-utslepp.

Produksjonskostnaden for nedbetalte vasskraft er stabil, 3-5 øre per kWh, kring 10 øre medrekna skatt. Den sterkt varierte strømprisen er fiktiv; fleire hundre prosent over produksjonskostnaden. I 2018 varierte vår strømpris frå 39 til 63 øre per kWh, 2017 frå 28 til 38, 2016 frå 23 til 45, 2015 frå 10 til 32, 2014 frå 19 til 35, her medrekna mva.

3. Kvifor så høg strømpris?

Den 23. januar 2018 gav konstituert vassdrags- og energidirektør, Anne Britt Leifseth, orientering om strømprisen:

«**Kraftmarkedene** i Norden og Europa er nå så integrerte at brenselpriser får direkte innvirkning på norske kraftpriser. Det er kostnaden for fossil kraftproduksjon med CO2 som setter prisen for strømmen vi eksporterer og importerer.»

Illustrasjonsfoto

Foto: Terje Pedersen / NTB scanpix

Denne strømprisen er vår marknadpris. Apropos: 30. januar 2019 melder NVE om «Auka strømprisar grunna halvert vindkraftproduksjon i Europa».

Dette talar for seg sjølv – kva situasjon vi er kome inn i.

4. Forvaltninga av vasskrafta vår

I 1992 fekk vi verdas mest liberale energilov. Med energilova fekk vi ein meir effektiv kraftomsetnad, fysisk. Men det er skremmeleg kor denne lova er blitt misbrukt.

Politikarane trekte seg tilbake og overlèt denne viktige sektoren fullstendig til ein byråkratisk styrt marknad. Norge gjorde nemleg opptak til ein sams kraftmarknad med Sverige. Det norske Statnett og den svenske Kraftnätt skipa Nord Pool ASA – med 50 prosent eige kvar – og som hadde konsesjon i Norge og dreiv kraftbørs i Norden.

Reglane som Nord Pool etablerte bestemte at prisen på marknadskrafta (altså vår kraft) skulle vere lik den til kvar tid dyraste krafta ein fann i Norden, kontinentet eller Baltikum.

Eitt eksempel, blant fleire, kva dette førde til;

I 2006 importerte vi 0,6 prosent av vårt forbruk av elektrisk straum. Likevel steig strømprisen her i landet med 70 prosent frå året før – endå 99,4 prosent av straumforbruket det året var frå våre eigne nedbetalte vassverk. Denne prissjongleringa kosta abonnentane 12,5 milliardar kroner ekstra det året.

Det er fleire slike døme frå åra 2002-2003-2006 og 2007. Dei uakseptable reglane for fastsetting av den til kvar tid marknadpris er byråkratisk bestemt og er hovudgrunnen til den fatale utviklinga av strømprisen.

5. Nasdaq overtar

I 2008 selde Nord Pool dei to selskapa sine Nord Pool Clearing og Nord Pool Conculting til Amerikas største aksjeselskap, Nasdaq OMX, New York, for 80 millionar kroner. Samstundes fekk Nasdaq OMX opsjon på kjøp av Nord Pool ASA – den finansielle kraftbørsen for ulike kraftkontraktar, blant anna til prissikring, og ein av Europas største børsar for handel med klimavotar.

I 2010 gjorde Nasdaq OMX sin opsjon gjeldande, og kjøpte Nord Pool ASA for 2,4 milliardar kroner, som Statnett syntest var ein god pris. Statnett og Kratnätt har igjen Nord Pool Spot som berre tar seg av den fysiske kraftomsetnaden, ikkje det økonomiske. Dermed er vår kraft kome inn i ein kraftmarknad slik vassdrags- og energidirektøren har stadfesta, dvs. vi har gitt frå oss forvaltninga av krafta til den Europeiske kraftmarknaden, utan at Stortinget vart kontakta.

6. Avtale om innlemmelse av 3. energipakke

Arbeiderpartiet har gått saman med Høgre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet de Grønne om «innlemmelse av 3. energipakke i EØS-avtalen, og rettsaktene som inngår i den tredje energipakken». ACER er handa på rattet i EUs energiunion. Ein eining i NVE, kalla RME skal ta imot ordre frå ESA, som igjen får ordre frå ACER.

Dette har med den viktige forvaltninga av krafta vår, ikkje sjølv eigarskapen. Men når ein har gitt frå seg styringa av forvaltninga, har ein òg indirekte gitt frå seg eit vesentleg insitament for fastsetting av strømprisen.

Innmelding i EUs energiunion reiser dessutan eit svært alvorleg spørsmål: Om Norge vil ta tilbake forvaltninga av krafta, vil ACER då kunne stoppe det? Innan ACER-systemet er nemleg innebygd ein form for veto.

7. Korleis ta igjen styringa av den offentleg eigde kraftproduksjonen?

Den eigentlege bakgrunnen for at vår vasskraft er blitt ei handels- og spekulasjonsvare er dei sterkt varierte kraftprisane. Desse varierte kraftprisane er ulogiske for Norge – jf. punkt 2 – som er det einaste landet i Europa som kan bestemme seg for fast, stabil kraftpris. Med stabil kraftpris ville vår vasskraft ikkje lenger vere ei spekulasjonsvare, og NASDAQ, ACER og private spekulantar vart sett ut av spel.

* **Forvaltninga** av krafta vår blir i dag bestemt og styrt av byråkratiet. Stortinget må gi NVE og Statnett retningslinjer som reflekterer at reguleringsmagasinane er bygd for å sikre kraft til variert forbruk for heile landet heile året. Og bruken av reguleringsmagasinane må ha dette som absolutt prioritet.

* **Marknadsreglane** må Stortinget ta seg av, i staden for byråkratiet. Dermed kunne ein bestemme og halde ein stabil kraftpris, som gav kraftteigarane ein oversiktleig og akseptabel økonomi.

* Å kunne kjenne storleiken på kraftprisen, og som var stabil, ville dessutan vere trygt og viktig for både industri og hushald.

* **Stortinget** må sikre at gjeldande avtaler om kraftprisen til kraftkrevjande industri står ved lag.

8. Energieffektivisering

Kraftpris-avgiftene bør bort. Men om slike avgifter blir oppretthaldne, bør dei gå til ENOVA.

Ein spart kWh er mykje meir verd enn ein ny kWh frå uregulert produksjon. Ein treng ingen nye kraftliner, og ein sparer kraft når det er kaldast og trengst mest. I alt brukar vi ca. 40 TWh til oppvarming. I bygningsmassen er sparepotensialet rekna til ca. 10 TWh. Undersøkingar syner at også i industrien kan ein spare straum, opptil 25 prosent.

Økende inkassogjeld blant unge

Dinero

Inkassosaker og inkassogjeld øker begge mest blant unge, og inkassoselskapene spår desto mer mislighold selv når gjeldsregistrene er på plass.

Når gjeldsregistrene trer i kraft fra 1. juli, spår inkassoselskapene en ytterligere økning i inkassosaker og inkassogjeld.

Nordmenn hadde ved årsskiftet nærmere 94 milliarder kroner i inkassogjeld. 21 av disse er knyttet til misligholdt forbruksgjeld, kommer det fram i Finanstilsynets rapport «Finansielt utsyn». I rapporten fremgår det samtidig at misligholdet øker, selv om forbrukslånveksten avtar.

I løpet av fjoråret behandlet Kredinor, et av Norges største inkassoselskaper, 700 000 purre saker og mottok 1,4 millioner inkassosaker – og det er i aldersgruppen 18-25 og 26-34 år at inkassogjelden øker mest. Årsaken er blant annet økt kredittaktivitet i forbindelse med netthandel, hevder Kredinor.

– **Dermed** er det også nærliggende å tenke seg at det skaper økt mislighold, og det er også sannsynlig at tendensen vil fortsette fremover selv om veksttakten antagelig vil gå ned, sier Kredinors analysesjef Magnus Solstad til Dinero.no.

Solstad påpeker at kredittkortenes utstrakte forbrukervern fremdeles gir en handel som er tryggere enn ved kjøp med debetkort, og anmoder derfor ingen til å legge kredittkortet på hylla av den grunn.

Misligholdet vil øke selv med gjeldsregister

Våre svenske naboer har hatt gjeldsregister i en årrekke allerede, en løsning som har holdt misligholdet på forbruksgjeld nede. Kredinor anslår at gjeldsregistrene, som tas i bruk i Norge fra og med 1. juli, vil ha tilsvarende effekt i Norge på sikt. I første omgang vil gjeldsregistrene derimot føre til et oppsving i misligholdsstatistikken.

– **Årsaken** er at mange som i dag benytter seg av refinansiering av eldre kreditter vil stoppes av for høy samlet gjeldsbelastning når den blir synliggjort for bankene. Dermed kan det kortsiktig påregnes en økning i inkassogjelden utover høsten 2019, forklarer Solstad.

Evry, Finans Norge og Experian er de tre aktørene som foreløpig har gjeldsregisterkonsesjon i Norge. Disse har etablert selskapene Gjeldsregisteret AS, Norsk Gjeldsinformasjon og Experian Gjeldsregister.

Forskrift alene har liten effekt

Fra og med 15. mai i år gikk retningslinjer for forsvarlig utlån av forbruksgjeld over til å bli lovfestet forskrift. Hensikten er at privatpersoner med sårbar økonomi ikke skal ha mulighet til å låne over evne. Forskriften setter blant annet begrensninger for hvor mye du kan låne. Kredinor tror ikke en forskrift i seg selv vil bremse inkassoveksten. Ifølge selskapet løses 93,1 prosent av alle inkassosaker før det tas rettslige skritt.

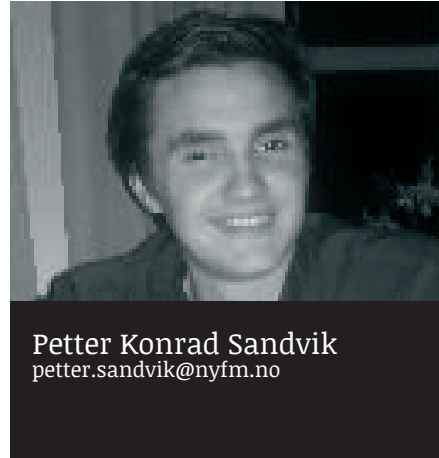
– **Det** er kun i kombinasjon med gjeldsregisteret at forskriften får reell innskjerpende betydning fremover. Videre er vår oppfatning at langt de fleste bankene allerede har tilpasset seg forskriften i den grad det er mulig før gjeldsregisteret kommer, sier Solstad.

Krednors analysesjef påpeker at forskriftens innskjerpede effekt først og fremst er knyttet til krav til avdrag og løpetid, lånsøkers betjeningssevne, og at muligheten for individuelt skjønn er tilnærmet fjernet gjennom forskriftens fleksibilitetskvote på fem prosent.

Foto: Gorm Kallestad / SCANPIX

Ingen skal

Petter Konrad Sandvik
petter.sandvik@nyfm.no

Dei fleste har nok fått med seg den røystande saka i NRK Brennpunkt om dårleg grisehald i nokre fjøs, men kva kan vi bruke denne saka til, egentleg? Vi må ikkje gløyme kva dyrehold er, og at faktisk vi og er eit dyr oppi det heile.

Historisk bakteppe

Domestisering av dyr til menneskelege behov er noko som truleg har gått føre seg i all tid, og knoklar funnet i Hordaland viser at det vart haldt husdyr her for 4000-5000 år sidan. At vi har gjort det er ikkje det same som at det verken er mogleg eller blitt praktisert – at det er natur vi driv med, for det vi driv med kallast kultur. Det igjen betyr ikkje at vi skal plage nokon, menneska er avanserte slik at vi kan vurdere etikk og moral oppi det heile.

Dokumenterte lovbrøt

Dokumentaren med Norunn Hagen viser det mange i dag vil kalle groteske episodar, nokre langt utanfor dei normalt aksepterte smertegrensene. Å kastre eit dyr utan å bedøva dei, er svært smertefullt og langt utanfor lov- og forskriftskrav som Mattilsynet handheld. Bøndenes haldning var gjennomgåande at dei var inneforstått med at dei brot forskrifter, og at dei burde gjort det annleis. Det er her og all rett å rette kritisk blick på aktivistens aktivitet, ho var sjølv med på å verte lært opp til dei same handlingane som eigarane, og utførte dei. Kanskje var det viktig at dette vart avdekka, men sidan ho starta med sitt opplegg der ho gav seg ut for å være interessert i å starte med svinehald i 2013, for så å oppsøke produsentar innanfor ulike sjikt av griseproduksjonen i fleire år etterpå, har ho både utsett dyr på eiga hand, og med publisering fyrst no i 2019, for unødige lidning. Ho har i løpet av prosessen sendt bekymringsmeldingar, kva resultat dei har ført fram med gjekk ikkje fram av dokumentaren. Det er og kritikkverdige både mot NRK, produksjonsselskapet Pirayafilm og rolleharane at dei fremste ei heil næring i dette ljuset. Likeså må alle som driv med husdyrhold vakte seg sjølv, og passe på at dei ikkje vert sin eigen verste fiende med sine haldningar og handlingar.

Mange sentrale spørsmål står for tur for samfunnet: Framandgjerung

Karl Marx teori om framandgjerung er gjort seg gjelende i det urbaniserte samfunnet vi alle etter kvart lever i. Folk har lite innsikt i matproduksjon, og produksjon generelt utover det dei sjølv er med på. Teorien er inndelt i lønnsarbeid og arbeidssituasjon som igjen er delt inn i arbeidsprosess, produkt, egne evner og andre menneskjer. Det kunne nestan ikkje beskrivet situasjonen betre; framadgjort frå lønnsarbeidet slik at man berre gjer overenkle ting ein vert bede om, at ein føler å ha lite innsikt i prosessen og berre er ein litan del av produksjonen, at man manglar interesse, rutineprega jobb og følelse av likegyldigheit. Etter kvart som det digitale samfunnet skrider framover, har vi fått mindre mellommenneskeleg kontakt, søkt mindre innsikt og ved å bu i byen, som er så godt som utan både produksjon og industri av noko slag – er vi framandgjorde.

Nokre røyster har tatt til orde for kameraovervaking av den såkalla svineindustrien, der det da skulle monterast kamera i alle fjøs, og desse

lide

Skal nokon lide, kva skal vi ete, kan vi kjøpe maten til dei fattigaste så det svelt? Ein ting er sikkert; å ete kjøtt fører med seg nokon andres død.

Foto: Lise Åserud / SCANPIX

skulle være tilgjengelege på nett for alle. Det kunne nok betra bondens oppførsel der og da, men på sikt ville denne fullstendige mangel på tillit være døden. Skal vi alle bli heildigitale med kamera som følger oss heile dagen?

Lovbrota i dokumentaren omfattar både mangel på veterinærhjelp til sjuke dyr, egenkastring, kastring av veterinær utan påkrevd langtidsverkande smertestillande for grisen etter inngrepet, slag og spark, ulovleg avliving, men og rein og skjær «dyrehandtering». Alle som har handtert dyr, både hund, ku, gris og hest veit at av og til kan ein måtte ta på dyret, gi det ein dytt eller så. At dette er med i dokumentaren vitnar om at skaparane går gode for at dette er formar for dyremishandling, og difor ulovleg.

Avfolking av gardane

Mellom 2006 og 2017 vart det 74 000 færre personar som budde på gardsbruk i landet, og det er no nede i 373 000 personar. I forhold til Noregs befolkning er det no i underkant av 7 prosent, i 2006 var det om lag 10 prosent i tillegg

til denne reine nedgangen er det ein aukande del som nyttar gardsbrukseigendom til fritidsføremål eller reine bustadføremål. I 1959 hadde me drift på 200 000 gardar, med ei atskilleg mindre befolkning (3,54M), og dette vart halvert framover mot 1989, og er i dag meir enn halvert frå det igjen. Dette betyr at stadig færre veit korleis eit dyr ser ut, korleis det oppfører seg, kva det et, korleis det har det, og at dette er kultur og ikkje natur.

Vern, natur eller kultur

Dyrevernarar argumentera i slike høve for lågare kjøttforbruk, ja det kan tenkjast er fornuftig. I ei rettferdig verd hadde vi berre kunne ha det kjøttet som let seg produsere under gode tilhøve for både svina, menneskja og jorda. Verda er svært urettferdig på mange felt, og så lengje me har tenkt å drive med produksjonsdyr i ei eller anna form må vi godta at dei ikkje har det som eit vilt dyr. Ville dyr på si side vil være atskilleg meir redde for rovdyr, fryse, sulte, ha smerter og uheldbredelege sjukdommar

dei dør av, utan noko slags hjelp. Avliving er for mange uansett metode ikkje noko ein ynskjer å sjå på, eller ta del i. Krampetrekningar og å sjå at blodet renn ut av dyret kan være fælt, enn så naturleg det er.

System, økonomi og framtida

Skal vi fortsette bruken av produksjonsdyr må vi ha ein balanse, vi kan ikkje innføre natur, eller berre ha søte dyr som folk vil klappe på. Vi må ha effektive dyr som gjev oss det vi treng, og vi må gje dei det dei treng av stell og god behandling, men vi kan ikkje late som at det er mogleg å la dei være «naturlege», det vert dei aldri igjen, sjølv om dei har vore. Det gjennomgåande systematiske feilaktige er bondens haldningar, og dei økonomiske rammene bonden lever under, som tilnærma uendra kjøttpris sidan 80-talet. Mange meiner Mattilsynet er ute etter å ta dei, og det vert nestan som å innføre kameraovervaking, ein vert på hugget, føler på ein trussel. Det er heller ikkje vegen å gå. Skal produksjonen føregå på eit skikkeleg vis

må Mattilsynet ha fleire tilfeldige uvarsla kontrollar, og det økonomiske regimet må endrast. For å endre økonomien er det mange utfordringar, alt frå kjøp av plass i hyllene i matvarebutikkane, konkurranse mellom landbrukssamvirket Nortura(Gilde) og private aktørar, importerte førråvarer, internasjonale handelsavtalar og folks generelle kjennskap til dyr og framandgjerung frå dyr. Det er mykje å ta fatt i, dette har mange ansvar og skuld i.

Kjelder: Wikipedia om husdyr, Dag og Tid, Klassekampen, NRK, Brennpunkt, Dyrevernalliansen, KLF, Bondevennen, Dagsnytt 18, Karl Marx, SSB statistikkbanken

i saksa

Trosser eget ACER-løfte:

Arbeiderpartiet vil ikke være med på vedtak mot ny utenlandskabel

ACER-GJENNOMSLAG: På landsstyremøtet i Arbeiderpartiet 14. mars 2018 fikk Espen Barth Eide og Jonas Gahr Støre tilslutning for å si ja til EUs energibyrå ACER, forutsatt at det ikke skal gis konsesjon til den omstridte kraftkabelen NorthConnect til Skottland. Hva nå? Foto: Vidar Ruud / NTB scanpix

ABC-nyheter melder den 19. juni at Trass sitt ACER-løfte blir ikke Arbeiderpartiet med på det.

Sp og SV foreslår å si nei til nye kraftkabler til utlandet før man har erfaring med de to nye under bygging.

– **Ap** fører folk bak lyset når de sier at ikke en kilowatt skal sendes ut av landet om industrien trenger den. De har signert en Acer-avtale med de borgerlige som nettopp ikke stanser den planlagte, nye kabelforbindelsen NorthConnect til Skottland.

Det sier Rødt leder, stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes til ABC Nyheter, etter at Stortingets energi- og miljøkomité torsdag avga sin innstilling til Rødts forslag om en ny industriell revolusjon i Norge.

I ett av 12 punkter i sin industriplan går Rødt inn for at norsk strøm og kraftproduksjon skal brukes som et industripolitisk og miljømessig virkemiddel, og at det ikke skal legges flere kraftkabler til utlandet.

Støre trosser LO – Ap sier betinget ja til Acer

Senterpartiet og SV foreslår følgende:

«**Stortinget ber** regjeringen gå imot flere utenlandskabler før vi har høstet erfaringer av de to påbegynte kablene til Tyskland og Storbritannia. Samfunnsnyttene må være dokumentert før det eventuelt kan bygges flere utenlandskabler».

Ufravikelige ACER-krav fra Ap?

Det pikante er at Arbeiderpartiet ikke slutter seg til dette forslaget, trass i hva partiledelsen gikk med på i den opphetede striden om tilslutning til EUs tredje energipakke, et omfattende lovverk for EUs energiforbund, inkludert det overnasjonale energibyrådet Acer.

Etter kraftig motstand i fagbevegelsen og internt i Arbeiderpartiet mot å gi EU enda mer myndighet over norsk energipolitikk, endte det med at partiets landsstyre i fjor vår sa ja, forutsatt at åtte ufravikelige krav blir oppfylt i Stortinget.

Ap stopper ikke konsesjonssøknaden til EU-sponset NorthConnect-kabel til Skottland

Én av landsstyrets ufravikelige betingelser er nesten identisk med forslaget fra SV og Sp 13. juni, som første nestleder i Stortingets energi- og miljøkomité, Espen Barth Eide, og de øvrige Ap-medlemmene ikke ville være med på.

Slik ser det ut:

«**Beslutninger om** eventuelle nye utenlandskabler skal fortsatt være en suveren beslutning fattet av norske myndigheter og erfaringene med de to kablene som nå bygges gjennomgås før nye utenlandsforbindelser kan vurderes».

Fra avvisning til «legge til grunn»

– **Hvorfor** vil dere ikke slutte dere til dette forslaget fra SV og Sp, Espen Barth Eide?

– **Vi** viser i stedet til avtalen med MDG, Høyre, Venstre og Frp vi inngikk, samt behandlingen av samme sak i fjor som allerede har ivarettatt dette, svarer han på ABC Nyheters spørsmål.

Det som skjedde, var altså en fempartiavtale der den «ufravikelige» betingelsen fra landsstyret ble omskrevet til følgende:

Arbeiderpartiets landsstyre vedtok altså at erfaringene med de to kablene til utlandet som nå er under utbygging, skal innhentes før man vurderer NorthConnect.

– **Dette** er et viktig gjennombrudd for der jeg ser på som solide **sosialdemokratiske prinsipper** i energipolitikken - og dette skal også ligge til grunn for erklæringen overfor EU, Espen Barth Eide til ABC Nyheter den gangen.

En gigant melding

Per Andreas Kveseth
pkveseth@gmail.com

Stakkars Storbritannia dersom de er så dumme at de melder seg ut av EU, hvordan skal det da gå med det lille øyriket.

Jeg skal ikke begi meg ut på hverken sjelegransking eller politisk gravejournalistikk for å få tak i Boris Johnsons motiver eller våte drømmer om å komme seg ut av sengehyggen med Brussel – bare konstatere at han har sittet som Lord Mayor i London. Og at han nå sannsynligvis flytter inn i Downing Street 10. Er vi klar over at han dermed rokerer mellom to av de viktigste maktsentrene i Storbritannia – og i hele verden? To av tre der bare dronning Elisabeth og prins Charles kan måle seg i hybrid og global makt.

En korporasjon fra romersk tid

og med særrettigheter fra Magna Carta

La oss se litt nærmere på den britiske maktpyramiden som ikke bare behersker øyriket utenfor kysten av Europa, men faktisk hele kloden – et globalt eneveldt som ikke endret seg vesentlig etter at kolonimakten brøt sammen utover på 1900-tallet. Det som var en makt så omfattende på alle jordas kontinenter at man kunne hevde at solen aldri gikk ned i dette imperiet. Sannheten er at det gjør solen ikke idag heller.

The City of London Corporation – eller ganske enkelt The City, gjerne også The Crown, er på samme måte som Vatikanet en stat i staten, og denne statens borgermester – Lord Mayor, er slett ingen hvem som helst hverken innenfor øyriket Storbritannia eller i internasjonal sammenheng. Hans makt og The Citys integritet, er så stort og hevdvunnet, at selv dronningen ikke har umiddelbar adgang uten først å ha søkt skriftlig Lord Mayor om tillatelse. Denne suvereniteten med en rekke egne

rettigheter har røtter helt tilbake til kong Johans tid, da det i 1206 oppsto krangel om skattenivået mellom The Citys innbyggere og kongen. Striden førte til The Magna Carta Libertatum som nettopp førte til stor frihet og selvstendighet for City som den gang egentlig var hele London by. Ja, faktisk kan vi gå helt tilbake til romertid da byen het Londinium og var bosetningen som ble etablert på det nåværende stedet for City of London i tiden rundt år 43.

Dagens lille eksklusive bykjerne har – som Vatikanstaten, svært få innbyggere. I 1801 hadde City en befolkning på rundt 130 000 innbyggere, men utviklingen av City til et sentralt forretningsdistrikt førte til at befolkningstallet falt til under 5 000 etter den andre verdenskrigen. I dag har City om lag 8-9 000 innbyggere, mot 8,5 millioner i hele Stor-London. Altså en av verdens minste 'stater', men faktisk en av de aller mektigste.

'Kongen – en beleilig marionett'

La oss vende tilbake til imperiet Storbritannia, for det er her vi kan se den store forskjellen mellom nasjonen Storbritannia og bykjerne The City of London Corporation. Under det store imperiets tid var makten fordelt mellom staten og The City. Storbritannia kontrollerte de store koloniene – Australia, New Seeland og Canada, mens City styrte India, Hong Kong og alle de mindre kolonistatene i Afrika og Asia. Den Amerikanske industrimagnaten Andrew Carnegie beskrev i 1886 forholdet mellom The Crown – som altså The City også yndet å kalle seg, og det britiske parlamentet, i avisen Triumphant Democracy slik: 'Mine lesere er kanskje ikke klar over at mens Parlamentet i England må involveres for å bygge en vei eller en broovergang, kan en håndfull menn i City, kaste nasjonen ut i en krig eller inngå innfløkte allianser med andre nasjoner uten å konsultere Parlamentet i det hele tatt. Disse mennene gjør dette i kongens navn, som fortsatt er en ekte monark, selv om han i realiteten bare er en beleilig marionett som kan utnyttes av kabinettet til å tjene deres interesser.'

Imperiet – en ruin?

Men Rocambole var ikke død, heller ikke Storbritannias kolonivelde som bare tilsynelatende smuldret opp utover på 1900-tallet. City fortsatte å utbytte sine områder uavhengig av Parlamentet og nasjonen, og opererer i dag gjennom et globalt nettverk av korporasjoner, banker og skatteparadiser over hele verden – i rike industriland som i den fattige del av verden. Det som var imperiets verdensomspennende koloniland der solen aldri gikk ned.

Etter den siste verdenskrigen kom imidlertid en ny økonomisk stormakt på den global-kapitalistiske arenaen. For USA var det i første omgang energiresurser som førte til en akselererende og aggressiv utenrikspolitikk. Spesielt handlet det om olje fordi produksjonen fra egne kilder ikke lenger kunne dekke behovet til en industrinasjon i voldsom utvikling.

er seg ut av gutteklubben Ugrei

Prins Charles og dronning Elizabeth av Storbritannia – to av verdens mektigste personer. Ikke nødvendigvis for deres roller som majesteter, men som aggressive aktører i internasjonal økonomi og politikk. Den engelske kronprinsen dominerer flere hundretalls av verdens største selskaper – økonomiske som sosiale.

Ben Stansall/Pool Photo via AP

Men denne nye aktøren førte ikke til spesielt store problemer for City of London. New York tok over som verdens globale handelssenter, men City kunne fortsatt utøve stor makt gjennom sine nettverk. Professor Caroll Quigley ved Georgetown-universitetet i USA bruker betegnelsen 'The Anglo American Establishment' som uttrykker at det aldri har vært vesentlige forskjeller mellom britisk og amerikansk økonomisk og politisk makt. Stort sett er det en uskjønn mix av pengemakt på begge sider av Atlanteren som består av et nettverk av handelsfamilier som bygde seg opp på 17- og 1800-tallet, og som gradvis ble absorbert inn i europeiske adelslekter. Den dag idag er det her vi kan finne den moderne monopolkapitalismens herskere og deres kjernetropper og frontsoldater – de siste gjerne kalt borgerskapet.

Utbygging og profitt som mål

Og typiske for disse elitemiljøene i City og New York, har deres svært arbeidsmetoder alltid vært å støtte regimer rundt om i verden som beskytter og tjener deres økonomiske og politiske interesser. Dette er miljøer som utmerket godt kan være tjent med medspillende unioner som EU, spesielt dersom tyngdepunktet i deres politikk er av økonomisk karakter. For ingen politikk er interessant dersom den ikke har økonomisk utbygging og profitt som mål. Økonomi og moderne unionsbygging

hører sammen hånd og hanske. Og for det nyliberale og markedsorienterte EU er nettopp økonomi det viktigste arbeidsfeltet – ideologisk som pragmatisk politisk.

De siste tiårene er det blitt mer og mer tydelig at dette målet nås raskest og mest effektivt gjennom global makt og innflytelse. I dag seiler amerikanske og britiske krigsskip på alle hav og tett innunder alle lands kyster. Ethvert regime som truer denne makten og innflytelsen, blir øyeblikkelig truet med innføring av demokrati, frihet og menneskerettigheter. For meg er det relativt uvesentlig om en amerikansk drone blir skutt ned i internasjonalt eller nasjonalt farvann – langt viktigere er spørsmålet om hva i all verden en amerikansk drone har å gjøre i Persiagulfen på den andre siden av jordkloden. Og det kontraretoriske spørsmålet melder seg – hva ville USA ha gjort om en iransk drone hadde krysset utenfor Florida. Eller et nord-koreansk krigsskip. Der hvor det er mulig å ikle seg demokratiets og den hellige frihetens heltekappe, har Vestens imperialisme funnet ut at kanoner, droner og raketter er det enkleste. Den sosialdarwinistiske røverstaten med sine kolonier rundt om i jomfruelige verdensdeler var faktisk enklere å forholde seg til – de var skurker og ikke noe annet.

Hemmelige selskaper – konspirasjonsteorier?

Cecil Rhodes – den kjente engelsk-afrikaneren som gjerne skrevet over hele det afrikanske kontinentet, og som gav navnet sitt til Rhodesia som igjen frekkasen Mugabe forandret til Zimbabwe, sa det slik på slutten av 1800-tallet: 'Å opprette et hemmelig selskap for å få kontroll over hele det søramerikanske kontinentet samt Palestina, Sentral-Asia, Kypros, Malaysia, havområdene rundt Kina, Japan og – ikke minst, De forenede stater'. Men det var på 1800-tallet.

Hvordan ser det ut i dag – på starten av 2000-tallet? Allerede på 1900-tallet forsøkte Tyskland to ganger å marsjere med Rhodes britiske militærstøvler. Vi vet hvordan det gikk. Og i bakgrunnen skimter vi i halvlivs dunkelhet organisasjoner som Bilderberger, Romaklubben, Council on Foreign Relations (CFR) og The Royal Institute of International Affairs (RIIA), eller Chatham House som det gjerne kalles, der det mumles om overnasjonal økonomisk og politisk herredømme på globalt nivå.

Sammen med en rekke av verdens rikeste industri- og handelsmenn har disse organisasjonene uten å blunke hevdet Cecil Rhodes drøm om verdensherredømme, og deres fotspor fører direkte til Bretton Woods og

organisasjonene Verdensbanken, IMF og GATT – som senere ble til World Trade Organization (WTO), sammen med en rekke internasjonale og regionale frihandelsavtaler. Og neste skritt er organisasjoner som TTIP, som fullfører verket med total overnasjonal styring og egne domstoler med makt over nasjonale domstoler, konstitusjoner og grunnlover.

Windsor

Disse organisasjonene styres stort sett fra City, men også fra andre økonomiske maktsentra i hele den kapitalistiske verden. En helt sentral rolle i ledelsen av disse organisasjonene, ved siden av de mer kjente Rothschild, Schröder og Oppenheimer, er Windsor-familien med prins Charles i spissen. Foruten å eie over 300 slott og borger, kontrollerer han flere hundre internasjonale selskaper, blant annet gjennom Prins Charles Business Leader Forum med konsernsjefer i 200 av de største transnasjonale selskapene i verden. Han er medlem av en rekke organisasjoner og eksklusive klubber sammen med folk med innflytelse over religioner, frimurerlosjer, multinasjonale selskaper, foreninger og organisasjoner. Han styrer over et imperium som knytter sammen de største og mektigste selskapene på kloden – oljeselskaper, banker, gruveselskaper, osv. Han er antakelig den personen i verden i dag som kontrollerer klodens største økonomiske og politiske nettverk. Ved siden av at

Ikke undervurder dette fjollete ansiktet. Som Lord Mayor i London og overhodet i The City of London Corporation med et av klodens største og mest vidtforregnede kapitalimperier, var Boris Johnson en av verdens mektigste personer. Han blir antakelig ikke mindre mektig som Storbritannias statsminister. Peter Powell/Pool via AP

moren – dronning Elizabeth, er statsoverhode for 16 samveldenasjoner med en samlet befolkning på 30 prosent av jordens befolkning. En rolle han selv kan overta hvilken dag som helst.

Herre og tjener

Det er dette landet vi skal synes synd på fordi det nødvendigvis må gå galt når de forlater EU. Nei da. Boris Johnson, prins Charles, hele det britiske aristokratiet og The City of London Corporation vet nøyaktig hva de gjør. Og den lille ryggesløse klubben i Brussel vet også hva dette handler om – at det ikke lenger er en selvfølge med adgang til Storbritannias bakgård – markedene i 16 samveldeland utenfor Europa, et mange hundretalls av klodens største multinasjonale selskaper og 30 prosent av jordas befolkning.

I Norge er vi vant til å løpe og svette når EUs mange direktiver hagler ned over oss. I Brussel er det EU-parlamentarikerne og byråkratene som løper og svetter når The City of London Corporation og det moderniserte imperiet Storbritannia setter foten ned.

Det Europas kommentariat, politikere og statsoverhoder ennå ikke har tatt helt innover seg, er at kapitalismen ikke består av unioner, handelsavtaler, foreninger, klubber, kongresser, institutter eller tenketanker, men av enkeltmennesker eller familier med enorme formuer og verdensomspennende økonomisk, sosial og politisk makt. Alt det andre – alle verdens nasjonale og unionale borgerskap, er kapitalistens redskaper, fotsoldater, tjener og ofte demokratiske maktutøvere i form av valgte regjeringer. Hvem innbilder vi oss trekker i trådene bak dagens borgerlige regjering i Norge? Og dette trenger ikke egentlig være

konstitusjonelt galt – våre kapitalister sørger selvfølgelig for regjeringer som tjener deres interesser, akkurat som arbeiderbevegelsen sørger for regjeringer som tjener deres interesser.

Et gjennomgående mønster i dette globale kapitalistiske makthierarkiet er at herre og mester alltid opererer i det skjulte og gjennom alle sine institusjoner der de fleste kan ha klare demokratiske trekk. Det gjelder konferanser som World Economic Forum og Bilderberg-gruppen, Bilderberg-konferansen eller bare Bilderberg – en årlig lukket tredagers konferanse med rundt 150 inviterte deltakere fra den vestlige eliten innen privat næringsliv, politikk, media

og academia. Formålet er å bygge kontaktnettverk og diskutere internasjonal politikk. Denne konferansen skal gi et gunstig inntrykk av at her er alt demokratisk, sosialt og åpent. Men man skal være passe naiv hvis man tror Brundtland, Bondevik eller Stoltenberg får det aller minste gløtt bak de sosiale kulissene av høflig politisk sladder, gemyttlig åpenhet, kalvebrissel og pjoletter.

Og den inviterte verdenspressen? Tja – det er jo Bilderbergerne som eier avisene deres.

Bretton Woods – hit førte sporene etter Cecil Rhodes i 1944. Her ble de tre mektigste finansinstitusjonene i moderne tid etablert – Verdensbanken, Det internasjonale pengefondet og GATT (1947 – General Agreement on Tariffs and Trade, fra 1995 WTO – World Trade Organization). Alle med utspring i Rhodes tanker om en vestlig global dominans med klare imperialistiske, hegemoniske trekk.

Foto: Solveig Vikene / SCANPIX

Shanghai Cooperation Organisation stiller opp for Syria

Toppmøtet i Shanghai Cooperation Organisation stiller seg bak Syria.

Pål Steigan

Den eurasiske alliansen Shanghai Cooperation Organisation har hatt toppmøte i Bishkek i Kirgistan 13. og 14. juni 2019, og i deres sluttkommuniké tar de uttrykkelig stilling for Syria. I uttalelsen heter det:

De understreket som sin felles holdning at det ikke finnes noe alternativ til å løse situasjonen i Syria gjennom dialog samtidig som man sikrer Syrias suverenitet, uavhengighet og territoriale integritet.

Statslederne ga også sin fulle støtte til den såkalte Astana-prosessen som er anført av Russland, Tyrkia og Iran for å forhandle fram en fredsløsning for Syria. Partene har møttes i Astana i Kasakhstan til en serie møter siden januar 2017.

De som stilte seg bak denne uttalelsen var Vladimir Putin fra Russland, Xi Jinping fra Kina, Narendra Modi fra India, Imran Khan fra Pakistan, Kassym-Jomart Tokayev fra Kasakhstan, Sooronbay Jeenbekov fra Kirgistan, Emomali Rahmon fra Tadsjikistan og Shavkat Mirziyoyev fra Usbekistan.

Disse landene har en samlet befolkning på 3,5 milliarder mennesker. Dette omfatter gamle rivaler som India og Pakistan og de representerer en allianse som også har Iran, Irak, Tyrkia, Bangladesh og Egypt blant sine medlemmer, observatører og kandidatmedlemmer.

USA-venner i Norge liker å omtale seg sjøl som «verdenssamfunnet» når de begår krigsforbrytelser i Libya eller andre steder. Sist gang vi fikk en optelling av dette «verdenssamfunnet» var under Skripal-saka. Da utgjorde de 12 prosent av menneskeheten.

Men når det gjelder kravet om et fredelig Syria som er suverent, uavhengig og som skal ha sikret sin integritet, er det praktisk talt hele Asia som taler.

Vår Røst kvitterer

Vår Røst er et kampanje for Friheten. Ønsker du å støtte Friheten, utover abonnement eller løssalg? Vi setter stor pris på alle gaver, og er avhengige av disse for å utvikle, og gi ut avisa.

Gi i dag på:

Vår Røst:

5010 05 88053

Eller bruk giroen i avisa - Neste gang du ser "Vår Røst"!

Jarl E. Bakken	300
Jon Hellesnes	1 000
Kari A. Lindtner	500
Knut A. Johansen	400
Løvlien Venners Fond	30 000
Leif Aaboen	500
Nils A. Graneng	200
Odd Slåttemidd	300
Odd Jacobsen	200
Ole S. Finstad	300
Paul L. Lorås	300
Per A. Kveseth	200
Roald Ottesen	300
Ruth O. Nagel	500
Stein Gundersen	300
Terje Alnes	300
Torhild J. Kjøss	200

Vi har klart målet for i år - med hundre givere. Distriktoversikt i neste utgave

20. Mai - 30. Juni:	
Anne B Karlsen	300
Agnar Kleppe	500
Arne Haugvaldstad	200
Arne Kleven	200
Astri G. Domben	200
Dagfinn Bjørnæs	200
Geir Hansen	900
Henrik Ellefsen	300
Jan Astrup	500

Innkomet hittil kr. 74 710 av 70 000

250,-

Marxistisk informasjon, livssyn og debatt

Etablert illegalt i 1941 - kommer ut hver andre uke på papir

Sosialistisk avis

for de første ni utgavene*

Abonnement, løssalg og eavis:
Epost abo@friheten.no

www.friheten.no/abo

Telefon 746 9999 1
Tekstmelding 459 00 748

*for nye abonnenter

Friheten trenger deg!

Friheten er ei litt uvanlig avis, vi skriver «nyhetene bak nyhetene», vi er drevet på frivillighet, og hvis du støtter Friheten sørger vi for å holde den nettopp fri, og utbre den. Støtter du oss med et bidrag til Vår Røst, Frihetens kampanje, brukes støtten direkte til å utgi ei tjukkere avis, kjøpe bilder, og å markedsføre avisa, slik at vi stadig kan nå nye lesere. Giverne gir fra en femtilapp og oppover. Alle monner bidrar til å utvikle denne unike avisa, grunnlagt illegalt under andre verdenskrig

Vår Røst: 5010 05 88053

NKPs 30. kongress

Pensjonistene rammes hardt!

Da Stortinget vedtok pensjonsreformen i 2011, ble det bestemt at pensjonene skulle økes med gjennomsnittet av lønnsøkningen minus 0,75 prosentpoeng. De siste årene har gitt lav reallønnsutvikling. I 2016 opplevde mange reallønnsnedgang. Dette har ført til at pensjonistene fire år på rad har hatt nedgang i kjøpekraften. I gjennomsnitt har hver pensjonist tapt 30 000 kroner på underreguleringen. Årets trygdeoppgjør ble en ny skuffelse for pensjonistene. Pensjonistforbundet krevde at underreguleringen skulle fjernes i årets trygdeoppgjør, men fikk ikke gjennomslag for forslaget fra regjeringens side.

Fleire år på rad med nedgang i kjøpekraften for pensjonistene viser at pensjonsreformen må gjennomgås på nytt. Det er ikke holdbart at landets pensjonister stadig skal få mindre penger å rutte med. Norges Kommunistiske Parti støtter kravet fra Pensjonistforbundet om at ordningen med underregulering av pensjonene må opphøre.

Norges Kommunistiske Parti krever endringer!

Vedtatt på NKPs 30. kongress, Bergen 8. - 10. juni 2019

6-timersdagens nødvendighet

Norges Kommunistiske Parti (NKP) ønsker å gjøre opp med kapitalismens økende nedslitning av folkets arbeidsevne. Derfor mener NKP at 6-timers arbeidsdag i 30-timersuker med full lønnskompensasjon er det neste store løftet for alle arbeidsfolk.

Innføring av 6-timers arbeidsdag gjør det mulig å fjerne ufrivillig deltid, og den vil redusere deltidsproblematikken i turnusyrker som har problemer med å få turnusen til å «gå opp». Med kortere arbeidsdager vil det også være mulig å sysselsette flere, og inkludere flere av de som står utenfor arbeidslivet, som er blitt redusert til en post i statsbudsjettet for NAV.

For noen yrker kan det være aktuelt med lengre dager og kortere arbeidsuker. Prøveprosjekter på kortere arbeidsdag har vist at mange kan stå lengre i jobb, og beholder en bedre helse. I tillegg vil de som arbeider kortere dag ofte være mer produktiv i løpet av dagen.

Derfor sier NKP ja til 6-timers arbeidsdag nå!

Uttalelse fra NKPs 30. Kongress juni 2019, Bergen.

Foto: Krister Sorbø / NTB Scanpix

Den sosialrevolusjon

Terje Enger
teenger2@online.no

Ved å gjenvinne sitt lederskap på gatene, med organisering, mobilisering og slagord fortsetter prosessen med å støtte Evo Morales som deres leder og presidentkandidat.

Det har resultert i en gjenoppbygging av de folkelige bevegelsene i Bolivia. Ledet av gruvearbeidernes foreninger, bøndene og urbefolkningens organisasjoner og urbane bevegelser, har de styrket sin sosiale, regionale og politiske posisjoner og åpnet nye perspektiver for bevegelsen for sosialisme (MAS), med sikte på å konsolidere en anti-imperialistisk regjering som vil kjempe for uavhengighet og nasjonal frigjøring.

Bolivias LO, Arbeidernes sentralforbund (COB) som organiserer arbeidsfolk over hele landet, har på sin 17de Nasjonale Kongress i Santa Cruz i 2018, ratifisert sin posisjon som støtte for regjeringen. Det er ikke så unikt som det kan høres ut for oss i Norge. Noen konspirasjons snekkere vil ha det til at de er korrumpert eller undertrykt men de tar feil. Fagbevegelsen har også gått inn for en arbeider-bonde-bevegelse som bør bli en kraft med større lederskap i nasjonal politikk, og sammen med Nasjonal Koordinasjon for endring (CONALCAM), for å bli en fundamental søyle i de politiske prosessene.

Med pakten om enighet er CONALCAM, sammensatt av sosiale, bønder, kulturelle og urfolk bevegelser sammen med urbane organisasjoner og kvinnelige bønder, har blitt en sosial og politisk base som har, gjennom store mobiliseringer, vunnet over nyliberale prosjekters utbredelse og deres politiske partier. Dette var spesielt tilfelle under den folkelige oppstandelsen i 2003 som banet vei for valgseieren til Evo Morales.

De folkelige bevegelsene har vært i stand til å utfordre, og i noen saker snu, oppgangstendenser, og politiske handlinger hos opposisjonen. En opposisjon definert som, på den ene siden, konservative og nyliberale partier som Unidad Nacional (UN) og Movimiento Democrata Social (MDS) og på den andre siden, Citizen Platforms, som er forskjellige lokale grupper med kontakter eller i nettverk med disse.

Fremgang og initiativer for opposisjonen

MAS, med Evo Morales og Alvaro García, hadde en klar valgseier i 2005 (54%), 2009 (64%) og 2014 (61%) og vant en tilbakekalls avstemning i 2008

med 67% støtte. Allikevel, ved valgene på guvernører og borgermestere i 2015, fikk de en tilbakegang i valgene i flere departementer og kommuner i landet som åpnet et betydelig rom for handling for opposisjonspartiene. Etterpå, det ble anklager om korrupsjon og dårlig administrasjon i regjeringen, med sterke og velfinansierte kampanjer fra store private medier, og gjennom NGOer knyttet til tilsvarende bevegelser i USA og Europa.

Avstemningen i februar 2016, foreslått av forskjellige parlamentarikere og pro-regjeringens sosiale sektorer, foreslo et nytt valg på utvalgte autoriteter, blant dem President og Vise president, fikk for dem et negativt resultat på 51.3%. (48.7% stemte for) Dette skjedde vel å merke, i en periode hvor media og en digital media kampanje brukte en løgn gjennomført av Carlos Valverde, en direkte kontakt med USAs ambassade, påstod at Evo Morales hadde et hemmelig barn og at moren var knyttet til forbryterske miljøer og korrupsjon.

onære blokken styrker seg i Bolivia

REUTERS/David Mercado

Denne løgnen ble spredd av alle media og førte til en nasjonal og internasjonal offentlig skandale som påvirket beslutningene til spesielle grupper av velgere. Senere bekreftet Valverde selv løgnen og CNN Television Channel, som hadde ført an i et stort anlagt publiserings stunt om saken, ble tvunget til å publisere nyheten.

Denne hendelsen åpnet flommer av støtte til nevnte Citizen Platforms. Sammen med andre profesjonelle foreninger, som f. eks. leger, koordinert av opposisjonspartiene, så vel som analytikere, blant dem Carlos Mesa som er ex vice president i nyliberale Gonzalo Sánchez de Losada, og medias sosiale nettverk bidro med betydelige mengder koordinering og mobilisering i 2016 og 2017, noe som påvirket stabiliteten til regjeringen.

Styrker det nasjonal-folkelige prosjekt

November 2017, da den flernasjonale grunnlovsforsamlingen (TCP) etablerte retten for enhver borger, inklusive de sittende regjeringsmyndigheter, til å

velge og bli valgt, sterke kontroverser, konflikter og beskyldninger skjedde mellom pro- regjerings og opposisjonens sektorer. Dette ledet til kamp for å balansere makten på alle arenaer: gatene, motorveiene, byplasser, møteplasser mediene, offentlige taler, forskjellige regioner og debatter i mediene og på internett.

Det reiste seg en ny bølge av reorganisering og styrking av nasjonal og folkelig kraft som demonstrerte sin makt og erfaring i organisert mobilisering som overgikk motstanderne i alle byene i Bolivia, spesielt La Paz, Cochabamba, Santa Cruz, El Alto og gruvedistriktene. Likevel, i mediene og i internett-nettverkene er det opposisjonens debatter som har hatt størst suksess.

Evo Morales har nå regulære møter med fagbevegelsen, bøndene og folkelige ledere for å samordne forsvarsaksjoner og forbedre de nasjonale og anti-imperialistiske prosessene.

Valgtribunalet har nå endelig godkjent kandidatene til presidentvalget i oktober

i år, ved å confirmere klarsignalet for Morales; mens borgerplattformene fortsatt er delt, ved å støtte bestemte kandidater fra opposisjonen eller er fortsatt i en valgdebatt, selv om komiteer knyttet til lokale oligarker har bevart sin krigerske holdning.

Debattene om økonomisk stabilitet

Selv om politisk og sosial spenning var det karakteristiske gjennom dette året, har økonomiske forhold som stabilitet og vekst vært veldig bra. Det betyr vekst på BNP (4.7%), og viktige fremganger på prosessene med industrialisering av hydrokarboner og mineraler som lithium; infrastruktur arbeider på vann, veier, skoler, hospitaler, energi og forbedringer og utvikling i jordbruk og kjøttproduksjon.

Likevel er det behov for å forbedre den statlige kontrollen over gruve og oljesektoren spesielt, som er ekstremt lønnsomme for de multinasjonale selskapene, og større overvåking og kontroll over de gigantiske profittene til bankene. Det er også nødvendig å

stoppe stormløpet til de store godseierne som har monopol på den beste jorda for utvinning og eksport av soya. Det ville gi rom for konsolidering av den sosiale, produktive, fellesskaps og blandings økonomien som kan styrke hjemmemarkedet, og statsøkonomien.

Valget av den nyliberale ultrakonservative Jair Bolsonaro, i Brazil, har hatt stor innflytelse i Bolivia, og hele regionen, svekket den tidligere vellykte politikken om fellesskap og integrering i Latin-Amerika og Karibia ved å presse, i allianse med Mauricio Macri i Argentina, den anti-imperialistiske bevegelsen i Venezuela, Nicaragua, Equador, Cuba og Bolivia. Håpet for Latin-Amerika er åpent men Andrés López Obrador har allerede trosset Trump ved å sende hjelp til Venezuela. Det er en god sak og vi bør heie på hans nye bevegelse for nasjonal fornyelse (MORENA) i Mexico.

Terje Enger Kilder: Eduardo Paz Rada Boliviansk sosiolog og Alainet.

ukas bilde

THORBJØRN EGNER
OPPDATERT

En ekte Lofottorsk jeg er.
Ja, jeg er født i strøket her.
Den gang var jeg et torskeegg.
Nå er jeg voksen. Uten skjegg.

Jeg blir nok aldri torskefar.
Min kone vondt i hodet har.
Og ingen sild og ingen sei
har kommet for å trøste meg.

Jeg rømmer ingen steder, sa'n.
For her er ingen fiskermann.
Det fins visst garn av mange slag.
Jeg finner dén historien vag.

Hvis én til slutt skal spise meg.
Jeg håper ikke det blir deg.
Med vennlig hilsen, i all hast -
du blir'kke mett av mikroplast.

Ola Bog

Tilsyn med minstelønn i restaurantbransjen

Ved tilsyn med lønn i restaurantbransjen, vil Arbeidstilsynet ta utgangspunkt i hva som er avtalt lønn mellom partene. Dette innebærer at Arbeidstilsynet vil kontrollere om arbeidstakerne får allmenngjort lønn for de timer de har arbeidet, og vil normalt ikke medberegne mottatt tips i denne vurderingen.

Dersom arbeidsgivere innberetter tipsinntekter, slik at tips inngår som en del av beregningsgrunnlaget for feriepenger, skatt og trygdeytelser, vil tips være å anse som lønn.

Etter at Skatteetaten innførte nye krav til arbeidsgiver om innrapportering av tips, har det vært uklart om tips skal regnes med når man avgjør om minstelønnsbestemmelsene er fulgt. Dette er bakgrunnen for at Arbeidstilsynet går ut med denne avklaringen,

Arbeidstilsynet har etter grundig vurdering kommet frem til at tips som hovedregel ikke skal anses som en del av lønnen etter allmenngjøringsforskriften. Tariffnemnda har tidligere uttalt hva som er å anse som lønn etter allmenngjøringsforskriftene. I et brev til Arbeidstilsynet uttaler nemnda at et vilkår for å anse goder eller ytelser som lønn, er at dette inngår i beregningsgrunnlaget for feriepenger, skatt og trygdeytelser. Det er denne uttalelsen Arbeidstilsynet støtter seg på når vi nå har konkludert.

Det er viktig å understreke at Arbeidstilsynet ikke vil ta stilling til størrelsen på tips som utbetales. Spørsmål om hvilke skattetrekk som kan tas og fordelingen av tips, er ikke noe Arbeidstilsynet kan ta stilling til.

(Arbeidstilsynet)

RUSSERNE KOMMER!

Ja, vi husker valget i Junaiten.
Tjue seksten. Merkelig, den fighten.
FBI og CIA er klare på det.
Derfor lar de presidenten få det.

Nå må vi her hjemme heve stemmen.
Så vi ikke gjør den samme blemmen.
Sjøl om denne karen røyka Philip Morris -
fornavnet er fakta faen Boris.

Våkne nå, Europa. Seint omsider.
Tida går og aftentimen lider.
Samma frisør. Dér har du agenten
som herjer sånn med hodet til klienten.

Ola Bog

Kina og Russland strategisk partners

Per Lothar Lindtner
Skribent & Oversetter
perlotha@online.no

Møtet i St. Petersburg International Economic Forum 6.-8. juni 2019 ble et betydelig skritt i retning en strategisk allianse mellom Russland og Kina. De to landene som var fiender for 40-50 år siden, da de til og med var i grensekrig i 1969, og som lenge har vært svært skeptiske til hverandre, er tvunget til stadig tettere samarbeid av den aggressive politikken som USA fører mot dem begge.

Men fasen med fornuftsekteskap er over. Det vi ser nå, er en allianse med vidt spenn, fra økonomi, energi, valutapolitikk, produksjon, matvareforsyning, regional utvikling, teknologi-samarbeid, militært samarbeid og politisk samordning.

Strategene i Washington har gjort omtrent alle de feil det er mulig å gjøre hvis målet er å splitte motstanderne for å styrke sitt eget hegemoni. I stedet har USA bidratt til å skape en politisk-økonomisk militær-blokk som spenner over mesteparten av det eurasiske kontinentet og som ser ut til å få den styrken som skal til for å gjøre USA rangen stridig og både utfordre og bidra til å erstatte den USA-dominerte verdensordenen med noe annet.

I fortid har Russland og Kina opptrådt som om de har trodd det ville være mulig å samarbeide fredelig med USA. USA godtok og applauderte Kinas vekst så lenge den ikke utfordret USAs globale makt. USA kunne godta Kina som sekundærmakt og deltaker på USAs marked og ga US-selskap store profitter. Men nå som Kina har vist seg i stand til å gå fra å være produsent av billige industrivarer til å bli en høyteknologisk nasjon som både kan utfordre USAs største selskap, men også gå forbi dem, slik planen er med «Made in China 2025», fører USA en politikk med sanksjoner og militære trusler som den kinesiske ledelsen har vært nødt til å ta hensyn til og som de må ta dødsens alvorlig.

Vladimir Putin og Xi Jinping opptrådte som bestevenner

«Made in China 2025» er vendepunktet: St Petersburg-forumet viste at Kina og Russland nå har mistet alle illusjoner om USA og at de tar «viktige skritt framover som vil utfordre USAs hegemoni på nær sagt alle områder.

President Vladimir Putin oppsummerte sin kritikk av USAs politikk i 7 punkter, sammenfattet her. USAs desperate forsøk på å bevare sitt falmende hegemoni har satt en globalistisk modell under press og gjort den til en parodi på seg sjøl, sa Putin, som føyde til at «USAs hegemoni står i motsetning til menneskehetens framtidige mål.»

Xi Jinping på sin side, opptrådte med selvsikkerhet, og vendte seg raust til alle nasjoner og tilbød å dele Kinas teknologiske framganger med alle som måtte ønske det. Spesielt la han vekt på Kinas ønske om å dele sine mest avanserte vitenskapelig-teknologiske framganger, inkludert 5G-teknologien, der Kina er verdensleder, med andre. For første gang omtalte han Putin som en av sine nærmeste og beste venner.

Kina og Russland signerte om lag 30 viktige avtaler i løpet av møtet. En av dem handler om at Huawei skal bygge

har inngått kap

Xi Jinping og Vladimir Putin i St. Petersburg og inngikk en rekke strategiske avtaler.

AP Photo/Alexander Zemlianichenko, Pool, File

5G-nettet i Russland. Det ble også opprettet «joint venture»-selskap for å selge russisk gass i Kina. South China Morning Post skriver at totalverdien av avtalene som er inngått, er på 20 milliarder dollar. Samhandel mellom de to land hadde i 2018 en verdi på 108 milliarder dollar og fortsetter å øke.

Xi foreslo 4 felt, der de to skal samarbeide tettere: 1) energi. 2) teknologisk innovasjon og vitenskap, dele kompetanse og etablere tenketanker for strategisk samarbeid. 3) samarbeid langs hele den industrielle verdikjeden. 4) Utvikle energisamarbeid til å omfatte bærekraftige energisystem. - Dette virker mer som vedtak de allerede har fattet enn som forslag.

De ble også enige om å samarbeide i landbruk, matvareindustri, engineering, forbruksvare-industri, metall- og byggevareindustri. Russland skal også utvikle sivil luftfart sammen og blant annet samarbeide om å utvikle et sivilt langdistansfly, det kinesiske CR929 som vil bli konkurrent til Airbus og Boeing.

Men kanskje er viktigste avtale som ble inngått, den om valuta og betalingssystem. Russland og Kina vil

etablere et fullskala internasjonalt betalingssystem, basert på nasjonale valutaer, som også andre land kan bli med på, en direkte utfordring til dollarens global-hegemoni og kan kalles et utkast til et system som kan erstatte dollarsystemet. Det kinesiske kredittkortet UnionPay vil kunne brukes i Russland og det russiske Mir i Kina.

Russland statsminister Dmitrij Medvedev sa alt i 2018 at hensikten er å sørge for at «ikke en enkelt valuta dominerer markedet». Han sa også at USAs sanksjoner mot Russland er nyttige for Russland, for de tvinger Russland til å gjøre ting de skulle ha gjort for 10 år siden.

Både Kina og Russland har fortsatt å kjøpe opp gull i store mengder i det som blir oppfattet som forberedelser til et nytt gullbasert valutasystem som vil bli en alvorlig utfordring for dollaren.

Palestinere i Ramallah demonstrerer mot møtet i Bahrain.

Palestina kan ikke «kjøpes»

Trond Ali Linstad

Støtt Palestina – for angrep de utsettes for! Slik som møtet i Bahrain! Et hjelpeløst forsøk på å kjøre over palestinerne! Sette til side det palestinske spørsmålet – som viktig politisk spørsmål, med det palestinske folkets rettigheter – for i stedet å forsøke «avlat», betale penger for å gjøre spørsmålet dødt – og velge å snakke om «investringer». Betale noen millioner, eller millialder, dollar for å gjøre seg ferdig med det palestinske spørsmålet! Hjelpeløst og blindt.

Palestinske rettigheter settes ikke til side! Okkupasjon og urett slettes ikke ut. Fred i Palestina baseres ikke på urett.

- **Palestina er okkupert!**
- **Palestinerne er fordrevet**, - men har rett til å vende tilbake.
- **Israel er en rasistisk stat.**

Israel er en aggressiv stat – som sammen med USA planlegger krig i Midtøsten. Denne gangen mot Iran. Som de tidligere ville ødelegge Syria.

Jerusalem har de tatt og innlemmet i den israelske staten, Golan-høydene blir det samme, og Vestbredden kan bli det neste.

Konferanse med mye penger – som i Bahrain – med tro på å komme noen vei? Hjelpeløst og blindt!

Hent fram de palestinske rettighetene, prøv ikke å overse dem! Slik de prøver med «fredsmøtet» i Bahrain. Det fører ingen steds hen.

Støtt Palestina.

Brennpunkt Iran

Israels statsminister Benjamin Netanyahu, «rådgiver» John Bolton og Trump legger krigsplaner.

USA og Israel vil drive fram krig mot Iran

Trond Ali Linstad

«**Bomb Iran!**» Det har vært slagord for John Bolton, «nasjonal sikkerhetsrådgiver», som det heter, for USA og Trump. Han er en aggressiv kriger. «Krig mot Iran!» Det er plan og ønske for Benjamin Netanyahu, statsminister i Israel. USA og Israel er tospann for krig.

Dette er bakgrunn for det som nå skjer i Persiabukta. Det gir forståelse og kunnskap – om at aggressive makter ønsker konfrontasjon og krig. Det gjelder USA og Israel, med lokale løpegutter: Saudi-Arabia, De forente emirater og eventuelt andre. Vestlige makter synes nøyd med å se på.

USA er imperialistisk makt

Husk et USA er en dominerende imperialistmakt! Store deler av det økonomiske og militære fundamentet i USA tilstreber ekspansjon og dominans – i Midtøsten som andre steder. USA som imperialistisk makt ønsker hegemoni og innflytelse i Midtøsten, det ligger lovmessighet i det. Systemet i seg selv er aggressivt, og personer som fremmer det, er det samme – som amerikansk (krigs-)«rådgiver» John Bolton, USAs utenriksminister Mike Pompeo med flere, de fremmer åpent krig.

Israel – regional stormakt

Israel – egentlig en illegal stat, på palestinerne bekostning – ønsker overherredømme og lokalt hegemoni i Midtøsten – og hvilke krefter står mot? Palestinerne, selvsagt, og videre Iran og Syria. Israel har, med USA og andre, forsøkt å ødelegge Syria, Iran kan stå for tur. Israels statsminister Netanyahu som har snakket åpent om å angripe og ødelegge Iran, forholder seg stille, krigsplaner legges i det skjulte, for å dekke over allianser som etableres, med Saudi-Arabia, De forente emirater, Egypt,

Irans president Hassan Rouhani med militære ledere.

Jordan med flere, så arabiske folk og andre ikke skal kan komme ut mot disse alliansene og true dem.

Iran – strategisk hinder for imperialistiske planer

Iran er en fri og selvstendig stat, og ved siden av Syria den eneste slike i Midtøsten. Begge er anti-imperialistiske makter, i veien for amerikansk og israelsk hegemoni. De er konfrontasjonsstater mot Israel – de eneste i Midtøsten, og besluttsomme venner av palestinerne: Iran må som Syria, brytes ned.

Det skal – fra USAs side – skje med økonomiske midler, i form av sanksjoner som er «de tøffeste i historien» (Trump). Lykkes ikke dette, kan væpnet krig bli det neste.

Tilbake til judo-brettet

Når punktene over er gitt, er vi tilbake til judo-brettet. Brikker blir flyttet på brettet, noen oljetankere blir beskyttet, en spiondrone skytes ned, Trump trekker seg fra å drepe 150 mennesker i et angrep, av «humanitære grunner» som han sier. Flytt brikker og se hva som stemmer, hvor de

passer inn i det totale bildet. Det hjelper når det samlede bilde er på plass.

Fleire land kan stå sammen med Iran ved et amerikansk angrep.

USA og Iran i historien

Trond Ali Linstad

Iran under sjah (konge) Mohammad Reza Pahlavi var klientstat til USA, en erkjent undersått. Et valg i parlamentet (1951) gjorde Mohammed Mossadegh til statsminister, han var nasjonal patriot.

Mossadegh ville gjøre slutt på utenlandsk, imperialistisk nærvær, særlig når det gjaldt Irans oljeressurser. Folkemasser, inkludert kommunister og islamske aktivister var i gatene og støttet ham. Mossadegh ble veltet ved et statskupp (1953) styrt av USA og England og sjahen var tilbake med makten som diktator, trofast følgesvenn til USA.

«En stabil øy»

USAs president Jimmy Carter besøkte Iran og hedret sjahen på en bankett (1977). Carter sa: «Iran, grunnet sjahens store lederskap, er en stabil øy i et av de mer urolige områder i verden. Dette er til ære for deg, Deres majestet, og til ditt lederskap og den respekt, beundring og kjærlighet som ditt folk gir deg.»

Innen et år var gått, ble Carters «stabile øy» feiet vekk av tidevannet til den islamske revolusjonen som snudde opp ned på landet. Shahen måtte flykte og døde senere i Egypt, en ny tid oppsto for Iran.

Islamsk revolusjon

Ayatollah Khomeini talte for revolusjon: mot sjahen, USA og Israel – først fra læresteder i Iran, deretter i eksil fra Irak og Frankrike. Fra sin bolig utenfor Paris ledet han begivenhetene som førte til at sjahen ble styrtet og tvunget til å flykte landet i januar 1979. Store folkemasser tok til gatene for å hylle Khomeinis hjemkomst 1. februar 1979, som leder for den islamske revolusjonen.

Iran ble eksempel på revolusjon – og inspirerte mange. Iran som revolusjonær kraft ble en utfordring for amerikanske og vestlige interesser og måtte brytes ned. Saddam Hussein, diktator i nabolandet Irak, ble hjulpet til å angripe Iran (1980) og føre krig mot landet.

Irak/Iran-krig

Saddam Hussein fikk den hjelp han ønsket. USA ga våpen og sendte rådgivere, bombefly ble levert fra USA og Frankrike og franske piloter fløy krigsfly

Shah Mohammad Reza Pahlavi ved kroningen (1967). Han ga seg tittelen Sjahansjah: «Kongenes konge», løftet fram av USA.

mot iranske mål. Franske fabrikker leverte giftgass som ble brukt av Saddams styrker.

Israel var med, leverte våpen til Saddam Hussein og hjalp med militære rådgivere. (Foreign Report) Saudi-Arabia og andre

Krigsfly for Saddams styrker levert av vestlige makter til krig mot Iran.

arabiske stater hjalp til med å betale det krigen kostet.

Krigen skulle vare i 8 år og koste 600 000 iranere livet. Khomeini måtte til sist «tømme giftbegeret», som han sa, og godta en «fredsavtale» med de aggressive makter. Men i et samlet perspektiv var det Iran som vant krigen.

Iran med styrke

Å vinne betyr ikke alltid å seire, men å unngå nederlag mot en overlegen fiende, en strid Iran fører videre i dag, 40 år etter første krig. Hovedfiender er som før: USA med vestlige allierte, Israel, Saudi-Arabia og noen andre stater. Angrep er åpne planer, ny krig kan komme. Det iranske folket kan stå sterkt.

Iran skyter ned amerikansk spion-drone

Trond Ali Linstad

Iran har skutt ned en amerikansk spion-drone – stor som et passasjerfly – i iransk luftrom. Dronen angis ha en prislapp på 110 millioner dollar, med vingespenn på 35 meter og vekt på 16 tonn, en for amerikanerne dyr og stor ressurs.

Iran har gitt klar beskjed om hvor dronen ble skutt ned over iransk område, med detaljerte videoer. USA bekrefter nedskytingen, men sier den skjedde utenfor iransk luftrom. Iran har vist fram deler av dronen fra eget område, der skadde bestanddeler falt ned. Russland har bekreftet at nedskytingen skjedde i iransk luftrom (ved sekretær Patrushev i Russlands Sikkerhetsråd). Spiondronen var en aggresjon rettet mot Iran, og berettiget å skyte den ned.

Merk norske kommentarer. Statsminister Erna Solberg er mot «eskalering» uten å nevne navn. VG skriver på lederplass: «En nedskyting av en amerikansk drone er en åpenbar provokasjon fra Irans side (...)» (VG 22. juni 2019) Vi kan vente «forståelse» for et USA/Israel-militært angrep på Iran, opinionen blir forsøkt bearbeidet.

Iran skjøt spion-dronen med egen-produserte raketter. Iran lærte etter invasjonen fra Saddam Hussein i 80-årene, støttet av USA og andre vestlige makter, å stole på egne krefter. De har selv utviklet militært utstyr, uten å være avhengig av kjøp fra andre. Iranere viser til en fortelling av Sadi Shirazi, en stor persisk dikter fra det 13. århundre som minnet om denne lærdom, at har du en person alene og utrygg for vann, så kast personen i vannet og han eller hun lærer å svømme. Slik med Iran etter Iran/Irak-krigen: å bygge opp ressurser selv.

Irans president Rouhani sammenlikner dagens vanskelige situasjon med forholdene under den Iran-irakiske krigen

Sevome Khordad
Air Defense System
@IranMilitaryTube

Missiles:	Range:
Taer 2	Taer 2: 50km/75km/105km
Sayyad 2C	Sayyad 2C: 75km
Missiles Guidance:	Max Altitude:
Semi-Active/Active	25km/30km
Number of targets engaged: up to 4	
Number of missiles guided: up to 8	
Number of missiles in a battery: up to 9	

Eksempel på Irans luftforsvars-utstyr.

Brennpunkt Iran

Israels statsminister i FN viste i 2012 en illustrasjon over Irans atomprogram, og fortalte sin mening om det.

AP Photo/Richard Drew, File

Israel utfordrer Iran

Trond Ali Linstad

Israel har lenge vært blant de fremste makter til å fremme krig mot Iran. De har argumentert for at USA skal starte militære angrep mot Iran, slik de har gjort det mot Irak, Syria og andre land. Krig og militære midler skal sikre Israel kontroll og hegemoni i Midtøsten. For Israel står Iran i veien.

Krig i Irak

De to amerikanske professorene John J. Mearsheimer og Stephen M. Walt har skrevet en viktig bok som angår dette: *The Israel Lobby and US Foreign Policy*. Om krigen i Irak har de anført dette: «Det er rikelig med beviser på at Israel og lobbyen spilte en avgjørende rolle for at krigen skjedde.» (s.233)

Om hensikten bak krigen heter det, at den var ment å være «første skritt i en større plan om å omorganisere Midtøsten på en måte som skulle tjene langsiktige amerikanske og israelske interesser.» (s.255)

Krig mot Syria

De to professorene skriver hvordan Israel, lobbyen og sentrale personer i den amerikanske administrasjonen «spilte en sentral rolle i konfronterende politikk mot Syria.» (s. 264) Som eksempel på lobbyens arbeid for å starte krig mot Syria, kan vises til den israelske avisa Haaretz, 07.09.2013: Israel-lobbyen i arbeid for krig i Syria (se under).

Israel ønsker krig mot Iran

Det samme skjer nå i forhold til Iran: Israel og lobbyen arbeider for krig. «Hundrevis av lobbyister» kan anses å være aktiv med dette: å fremme krig mot Iran. Israel selv ligger lavt for ikke åpent å framstå som aggressive, krigsfremmende – hvilket de er. En skjult provokasjon, som å feste bomber til en oljetanker i Persiabukta eller liknende aksjoner og legge skyld på Iran, er eksempel på hva de kan gjøre for å arbeide fram krigen de ønsker.

USA har brutt atomavtalen

Trond Ali Linstad

USAs offisielle grunn til å trappe opp konflikten i Persiabukta og øve «maksimalt økonomisk press mot Iran» (president Trump), skal være at Iran ikke skal kunne utvikle atomvåpen, og stanse all støtte til «terrorister i Midtøsten. Det er klisjeer.

Til det første: Irans øverste leder, Ayatollah Ali Khamenei, har flere ganger erklært: «Iran anser bruk av kjernevåpen som forbudt i islam, og det er en plikt for alle å verne menneskeheten fra slike våpen.» Iran har inngått gjeldende atomavtale og overhold den. Det internasjonale atomenergibyrået (IAEA) har flere ganger fastslått at Iran ikke har atomvåpenprogram og følger atomavtalen fra juli 2015.

Til det andre: Det gjelder grupper og bevegelser i Midtøsten som står i motstrid til USA og Israel sine forsøk på å dominere og styre i regionen. De skal isoleres og svekkes, og USA og Israel vil angripe Iran for gjennom dette å fremme det, om nødvendig med militære midler.

Iran skal undertvinges, vingeklippes, amputeres som opposisjonell, progressiv anti-imperialistisk kraft – som motstander til USA og Israel.

Økonomiske sanksjoner er første skritt. USA og Israel er håpefulle for at dette skal bryte ned Iran, velte dagens styre og fremme indre uro i Iran blant folk som kan bli uten arbeid og inntekt og kanskje knapt får mat. Militære angrep kan bli det neste. Vent aggresjoner fra USA og Israel.

Generaldirektør Yukiya Amano i Det internasjonale atomenergibyrået IAEA bekrefter: Iran overholder atomavtalen.

Sivil Militær Union

Arnold August

Etter to dager i Caracas i Februar inkludert et semi-privat møte med president Maduro, er det USA som har påført Venezuela denne krisen. Det er mitt grunnleggende inntrykk, at situasjonen i Caracas er det motsatte av det bildet som internasjonale mediebedrifter i USA, Canada og andre vestlige land har skapt. Det er rolig, Det er ingen som sulter i hjel, eller «borgerkrig» type voldsbruk som mediene stadig gjentar. Det betyr ikke at det ikke er en økonomisk krise, men den er i stor grad skapt av de ødeleggende økonomiske sanksjonene som USA har påført Venezuela de siste årene. Sanksjoner og trusler startet under Obama i mars 2015 og er fortsatt av Trump, Justin Trudeaus liberale regjering og andre.

Mange gode artikler er allerede publisert i Alainet om lovligheten av valget på Maduro ved valgene i mai 2018 på den ene siden, og på den andre om lovbrudd på Venezuelas og internasjonale lover, inkludert FNs «godkjenning» av sin mann i Caracas. Videre, er hovedsaken nå Venezuelas rett til suverenitet og til å velge sin egen vei uten innblanding utenfra. Det må gjelde uavhengig av alle andre betraktninger. Dette synet, d.v.s. realiteten, og ignorert av de internasjonale media, er den sivile militære union som en nøkkelkomponent i det Venezuelanske demokratiet. Den er ikke anerkjent, ignorert eller av ren ønsketenkning, de som vil eliminere den Bolivarianske Revolusjonen vet meget godt at er det er denne unionen som blokkerer deres planer.

Selv om det var første gang jeg hørte Maduro tale, var hans 4 februar tale i dette semi-private møte med Venezuelanere og utenlandske gjester en opplevelse. Blant andre poenger, tok han opp i detalj hvordan han og de andre lederne (som jeg også møtte i denne forsamlingen) har vært og er fortsatt i gang med å organisere og inspirere, og bli inspirert av, alle seksjoner av væpnede styrker over hele landet, fra piloter, marine og hæren til hjemmevernet. Han påpekte at denne sivile militære foreningen har vært under utvikling i flere tiår. For å vise til et eksempel vil jeg minne om at denne foreningen reiste seg i fronten igjen 13. april 2002 da den sivile-militære alliansen brakte Chavez tilbake til makten som landet legitime president, etter et kortlivet USA-støttet kuppforsøk som ble satt i verk 11. april 2002.

Hva er dette sivil-militære forbundet? Chávez sa at han fant ideen til denne alliansen i de politiske tankene til den Venezuelanske geriljalederen, Fabricio Ojeda, som i 1966 skrev i sin bok *La guerra del pueblo* (Folkekrigen): "Den anti-føydale og anti-imperialistiske basis for vår revolusjonære prosess anbefaler en form for allianse som kan huse forskjeller i bakgrunn politiske holdninger, filosofisk dåp, religiøs overbevisning, økonomisk eller profesjonell status, og partitilhørighet blant Venezuelanere. Styrken og makten

hos vår felles fiende kaller på en felles kamp for å beseire den. ... De kreftene som er mest tjent med å kjempe for nasjonal frigjøring er arbeiderne, bøndene, småborgerlige studenter, intellektuelle, og profesjonelle så vel som majoriteten av offisielt ansatte, ikke-utskrevne offiserer, og soldater fra luft, sjø og landstyrker ... Etter Ojeda's syn, som Chávez delte, kan alle disse sivile og militære sektorer bli kallet til innsats og samling om en ekte revolusjonær allianse. (Ramonet, Ignacio, Hugo Chávez: *Mi primera vida*. Samtaler med Ignacio Ramonet, Vintage Español, New York, 2013) [overs. Arnold August].)

Mens Maduro holdt sin nevnte tale, og sa at hans regjering var klar til å delta i enhver rimelig løsning, sa han også at Venezuela er klar til å forsvare sitt land: "Ingen yankee soldat skal entre Venezuela."

Trusselen om en USA-ledet militær intervensjon er mer reell enn noen gang. Saken er som følger: Nei til militær intervensjon i Venezuela og full støtte til Venezuelas rett til å forsvare seg selv i verste fall. Meningsmålinger i Europa og andre land viser støtte til en slik posisjon, mens man i Canada har sett og ser uttalelser som avviser den pro-Trump holdningen som Justin Trudeau og Liberal Party viser, og samtidig blir det arrangert demonstrasjoner i USA. Justin Trudeau regjeringen var vertskap for den såkalte Lima Gruppen i Ottawa samme dag som vi var i Caracas møtet med Maduro som regjeringens leder. Det offisielle kommunikeet forsikret og gjentok sin støtte til Trumps posisjon om Venezuela, som besto av utenlandsk innblanding i interne forhold i det landet, og full støtte til nikkedukken som såkalt president. Justin Trudeaus regjering gjør her en stor og historisk (i meget negative forstand) endring i Canadisk utenrikspolitikk, og det inkluderer også hans eget parti Liberal Party. Som kontrast for eksempel, på 10 års dagen

for Irak krigen (Mars 2013) sa tidligere Liberal Party statsminister Jean Chrétien i et intervju om Canadas posisjon om IKKE å støtte USAs krig i Irak at han [Chrétien] hadde ingen betenkeligheter med å avvise Canadas delttagelse i den USA-ledede aksjonen. Det var uten tvil en meget viktig avgjørelse, det var faktisk første gang noensinne at Canada ikke var med i en krig hvor både briter og amerikanere var involverte, sa Chrétien til CTV's [Canadas nasjonale nyhetsnettverk] Power Play.

Dette utsagnet hjalp også til å befestet Canadas uavhengighet på verdensarenaen, sa han. Uheldigvis, tenker mange mennesker av og til at vi er den 51ste staten i Amerika. Det var klart den dagen at det er vi ikke. Chrétien sa han avsto fra å delta i militære aktiviteter i Irak uten en klar resolusjon fra FNs sikkerhetsråd. Han sa at Canada alltid fulgte FN og intervenerte i andre lands konflikter bare når FN ba om det. Chrétien sa også at han ikke var overbevist om at Irak hadde masseødeleggelses våpen, trusselen som drev støtten for en USA ledet invasjon, og det viste seg også å være tilfelle, Chrétien nevnte også sitt besøk i Venezuela i Mars 2013 (For å delta i President Hugo Chávez begravelse) Han dro fordi han kjente Chávez personlig og "aldri hadde noe problem" med ham som leder, uten nødvendigvis å være enig om en del ting. Han ønsket å vise sin respekt for Venezuelas folk. Chavez hadde støtte fra sitt folk og var elsket av landets fattige. Han var en slags Robin Hood, ifølge Chrétien.

Statsminister Stephen Harper fra Canadas konservative Parti skapte vrede hos Venezuelas administrasjon ved å si i en uttalelse at han håpet at landet kunne få en bedre og lysere framtid etter Chávez's død. Så Chrétien sa at Venezuelas autoriteter var veldig, veldig

fornøyd ved å se ham i begravelsen. (Fordi de naturlig nok, mislikte Harpers fornærmelser) La oss minnes at Justin Trudeau's egen far, som Liberal Party statsminister i Canada, dro til Cuba der han sto ved siden av Fidel Castro i Juni 1976 og ropte til et offentlig møte: "Lenge leve statsminister Fidel Castro!", og hadde tatt andre posisjoner uavhengig av USA.

I enhver familie, i et hvert system vil familierelasjoner og karakteristikk endre seg over tid og generasjoner. Når det gjelder utenlands relasjonene, er Justin Trudeau ikke i det hele tatt lik sin far. Pressen kan gjerne sitere meg som Canadier: "Justin Trudeau's far ville snu seg i grava hvis han visste hva hans egen sønn driver med." Alle i Canada hater Trump for all hans politikk, likevel er Justin Trudeau på linje med ham.

Trudeau regjeringen, som lekser opp for Venezuela om demokrati og frihet for pressen, har sitt eget eksempel 4 februar i Ottawa med Lima Gruppens møte, hvor de nektet adgang til møtet for TeleSur English og Telesur. Her er e-posten som Villegas, Presidenten i TeleSur, mottok etter å ha spurt om å få dekke Lima Ottawa møtet, tatt fra Villegas' Twitter konto):

Videre, skal Trudeau regjeringen snakke om demokrati for Venezuela men anerkjenner ikke meningene til millioner av fagorganiserte arbeidere og andre i Canada som er imot den pro-Trump intervensjonspolitikken for Venezuela og som støtter Venezuelas rett til selvbestemmelse og suverenitet. February 16, 2019

Arnold August er Canadisk journalist og foredragsholder. Har skrevet flere bøker om Cuba og skriver for nettstedet i Latin-Amerika, Europa og Nord-Amerika inkludert Alainet. (oversatt av Terje Enger som har oversatt flere artikler av samme forfatter tidligere.)

Putin forsvare nasjonale prosjekter

Den 20. juni fant Vladimir Putins årlige tv-overførte møte med befolkningen sted, en seanse den russiske presidenten gjennomførte for 17. gang. Befolkningens interesse for utspørringen av Putin var som vanlig enorm. Flere titalls millioner oppgis å ha sett den over fire timer lange tv-sendingen. Og i forkant av sendingen skal det ha kommet inn over to millioner spørsmål.

Bjørn Nistad
bjorndni@gmail.com

Putin var som vanlig i storform og svarte – uten å ha noe annet å støtte seg på enn sin egen hukommelse – på nærmere 90 spørsmål ved å referere til et stort antall tall og faktaopplysninger.

Det store flertall av spørsmålene dreide seg om folks hverdag. Hundretusener skal ha sendt inn spørsmål som dreide seg om priser og lønninger, pensjoner, prisene på kommunale tjenester, boligbygging, helsetilbud, dyre medisiner og støtte til barnefamilier. Andre spørsmål dreide seg om kamp mot korrupsjon, et stivbent byråkrati og små næringsdrivendes situasjon.

Putins hovedbudskap var at Russland hadde gjennomlevd en periode med økonomisk nedgang, primært som en følge av lave priser på olje, gass og andre naturressurser, at nedgangen var blitt avløst av vekst, men at veksten var altfor liten til at landet kunne hevde seg i den globale økonomiske kampen.

Videre bekjente Putin seg til de såkalte nasjonale prosjektene, altså 12 kjempeprosjekter, knyttet til blant annet demografi, helse, utdanning, boligbygging, vitenskap og utviklingen av en digital økonomi. Hensikten med prosjektene, som Putin satte i gang i mai 2018 da han tiltrådte sin fjerde presidentperiode, er å gjøre Russlands økonomi til en av de fem største i verden innen 2024.

Som svar på et spørsmål om hvilke resultater de nasjonale prosjektene hadde gitt, hva befolkningen kunne forvente seg i fremtiden, og om prosjektene i det hele tatt var gjennomførbare, erklærte Putin at det var nødvendig å konsentrere ressursene og å tenke strategisk. Bare ved å utvikle en moderne, høyteknologisk økonomi kunne befolkningen sikres en høy levestandard.

Svaret viser at Putin kan karakteriseres som tilhenger av såkalt dirigentisme, en betegnelse som refererer til den formen for kapitalisme som ble utviklet i Frankrike etter annen verdenskrig, der staten trakk opp hovedlinjene for den økonomiske utviklingen, stimulerte investeringer i strategisk viktige næringer og eide nøkkelnæringer som jernbaner og elektrisitetsforsyning.

Allerede i sin doktoravhandling fra 1997, Strategisk utnyttelse av råvarer under en fremvoksende markedsøkonomi, der han argumenterer for å bruke råvarenæringen til å modernisere russisk økonomi, tar Putin til orde for å opprette halvstatlige gigantselskaper som kan hevde seg i den internasjonale konkurransen. Og i budskapet til nasjonen da han ved årsskiftet 1999/2000 ble innsatt som president, Russland ved inngangen til et nytt årtusen, som kan oppfattes som en sammenfatning av Putins politiske oppfatninger, erklærer han at staten vil måtte spille en langt viktigere rolle for samfunnsutviklingen i Russland enn i vestlige land som USA og Storbritannia.

En forløper for de nasjonale prosjektene utgjør for øvrig de såkalte Maidekretene fra 2012, som blant annet omfatter et ambisiøst program for å skape 25 millioner nye arbeidsplasser i høyteknologiske næringer innen 2020.

Utenrikspolitiske temaer ble i liten grad berørt under utspørringen av Putin. Det kanskje mest interessante den russiske presidenten sa om utenrikspolitikk, var at han mente at de vestlige økonomiske sanksjonene uansett ville ha blitt innført og knapt hadde noe å gjøre med hva Russland foretok seg som utenrikspolitisk aktør. Og som svar på et spørsmål om han ikke burde hjelpe Ukrainas unge og uerfarne president Vladimir Zelenskij, erklærte Putin at det var opp til Zelenskij å innfri sine valglofter om fred ved å beordre våpenhvile, å oppheve den økonomiske blokaden av opprørskontrollerte områder og å innlede forhandlinger med de østukrainske opprørerne.

Bildet tv-utspørringen etterlot, var at Putin er en dyktig, selvsikker, kunnskapsrik og pragmatisk leder. Og denne formen for leder setter det store flertall av den russiske befolkningen åpenbart pris på.

Hemmelige fo

Per Lothar Lindtner
Skribent & Oversetter
perlotha@online.no

Thierry Meyssan, Voltaire-nett, Damaskus/Syria, 11/6-2019: Det ble nylig meldt om et hemmelig toppmøte mellom USA, Russland og Israel i Jerusalem. Møtet skal løse opp i e motstandsaksjer, garantere sikkerhet for alle stater i Midtøsten og sikre felles kontroll for alle aktører, inklusivt Israel, USA og Russland, de to stormaktene som allerede er aktivt tilstede i regionen.

Nikolai Parusjev og John Bolton møtes i Jerusalem med Israels Meir Ben Shabbat. Alle 3 er sikkerhetsrådgivere for sine respektive land.

Møtet mellom de 3 sikkerhetsrådgivere i Jerusalem finner sted i juni 2019. Begivenheten har på forhånd ført til «avsløringer» og «dementier» om hva som skal drøftes. Kommentatorer har stort sett feil utgangspunkt, som gjentas unisont. Vi korrigerer dem først før vi analyserer hva som egentlig er i spill på toppmøtet.

Stormaktenes spill i regionen: Under den kalde krigen lyktes USAs strategi på å bremse en økende sovjetisk innflytelse. Etter Sovjetunionens sammenbrudd trakk Russland seg ut av Midtøsten og kom først tilbake i og med Vestens krig mot Syria.

Med unntak av perioden 1991-2011 har Russland vært i Levanten siden tsarina, Katherina «den store» 1762-1796, som etter ønske fra innbyggere sendte sin flåte for å forsvare Beirut. Russerne ville beskytte kristendommens vugge, fundamentet for russisk kultur. (Damaskus, ikke Jerusalem). Så har Russland økt sin innflytelse fra Middelhavet til Indiahavet.

I 2011 var Russland eneste stat, som skilte mellom fargete revolusjoner i Nord-Afrika, «den arabiske våren» og krigene mot Libya og Syria. Vesten som fortolker hendelsene på sin egen måte, har ennå ikke brydd seg med å forstå russiske holdninger. Her dreier det seg ikke om å si hvem som har rett eller feil. Det er et annet tema, men å forholde oss til at det foreligger to helt ulike framstillinger av fakta. (1) Det er verdt å nevne at Vesten, ikke Russland, krenket resolusjonen som ville beskytte sivile i Libya. Etter hvert er det flere i Vesten anerkjenner at ikke russerne, men vestlig imperialisme, skapte problemene vi i dag må hankses med.

På basis av egen analyse begynte russerne å bruke sin vetorett mot vestlige resolusjoner om Syria i FNs sikkerhetsråd. Samtidig gikk de på syrisk forespørsel i forhandlinger med den syriske ledelsen om å stille tropper fra CSTO, organisasjonen for kollektiv sikkerhet, for å gi fred til Syria. Så møttes USA og Russland i Genève, blant vestlige nasjoner, uten deltakelse fra andre aktører Midtøsten, for å etablere overoppsyn i Midtøsten i juni 2012. Begivenheten varte bare få dager. På oppdrag fra Hillary Clinton, brøt Frankrike avtalen.

7 dager senere la Moskva fram krav i henhold til avtalen. I realiteten var det Russland, ikke CSTO, som satte styrker inn i Syria, i tillegg til Syrias armé og Hizbollah som nedkjempet IS-jihadister, absolutt ikke USA-alliansen, som væpnet IS-filialene (2). Russerne satte press på Israels regjering, både fordi 1 million russisk-språklige er statsborgere i Israel og en av dem, Avigdor Lieberman, to ganger sørget for at regjeringen Netanyahu avgang. (3) Å godta denne utviklingen er vanskelig for dem som står fast i USA-Israel-alliansen som har preget perioden med Bush Jr. Likevel har israelske myndigheter etter nederlaget for IS reist oftere til Moskva enn til Washington DC.

Spillet til regionale makter overfor Israel: Det er en påstand som antas innlysende om at «motstandsaksen» - Palestina, Libanon, Syria, Irak, Iran - vil tilintetgjøre Israel, slik Nazi-Tyskland en gang opptrådte overfor europeiske jøder. En grotesk sammenlikning.

I virkeligheten er Hizbollah fra starten av et nett av sjia-muslimsk motstand mot israelernes okkupasjon av Libanon. Nettverket ble bevæpnet først via Syria og etter tilbaketrekning av syriske fredsstyrker i Libanon i 2005, via Iran. Hizbollahs mål har aldri vært å kaste «jøder på havet», men å styrke lik rettsikkerhet for alle i området. Israels okkupasjon av Libanon var en realitet som gikk langt utover den israelske regjeringens planer og overdrives på initiativ til general Ariel Sharon, som tok Beirut. Det var også resultat av samarbeid mellom kristne og drusiske militser, inklusivt militsene til Samir Geagea og Walid Jumblatt, i Libanon.

På samme måte reagerte Syria på Israels ekspansjonisme, ved først å forsvare seg, og så ved å støtte palestinerne. Det er fullt ut legitimt, for vi vet at Palestina og Syria før 1. verdenskrig utgjorde en politisk enhet. (4) Ingen bestrider, ikke en gang USA, at Israel fra 1970-tallet ikke stanset med å ta områder fra nabolandene bit for bit og fortsetter med det.

Fra starten på kald krig og oppdemningskursen mot Sovjetunionen, var også USA klar over at israelsk ekspansjonisme virket ødeleggende på stabiliteten i regionen. De ga syrere, irakere og andre våpen for å kunne stå i mot, men ikke offensive angrepsvåpen. (5)

Det var USAs utenriksminister John Foster Dulles som reelt skapte «motstands-akse» ved å sørge for at Syria og Irak ikke ba Sovjetunionen om våpenhjelp. Administrasjonen til Dwight Eisenhower visste at Israel var resultat av en målbevisst politikk fra USAs president i 1918, Woodrow Wilson og hans britiske kollega David Lloyd George (6), men de så på sionismen som en gal hest, som både måtte beskyttes og temmes.

USA fulgte altså britenes tankegang og gikk for en avtale om militær-støtte til Syria og Iran (siste sjah, Muhammed Reza Pahlavi (1919-1980) innsatt i et CIA-styrt kupp i 1953 mot demokratisk valgte Muhammed Mossadgh for å få vestlig kontroll med Iran-oljen, PLL) i 1958, basert på «Bagdad-pakten», som blir basis for NATOs «nevø» i Midtøsten: CenTO; Central Treaty Organization. Situasjonen og aktørene har endret seg, men ikke motivene.

Irans stilling er hovedproblem idag. Faktisk møter de fleste av landets ledere sakene ut fra religiøse og ikke politisk ideer. Sjia-muslimer baserer seg på spådom - profeti -

Forhandlinger om Jerusalem

Illustrasjonsfoto: Vestveggen i Jerusalem med Chiles president Sebastian Pinera for anledningen

AP Photo/Mahmoud Illean

om framtid: Jødene vil igjen etablere stat i Palestina, men den vil raskt bli ødelagt. Leder av den islamske revolusjon, **Ayatollah Ali Khamenei**, mener teksten er i tråd med sjia-moskéenes forskrifter. Han leser derfra og sier dermed at Israel vil forsvinne i løpet av 6 år, i 2025. Spenningen som utløses av holdninger i Iran-profetier og Israel med ny lov fra 2018 om «nasjonalstaten for det jødiske folk, Israel» er kilde til fortsettelse av konflikten, som det krever en viss intelligens for å løse. Det var det **Donald Trump** og **Jared Kushner** prøvde seg på, men mislyktes i: Selv om økonomi-utvikling kan kompensere for krigsskader, vil ingen framskritt skje uten endring av visjoner som bære fram av et jødisk, arabisk eller persisk presteskap.

Hva er «motstands-akse»? Religiøse og ansvarlige iranske ledere bruker ofte begrepet «motstands-akse» for å vise til enhet mot Israel. Men ingen avtale formaliserer aksen. Det er aldri avholdt toppmøte der en ble enig om noe sånt. Etter US-invasjonen i Irak i 2003 har vi sett langsom arabisk splittelse, slik at det i dag er større interne konflikter. De er viktigere enn felles kamp mot ytre fiender. I 2003 myrdes sjia-lederen i Irak, **Mohammad Sadeq al-Sadr**. Om rett eller galt, så mente tilhengerne hans at stor-ayatollah **Ali al-Sistani** sto bak. Det er en iraner som bor i Irak, der han leder sjia-seminarene. Sjiaene splittes etter hvert i pro-iranske under **al-Sistani** og pro-arabiske under sønnen til den drepte; **Muktada al-Sadr**, som først brøt med Syria og med Iran i 2017 og fra da av satset på saudi-prinsen **Mohamed Bin Salman**.

Ved å bruke seieren ved parlamentsvalget i palestinske områder gjennomførte Hamas et kupp i 2006 mot Fatah og erklærte Gaza-stripen selvstendig (7). I 2012 flyttet ledelsen, fra politisk Damaskus-eksil, plutselig til Doha, Qatar, mens Gulflandet finansierte IS' kamp mot Syria. Hamas kalte seg «palestinsk gren av det muslimske brorskapet», et forbudt parti i Syria. Menn derfra og israelske Mossad-agenter invaderte samtidig **Yarmouk i Damaskus, Syria, for å ta livet av marxistiske rivaler i PFLPs hovedkommando. Arméen i Syria omringet byen med forsikring om støtte fra **Mahmoud Abbas**, Palestinas president.**

Det er absurd om Vesten vil ødelegge «motstands-aksen», som Vesten selv skapte, bare fordi de taper kontroll. Vesten trenger bare å vente på at den faller sammen av seg selv.

Iranere er lojale venner, men er kulturelt tilbøyelig til å involvere sine venner i egne saker. Vi syrere vil aldri drive ut iranerne som beskyttet oss mot israelsk ekspansjon. Takket være dem klarte vi å stå i mot i starten av krigen mot Syria, 2011 til 2014. Men om iranerne er virkelig sanne venner, må de militært trekke seg tilbake fra Syria til fordel for Russland, slik at USA kan anerkjenne legitimiteten til **Bashar al-Assads regjering. I stedet bruker iranerne tropper på syrisk jord til å provosere ved å sende raketter mot Israel.**

3 nasjonale sikkerhetsrådgivere: John Bolton (USA), Meir Ben-Shabbat (Israel) og Nikolai Patrusjev (Russland) har de samme funksjoner, men ulike erfaringer. Bolton er sikker på sitt lands overlegenhet som supermakt. Han har erfaring i

internasjonale forbindelser, først via nedrustnings-forhandlinger og framfor alt som US-ambassadør i FNs sikkerhetsråd fra 2005-06. Selv om han kan ta hardt i, er han i stand til å gi seg når han vet han tar feil. Trump holder på ham, fordi han er i stand til å ta personlig ansvar for egne feil.

Meir Ben-Shabbat

Meir Ben-Shabbat er gudfryktig og overbevist om at han tilhører et utvalgt, men forfulgt folk. Han er ikke diplomat, men ekspert i kontra-spionasje. Som leder av Israels interne sikkerhets-tjenester, **Shin Bet**, viste han evne til å bekjempe, eventuelt forhandle og muligens manipulere Hamas på samme tid. Hans store kunnskap om ulike krefter i Midtøsten gir ham mulighet til å forstå raskt hva som kan utsettes og bare er forbigående fenomen.

Nikolai Patrusjev er ledende i russiske embedsverk og sikkert den av de tre med best oversikt i globale saker. Som Putins etterfølger i FSB, ble han konfrontert med USAs og Israels forsøk på å stikke av med ledende folk i russisk sikkerhets-tjeneste. Etter år med turbulens ble han FSB-leder. Så opplevde han USAs og EUs destabilisering av Ukraina, som førte til at Krim ble del av den russiske føderasjon. Han kommer helt sikkert ikke til å sette en sak opp mot en annen, men se til at alle beslutninger er harmoniske.

Disse 3 strategene må definere konturene for en ny giv, som så forhandles videre i detalj av diplomater. Jobben deres er å nå konturer av en avtale som holder på lang sikt, mens de som detalj-forhandler må passe på å kompensere tapene for dem som

er beseiret, slik at avtalen blir akseptabel for dem.

1) **Jeg** klargjør mitt syn i «*Sous nos yeux*» (Under våre øyne) på Éditions Demi-Lune, 2017.

2) «*Våpen til milliarder dollar mot Syria*», Thierry Meyssan, Voltaire Network, 19/7-2017.

3) «*Hva vet Avigdor Lieberman?*», Thierry Meyssan, Voltaire Network, 4/6-2019.

4) **Syrias** president i perioden 1953–54, **Adib Shishakli**, (1909 - 1964) var med i Syrias sosial-nasjonale parti. Han var tilhenger av å gjenskape et Stor-Syria med alle minoriteter. Derfor godtok han to-statsløsning for det britiske Palestina-protectoratet som del av FN- planen, men ikke som to mono-etniske stater, som foreslått av USA i 2007 med Genève-initiativ og Annapolis-konferanse.

5) **Syria and the USA. Eisenhower's Cold War in the Middle East**, David W. Lesch, Westview Press, 1992.

6) «*Hvem er fienden?*», Thierry Meyssan, 5/8-2014.

7) **Husk:** Hamas-programmet, motsatt av Fatahs, ikke tar sikte på å bekjempe imperialismen i Palestina, men vil skape et kalifat i den muslimske verden.

Thierry Meyssan, Voltaire-nettet, Damaskus, Syria, 11/6-2019: Det ble nylig meldt om et hemmelig topp-møte mellom USA, Russland og Israel i Jerusalem. Kilde: «*Secret Tripartite Summit of Jerusalem*», Thierry Meyssan, oversettelse, Per Lothar Lindtner, 16/6-2019.

Nedskytingen av Boeing 777 over Øst-Ukraina

Bjørn Nistad
bjorndni@gmail.com

Historien om vestlig journalistikkens sammenbrudd

Siste nytt i historien om nedskytingen av Boeing 777 over Øst-Ukraina 17. juli 2014 er at tre russere og en ukrainer har blitt siktet for nedskytingen, og etter planen skal stilles for retten i Nederland in absentia. Denne siktelsen er i beste fall mangelfull siden den ikke omfatter personene som iscenesatte og derfor må bære mesteparten av ansvaret for nedskytingen av passasjerflyet.

Det vi vet om nedskytingen av Boeing 777, en tragedie som kostet 298 mennesker livet, er at ukrainske myndigheter med overlegg sendte et passasjerfly inn i en krigssone der et ukrainsk militærfly kort tid i forveien var blitt nedskutt. Vi vet også at Kiev-regimet hadde alt å tjene på at de østukrainske opprørerne ble lurt til å skyte ned flyet, siden dette ville stille opprørerne i et negativt lys i verdensopinionen. Og vi vet at opprørerne ikke hadde noe å tjene og mye å tape på å skyte ned flyet.

Hvorvidt det var et ukrainsk luftvernatteri som skjøt ned passasjerflyet etter ordre fra ukrainske myndigheter, eller opprørerne som skjøt ned flyet fordi de trodde det var et ukrainsk militærfly, spiller mindre rolle siden nedskytingen uansett ble iscenesatt fra ukrainsk side.

Morderne som med overlegg forårsaket nedskytingen av passasjerflyet, befinner seg i Kiev. Men det er lite trolig at de vil bli stilt for retten siden de har mektige støttespillere i Washington og andre steder.

En sammenlikning kan være på sin plass: Dersom israelske myndigheter under Gaza-krigen i 2008-09 hadde sendt et passasjerfly inn over Gaza og flyet var blitt skutt ned, ville Israel med all mulig grunn ha fått skylden for nedskytingen, også om flyet var blitt skutt ned av palestinske aktivister.

Resonnementer av denne type forsøkte jeg i dagene etter nedskytingen av passasjerflyet over Øst-Ukraina å presentere for journalister i NRK, Tv2, Norsk Telegrambyrå og en håndfull riksaviser. Men de nektet alle som en å høre på mine argumenter. Og noen av

dem ble sinte og anklaget meg for å spre russisk propaganda.

Når en samlet journaliststand nekter å stille det som burde være det mest opplagte av alle journalistiske spørsmål – hvem er det som tjener på en hendelse –, er det journalistikkens sammenbrudd vi er vitne til.

Slike journalistiske sammenbrudd har vi opplevd også i andre saker. Det er nok å nevne drapene på Majdan i 2014, som ukrainske myndigheter nekter å etterforske, påstandene om at syriske myndigheter står bak diverse gassangrep mot sivilbefolkningen (som de har null å tjene på, og som av en eller annen grunn

alltid forekommer i situasjoner der syriske regjeringsstyrker er i ferd med å nedkjempe de islamittiske opprørerne), Skripal-saken, der vestlige massemedier godtar at Sergej Skripal og hans datter har forsvunnet, slik at ingen kan intervju dem, og anklagene om at Iran for noen dager siden har angrepet to tankskip – til tross for at det ville være fullstendig vanvittig på denne måten å fremprovosere et amerikansk angrep.

De eneste som stiller kritiske spørsmål, er Steigan.no, Friheten, Resett og andre såkalte alternative medier, som de etablerte mediene bedriver en hysterisk hets- og boikottkampanje mot.

Men det journalistiske sammenbruddet i form av fravær av kritiske spørsmål og fortielse av viktige faktaopplysninger har – i det minste i norske massemedier – aldri vært så totalt som i historien om den tragiske nedskytingen av Boeing 777 over Øst-Ukraina.

Malaysia Airlines Boeing 777 ligger strødd utover bakken etter nedskytingen i 2014

«Det var ikke russerne som skjøt ned MH-17»

Per Lothar Lindtner
Skribent & Oversetter
perlotha@online.no

Malaysias statsminister, juni 2019: «Det var *ikke* russerne som skjøt ned MH17, 17/7-14. Jeg tror ikke på fortellingen om

at russerne skjøt ned MH17. USA-alliansen har mye å svare for».

Mahathir Mohamad, (f 1925) Malaysias 4. og 7. statsminister. 10. mai 2018 avløste han Najib Razak. Han var også Malaysias statsminister i 22 år fra 1981 til 2003.

Mahathir Mohamad har sluppet en ny dokumentarfilm om nedskyting av Malaysia Airlines Flight MH17. Filmens budskap: Fortellingen om at russerne sto bak var et påfunn fra starten av. Han understreker at Malaysias myndigheter er forsøkt stoppet fra å vise fram bevis.

26/5-19 sier Mahathir fra sitt kontor: «De lot oss aldri bli involvert fra starten av. Det er både urettferdig og uvanlig. Så

vi ser at de virkelig ikke er opptatt av å finne årsaken til styrten, og hvem som var ansvarlig. Allerede da hadde de besluttet at det måtte være Russland. Men vi kan ikke akseptere den holdningen. Vi er interessert i å følge lovene, å stille for retten enhver som var innblandet, uansett. Vi må få vite hvem som faktisk avfyrt denne raketten. Bare da kan vi akseptere rapporten som sann». Med «de» mener den malaysiske statsminister de nederlandske og australske regjeringene. Og USA, som kom med den falske historien at det var russiske styrker, under kommando fra Moskva, som hadde skutt opp det fatale missilet.

Påstander som er serveres unison og ukritisk i vest-medier er bakgrunn for sanksjoner fra USA, EU og Norge mot Russland, 29/7-2014. Tiltakene var starten på en handelskrig mot russiske banker og skipsbyggings-industri, i realiteten et forsøk på å vende tilbake til kald krig, fulgt opp av krav om 2 % av BNP til forsvar i alle USA-allierte land. Det gir profitt til krigsindustri, men mer utrygghet. Faren for atomkrig øker. Sent i 2018 la russisk forsvars-departement fram bevis på at missilet som senket MH17 er produsert ved en russisk fabrikk i 1986, så sendt til Ukraina. Siste gang den ble sporet var ved en ukrainsk militærbase.

Ukrainas president fra juni 2014, etter kuppet, 22/2-14. Det er mer sannsynlig at Ukraina-staten han var sjef for, som stod bak nedskytingen.

Ukraina fikk delta i en nederlandsk-australsk undersøkelse av nedskytingen til tross i at de er i alle fall medansvarlige i tragedien. MH17 hørte hjemme i Malaysia. 43 ofre kom også derfra, men de ble ikke tatt med. Hvorfor?

Mahathir er ikke den første malaysiske offisielle som beskylder USA, Nederland og Australia for å lyve om MH17-ulykken.

Najib Razak, (f 1953), kjent med tittelen **Dato' Sri**, er Malaysias statsminister fra 2009 til 2018.

43 malaysiere var blant de 298 passasjerer og mannskap som omkom da MH17 ble skutt ned 17/7-14. En av dem er **Puan Sri Siti Amirah**, Najib Razaks 83 år gamle bestemor. Razak var altså statsminister i Malaysia da flyet ble truffet av en rakett, fra bakke eller luft.

Dagen flyet krasjet ringte president Barack Obama, Washington til statsminister Najib Razak i Kuala Lumpur. Opptak fra USA og Malaysia bekrefter at US-presidenten ikke sa noe i retning av at «russerne sto bak». Og etter samtalen var Najib klar på at han ikke ville legge ansvar i en bestemt retning: «Vi vil bare finne ut hva som skjedde med flyet». Dagen derpå, 18/7-14, sa Najib på pressekonferanse: «Om flyet faktisk ble skutt ned, vil vi presse på for at de ansvarlige blir funnet. Ukrainas regjering tror flyet ble skutt ned. Men på nåværende tidspunkt står det fortsatt igjen

for Malaysia å finne årsak til tragedien. Om det viser seg av flyet virkelig ble skutt ned, insisterer vi på at gjernings-personer snarest må tiltales».

Obama og Najib.

Til medier fortalte Najib om samtaler med Nederlands statsminister og Ukrainas president, men ikke noe om Obama-samtalen. **Max van der Werff** og **Yana Yerlashova** filmet dette intervjuet med Mahathir, 26/5-19. Primo juni 2019 slapp de så utdrag av intervjuet fra filmen de har laget «MH17- 5 år etter». I mai dannet de plattform for uavhengige journalister på *Bonanza Media TV Chanel*. Deres MH17-dokumentar blir første program. Den kringkastes i juli. Nederlenderen Van der Werff er ledende uavhengig gransker av MH17-tragedien.

Max van der Werff og **Yana Verlashova**. 26/3-19 sto Australias og Nederlands utenriksministre fram i Sydney. De sa: «I mai møtte vi russere om første gjennomgang av statsansvarlige samtaler mellom Australia, Nederland og Russland». Vest-medier har lenge og uten noen bevis beskyldt Russland for nedskytingen av MH17. Nederlands utenriksminister, Stefan Blok, sa han ikke ville fortelle noen detaljer fra forhandlingene, men gjentok likevel Nederlands posisjon fra 2014: «I henhold til folkeretten er russerne ansvarlig for sin rolle i nedskyting av MH17. Derfor har vi nå tatt kontakt med Russland». De to ministrene ga ingen forklaring på hvorfor Malaysia ble holdt utenfor disse «statlige ansvars-samtalene», trass i at landet mistet 43 statsborgere i krasjet, og var dypt involvert; flyet var malaysisk, 43 malaysiere døde. (Nederland hadde 193 ofre, Australia 29. Flere land kunne telle ofre i tragedien, men Malaysia står i særstilling).

Fra «ansvarlige samtaler» om MH17, 26/3-19: Til venstre i midten; Nederlands utenriksminister Stefan Blok, til høyre i midten Australias utenriksminister Maris Payne.

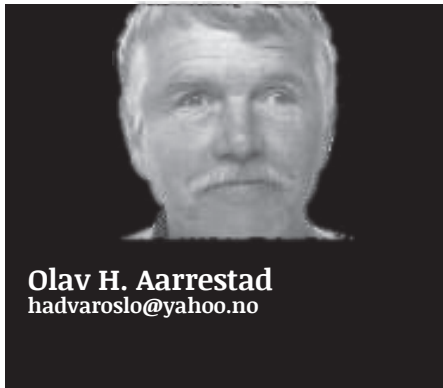
Mahathirs kommentar til de nederlandsk-australske samtaler er filmet av van der Werff og Yerlashova 26/5-19. 4 dager senere, 30/5-19, reagerte Mahathir på Nederland og Australia. Fra pressekonferanse i Tokyo rapporterte Malaysias statskringkaster *Bername* hva landets statsminister sa: «Dere må ha sterkere bevis for å hevde at flyet ble skutt ned av russerne. Det kan være opprørere i Ukraina, det kan være Ukraina-regjeringen, som også hadde raketten. Vi vet ikke hvorfor vi ble utelukket fra undersøkelsene fra starten av. Men vi ser hvor mye politikk det er i saken. Det ser ut som om de helt har konsentrert seg om å binde hele MH17-tragedien til Russland. Det er ikke en nøytral undersøkelse».

Per Lothar Lindtner, 14/6-2019. Kilder: **John Helmer**, Consortium News/derimot.no/Russia Insider.

REUTERS/Maxim Zmeyev/File Photo

Kuusinen - ein fascine

Olav H. Aarrestad
hadvaroslo@yahoo.no

Otto Ville (eig. Wilhelm) Kuusinen (1881-1964) var ein finsk kommunistleiar og sidan framstående sovjetisk politiskar, som svært godt utrusta frå nasturens side hadde eit livsløp fullt av dramattikk.

Kunstnarlege evner og og høg intelligens var viktige sider ved personlegdomen. Om han sa Lenin at "det er ein mann som kan tenkja". Dessutan var han lærar i litteratur for den seinare kjende finske diktaren Elmer Diktonius, som han til gjengjeld fekk musikkundervisning av. I tunge og vanskelege stunder kunne Kuusinen setja seg til pianoet og spela Brahms eller syngja ei vise av Bellman..

Far til Kuusinen var ein skreddar som strevde hardt for å fø kone og tre born. Otto var to år då mora døydde, og faren tok familien til Jyväskylä der han let sonen byrja på byens lyceum i 1891. Otto synt seg som ein framifrå elev. Han hadde stor litterær givnad, deltok ihuga i skuleavisa og skreiv også fleire patriotiske dikt av god kvalitet. Han hjelpte medelevar når dei streva som

Otto Kuusinen

verst - av og til mot mot eit lite honorar - elevane elles hørde til dei betre stilte i byen. I 1895 døydde faren, og under vidare skulegong må han nok ha fått støtte frå folk som såg kor evnerik han var. Hausten 1900 byrja han studera ved Helsingfors universitet

Hovudemne var filosofi, estetikk og historie - og resultatata var så gode at mange meinte han kom til å overta professoratet i estetikk.

Politisk arbeid

Men no synt Kuusinen hovudinteresse seg; samfunnsprosmål og politikk. Han var komen med i Tavastelandsavdelinga av "studentnationen" Suomalainen Nuija og reiste blant anna rundt på landsbygda (med stipend frå organisasjonen) for å gje kveik til ungdomsarbeidet i Tavasteland. Grappa hans utvikla seg i

radikal retning og tok sterke inntrykk av januarrevolusjonen i Russland i 1905, som førde til større indre fridom for Finland og til lantdagsval. 12. mars same året skipa han og ein kamerat det sosialdemokratiske studentlaget. Han sat i parlamentet 1908-10, 1911-13 og 1916-18.

Oktoberrevolusjonen i Russland 1917 skapte kraftig atterljom, og mange gjekk inn for å skipa ein finsk sovjetrepublikk. På den borgarlege sida hadde dei lenge førebudd ein fridomskamp mot Russland blant anna gjennom i løynd å senda to tusen unge menn til militærutdanning i Tyskland, den såkalla Jägarrörelsen, og også ved å driva militærutdanning i skyttarlaga. Etter februarrevolusjonen og tsarens abdikasjon vedtok Lantdagen ei lov som overførde funksjonane til statsoverhovudet til Lantdagen. Aleksandr Kerenskijs regjering godtok ikkje dette. Ved hjelp av russiske troppar oppløyste ho Lantdagen og utlyste nyval hausten 1917. Fiinske sosialistar meinte dette var lovstridig, og dessutan kom dei i mindretal i den nye nasjonalforsamlinga der dei tidlegare hadde vori i fleirtal. Så kom oktoberrevolusjonen i Russland, og bolsjevikar hadde eit fritt Finland på programmet. Den 6. desember 1917, erklærte Lantdagen sjølvstendet, og dette vart støtta av Folkekommissariatet i Moskva. 4. januar 1918 vart Finland offisielt anerkjent som sjølvstendig nasjon av Sovjetregjeringa. Framleis stod mange russiske styrkar i Finland; verdskrigen var enno ikkje avslutta, Sovjetrepublikken hadde enno ikkje slutta fred med Tyskland. I Finland var det stor sosial naud og brist på blant

anna matvarer. På baa sider av sosiale skiljeliner vart det mobilisert, "Raude gardar" stod mot "Kvite" Skyttarlag.

Borgarkrigen

Den 26 januar gav Senatet generaløyntnant Carl G. E. Mannerheim kommando over skyttarlaga som kime til ein finsk (kvit) hær. Befalsutdanning vart sett i gang og allmenn vernplikt innført. Slik kom dei Kvite i stor mon til å omfatta utskrivne mannskap medan dei raude var frivilljuge. På kvar side stod det om lag 100 000 mann.

I dei russiske styrkane i Finland rådde det forvirring, sovjetregjeringa hadde anna å tenkja på. Mannerheim gav ordre om avvæpning av russiske styrkar i Österbotten. Det meste gjekk greitt, men i Kristinestad slutta russiske styrkar og raude garddar seg saman mot dei kvite, men eldstriden varde berre i nokre timar før dei raude kapitulerte. Vasa vart ein slags hovudstad for dei kvite, for i Helsingfors hadde dei Raude makta, og der vart Finlands sosialistiske arbeitarrepublikk erklært. I denne regjeringa (Folkekommissariatet) vart Kuusinen undervisningsminister. I slutten av februar gjekk dei styrkane som hadde vorti trent i Tyskland (27. jegerbataljonen), i land i Finland. Dei hadde god krigsrøynsle, for dei hadde slåst på tysk side ved Riga. Sovjetregjeringa blanda seg lite inn i borgarkrigen, men gav i mars dei raude heimstamsrett i Sovjetrepublikken (og vice versa) Det kom til å letta flukten til Sovjet då dei raude hadde tapt kampen. Dei borgarlege fekk nemleg ekstra hjelp frå Tyskland. Den 3 april 1918 gjekk den tyska Østersjödivisjonen i land i

Kuusinen (i studentertue) saman med arbeidarkameratar.

erande personlegdom

Amiragova, som var 30 år yngre og som han levde med resten av livet, men dei gifte seg aldri.

Med den første kona, Sama Dahlström, hadde han dottera Hertta som kom til å gjera karriere som sin fars arvtakar: To gonger sat ho fengsla i Finland for kommunistisk verksemd, 1934-39 og 1941-44. Ho vart leidande i Demokratiske förbundet for Finlands folk (eig. Kommunistpartiet) og var leiar for partiet i Riksdagen etter siste verdskrigen.

I 1956 ynskte Otto Kuusinen å vitja fødestaden Laukas og Juväskylä, men det vart gjevi melding frå finsk hald at han ikkje var velkomen. Han døydde 82 år gamal, den 17. mai 1964 og er gravlagd ved Kremlmuren.

Kuusinen var ein pennefører ideolog og partileiar. Her kjem ei oversyn av det han har skrivi og gjevi på andre språk enn finsk og russisk :

Den Finska revolutionen : sjålvkritik. Fram, Stockholm 1918

Ekonomiska begrepp : kortfattad kurs i marxismens ekonomiska teori. Fram, Stockholm 1921, 2. painos 1922, 3. painos Luleå 1927

Finland unmasked : 25 years of anti-Soviet policy ; foreword by Ivor Montagu. Russia today society, London 1944

The right-wing social-democrats today. Foreign language publishing house, Moscow 1948

A warmongers' international : Pravda, August 27, 1951. Foreign Languages Publishing House, Moscow 1952

Die Frage der wissenschaftlichen Voraussicht in der Theorie des Marxismus-Leninismus und einige Perspektiven der Demokratie und des Sozialismus. Dietz Verlag, Berlin 1960

Lenins idéer i handling. Sovjetunionens informationsbyrå, Stockholm 1960.

Hangö i ryggen på dei raude. Tyskarane rykka snøgt fram, og den 16. mai heldt Mannerheim sigersparade i Helsingfors. Striden va rover. Fem gonger så mange raude som kvite skulle ha sett livet til i kampane, og etter at striden var slutt, vart til saman 21000 raudegardistar avretta eller dei døydde av sjukdom og svolt (i konsentrasjonslæger)

Etter borgarkrigen

Kuusinen og mange andre kom seg unna til Sovjetrepublikken. Der skipa dei Finlands kommunistiske parti med Kuusinen som ein av dei tre øvste leiarane. Ikkje før etter den finske kapitulasjonavtalen med Sovjetunionen i 1944 kunne partiet fungera legalt i Finland. I heile perioden 1918-1944 vart det drivi klappjakt på kommunistar i Finland. Kuusinen hade fleire løynlege opphald i Finland 1919-20 for å organisera ei revolusjonær rørsle. Finsk presse melde at han i 1919 var vorten skoten av ein finsk detektiv på isen ved Åland under freistnad på å ta seg over til Sverige på ski. I Helsingfors heldt sympatisørar eit stort syrgje- og protestmøte medan Kuusinen sjølv kunne sjå det heile frå eit vindu i huset der han heldt seg løynd. Men seinare lukkast det han og nokre kameratar å ro seg (nokon skiløpar var han ikkje) største delen av sjøvegen til Sverige. Derifrå vende han tilbake til Sovjetunionen tidleg på året 1921.

I Sovjetunionen

I Moskva får han ein viktig plass i Komintern og vert på mange måtar rekna som organisasjonens ideolog.

I samband med vinterkrigen som fylgde i 1939 då dei finske tingarane trekte seg (etter ordre frå den høgreorienterte utanriksministeren) frå vidare tingingar i Moskva om avståing av finske område til nærforsvar av Leningrad, vart Kuusinen

utnemnd til sjef for Den finske demokratiske republikken som først og fremst hadde kontroll over Karelen. Gjennom agentar i Finland kjende Stalin godt til stemninga i resten av Finland slik at sovjetarane ikkje gjekk vidare med planane om å gjera denne regjeringa til finsk regjering etter sigeren i vinterkrigen. I fredsavtale 12. mars 1940 er ikkje den finske demokratiske republikken nemnd med eitt ord, og den 29. mars gjorde Molotov det kjent at regjeringa hadde oppløyst seg sjølv og at det området Finland hadde gjevi frå seg, vart innlemma i Leningradskaja oblastj og i Karelsk-finske SSR der Kuusinen vart president for presidiet i republikkens øvste sovjet frå 1940 til 1956.

Kuusinen sat også som medlem av presidiet i sentralkomiteén i det sovjetiske kommunistpartiet fram til Stalins død, då han i første omgang gjekk med i dragsuget ved Khrustsjovs maktovertaking, men sidan vart teken til nåde igjen. Han vart også utnemnd til medlem av Det sovjetiske viskapsakademiet (1956)

Kuusinen var ingen familiemann, han hadde jo tidleg mist foreldra sine, men i motsetnad til mange revolusjonære leiarar, var han ingen asket. Synet hans på seksualitet og ekteskap var nok det same som det Kolontaj hadde, og i samsvar ved idear hos dei første anarko-kommunistane. Han var gift fleire gonger og hadde mange born. Han siste kjærleik var ei armensk kvinne, Marina

Kultur

MILES DAVIS

av Jan Wilsberg

Treet utenfor bøyer seg,
elastisk og jovialt.
Verdens vinder kan blåse gjennom det.

Men jeg hører også en trompet.
Den følger sjelens stier
og er umulig å forutse.

Men Miles Davis er ikke lenger her.
Han kan ikke lenger korrigere eller forbedre
noe.

Musikken som støtes ut, er blitt verdensarv.

Oslo, den 21. juni 2019

UKAS MARION:

«Den unge generasjonen krever mer enn de selv kan yte?»

ukas sitat

Trump innfører private sanksjoner mot den religiøse leder Komenei i Iran

«Det Hvite Hus er mentalt tilbakestående», sier president Rouhani i Iran

«En ulydig vind»

Marion B. Koksvik
ma-gnag@online.no

OM ROMANEN "EN ULYDIG VIND". EN KAMUFLERT TITTEL OM OLJESTREIKEN I FEMTIÅRENE I EN HAVNEBY I IRAN?

Kort om forfatteren: Eylas Poorgholam (født i Iran i 1950) har en relativ stor litterær produksjon bak seg og har bodd her i Norge i nærmere tretti år.

Etter krigen rundt 1950 inneholdt norske illustrerte dameblad også aktuelt politisk stoff. Disse bladene var viktig lesestoff i svært mange norske hjem. Blant annet publiserte radikale dameblad på denne tiden artikler om den iranske statsminister Mohammad Mossadegh (1882-1967). I damebladet kunne du se et flott bilde og lese om statsministeren som gjorde en iherdig innsats for å nasjonalisere de rike oljeressursene i hjemlandet. Som kjent tapte han slaget, ble avsatt og fengslet! Meget tragisk!

Norske ukeblad skrev også om det barnløse ekteparet på Påfugltronen i Iran: Shahan og den skjønneste keiserinne Soraya fra Egypt. Soraya hadde ord på seg for å være like vakker som de historiske dronningene Kleopatra og Neferitit. De norske leserne ble selvfølgelig mer opptatt av den iranske kjærlighetshistorien til shahan og keiserinnen enn av kampen om oljen. Og for en empati for keiserinne Soraya! Da hun ikke kunne skaffe arvinger til "Påfugltronen", ble hun "avsatt", som statsminister Mossadegh.

Så over til boken! Hva slags roman er "En ulydig vind"? I hovedsak om vennskap, om brobygging mellom kulturer og ikke minst KAMPEN OM OLJEN. Det er også en original og modig bok som utvider horisonter! Og svært spennende!

Stedet der begivenhetene finner sted, er en liten by ved havet hvor oljeindustrien "Kompaniet" har etablert seg med politivakthold, soldater og fem solide oljerørledninger ut til tankbåtene. Her er det britene som har makta!

Men det er en kampånd blant oljearbeiderne, og i spissen for et mulig opprør finner vi den førtiårige kommunisten Alamdar. Han bor sammen med moren som ble tidlig enke. Alamdar har foreløpig prioritert politisk arbeid foran ekteskapsplaner.

Det bryter etter hvert ut en streik blant oljearbeiderne. "Kompaniet" svarer med harde midler for å straffe de streikende arbeiderne. Det lille samfunnet blir fort mer lik en krigssone med forsterkninger utenfra av fremmede soldater med

bajonetter, mer politiet i gatene, husundersøkelser, arrestasjoner, forvisninger, o.s.v. o.s.v. Ikke ukjent fremgangsmåte fra militærdiktaturer for å skremme folk til lydighet?

Streiken brer seg etter hvert helt til hovedstaden Teheran. Men forfatteren behandler alt dette med en følsom penn, slik at skildringene griper deg på et mer dybdepsykologisk plan. Det bevirker at romanen fortsetter å arbeide i deg lenge etter du har lest den ferdig.

Ikke alle i landsbyen er oljearbeidere, men vanlige arbeidere og funksjonærer i administrative stillinger. De står derfor "på sidelinjen" når det gjelder å ta stilling til streiken. Kanskje ønsker de også at alt skal fortsette som før? Sitat: "... at siden engelskmennene har bygd oljeraffineriene her i landet, har de rett til å bruke dem også... vi har levd i over tusen år oppå oljen uten å vite noe om den, helt til snille folk fra den andre siden av verden fant den. Vi må være takknemlige...". Nok om det!

Hovedpersonene i romanen "En ulydig vind" er to tenåringsgutter; ca. femten år gamle. De er naboer i det moderne industristrøket, der det er innlagt strøm og vann. Guttene kan signalisere med hverandre, når de planlegger å stikke hjemmefra uten lov, ved å kikke inn i gårdsplassen til hverandre gjennom en luke i muren og i sprekker i plankeggerdet.

Abbed er muslim, og Esraeil er kristen. Begge to er både hjemme og ute nokså ulydige, som den finurlige tittelen på boken. Dermed vanker det mye juling. Da boken starter, blir vi vitner til at Esraeil får hard "behandling" av moren Madame. Mor til Abbed er ikke særlig mild hun heller og kommer med trusler til den ulydige sønnen som "... jeg knuser beina dine" eller det som verre er.

En kan ikke utelukke helt at forfatteren her har hentet inspirasjon fra Mark Twain (1835-1910)? Han nevner en tittel av Mark Twain, men ikke "Huckleberry Finn", som jo er et hovedverk i verdenslitteraturen.

Kjærlighetsforholdet mellom Abbed og Esraeil har et viktig budskap til fordommene om forholdet mellom en kristen og en muslim. Pubertetsguttene er sterkt knyttet til hverandre, og når de må leve atskilt som i ferier, lengter de seg nesten syke etter hverandre.

Guttene elsker å leke som Tarzan i Bynegarhagen, der de kan overvåke og formidle dristig videre om militæraktivitet ved flyplassen i nærheten. "Er dere ikke redd for noe?" spør en skolekamerat.

Nesten som en liten motstandsbevegelse deltar Abbed og Esraeil aktivt under streiken. Kommunisten Alamdar blir en viktig veileder for guttene i forskjellige

Islam og kommunister

Trond Ali Linstad

Islam og kommunister – går det sammen? Ja, og spennende er det! Det gir mulighet for nye fronter i viktige regioner der folk er grunnleggende lei korrupsjon, fattigdom og udugelighet fra de tradisjonelt styrende grupper side – som hører overklassen til. En ny «grasrotbevegelse», sprunget ut av et dypere krav og rettferdighet og likhet, bør kunne bifalles.

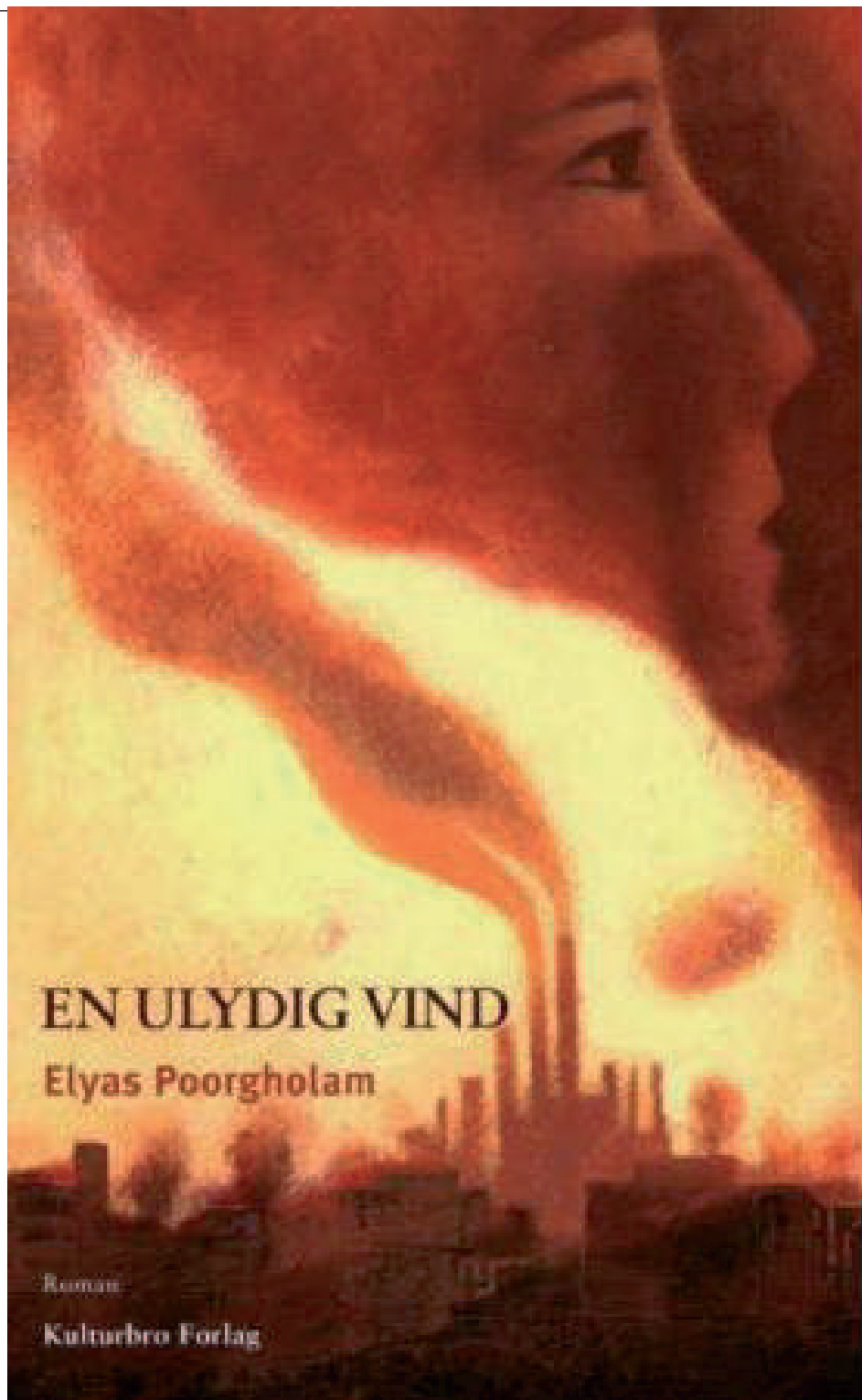
Vi ser et eksempel i Irak. Landets kommunistiske parti samarbeider med en sterk og tradisjonell shia-muslimsk leder, Muktada al-Sadr og hans «Sadr-bevegelse» i valg og andre sosiale og politiske aktiviteter. Fra den felles valglisten ble ved siste valg den kommunistiske kvinnen Suhad al-Khateeb valgt inn i det irakiske parlamentet. På bildet taler hun ved en demonstrasjon.

«**Jeg hadde** ikke tenkt å stille til valg,» har hun sagt. «Men så besøkte jeg fattige områder i byen der jeg bor, så slumstrøkene, snakket med folk og hørte om deres problemer. Omfattende arbeidsløshet, korrupsjon og interne «vennetjenester» hos den styrende klassen var i øyenfallende alle steder.»

Hun bestemte seg for å stille til valg, og ble innvalg i parlamentet.

Suhad er lærer av yrke. Hun blir ansett som en ærlig og oppriktig kjemper for de fattige og undertrykte. Kolleger og andre støtter henne selv om de i utgangspunktet kan høre til andre partier og grupper. Suhad har valgt side med de fattige, er kvinnefeminist og har blitt ideal for mange.

Partiet hun representerer: Iraks kommunistiske parti (IKP), er søsterparti til Norges kommunistiske parti (NKP) og sendte nylig hilsen til NKPs kongress i Bergen som nylig ble avholdt. Nye og viktige dialoger kan åpnes, det er spennende.

operasjoner rundt i byen. Våre to helter blir sendt ut på farlige oppdrag med spretterter. De "lader" sprettertene og knuser gatelykter med stein. Dermed blir det en enkel sak å spre løpesedler i mørket uten å bli oppdaget av politi og soldater. Budskapet på løpesedlene er kort og godt følgende: Oljen tilhører iranerne!

Summa summarum: Hovedbudskapet i romanen er originalt: møtestedet mellom to religioner: muslim og kristen. En genial scene i starten av boken: Muslimen Abbed er på besøk hos den kristne Esrail. Her får Abbed for første gang se et bilde av Kristus på korset. Den kristne forklarer at det er Guds sønn. Da går selvfølgelig muslimen ut fra at Gud har en kone! Og hva med pinnene som likner et plusstegn som henger under bildet av sønnen til Gud? Så må den kristne forklare at det er et kors.

Romanen gir også leserne et tankevekkende innblikk i muslimsk væren og "skikk og bruk" som feiringen av moharam, tilberedningen av offerlammet til halim etc. etc. Og for et vakkert bryllupsritual de praktiserer! Hør! To gjester i bryllupet gnir to sukkerklumper mot hverandre, slik at brudeparet skal få et godt liv sammen. Hva med å overføre det morsomme ritualer til kristne bryllup?

Når det gjelder Koranen, kan Kal mullah i den hellige boken t.d. finne svar på hvem som har begått kriminelle handlinger i havnebyen. Slik vi forstår Kal mullah, kan han også spå og stoppe

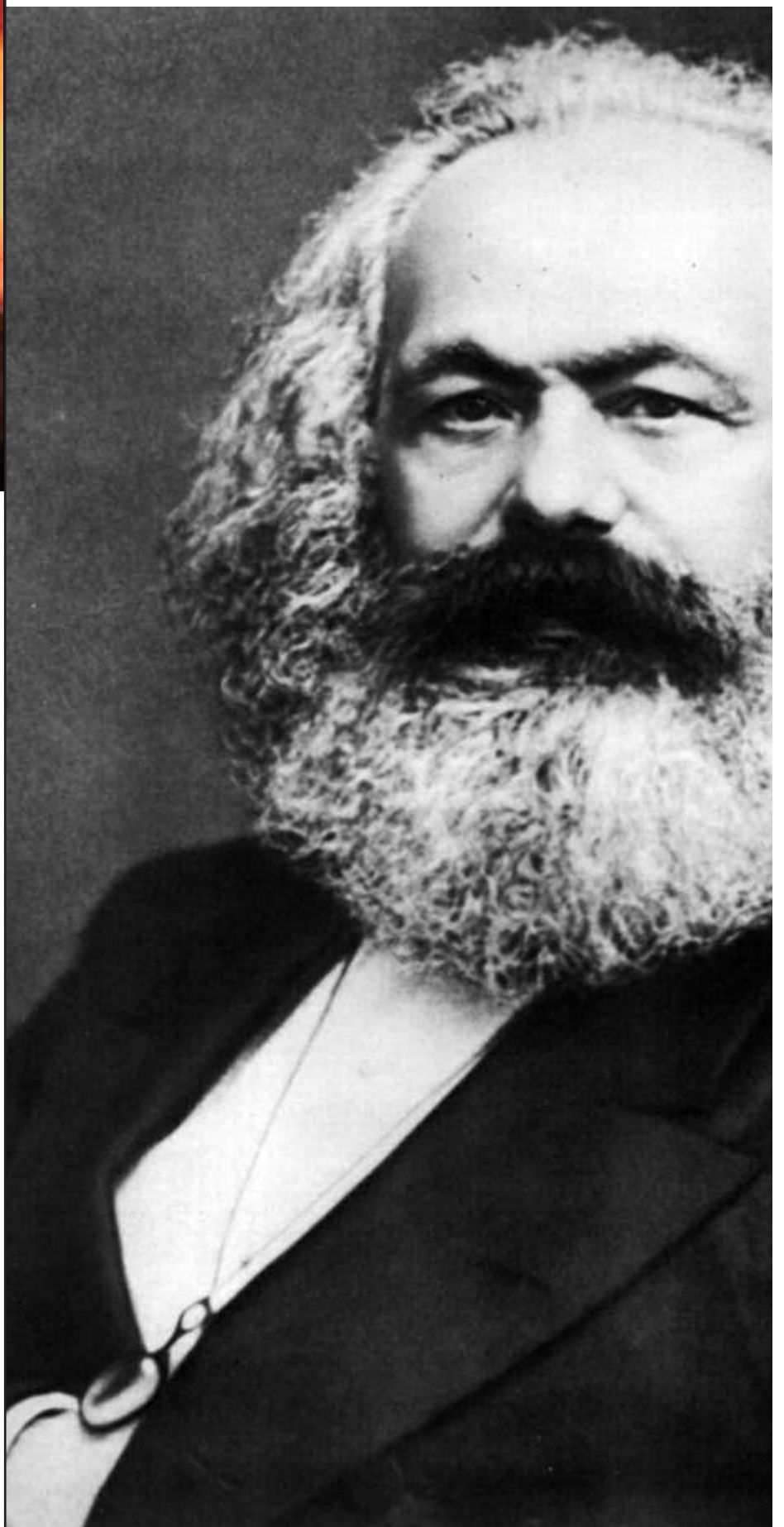
vannet i himmelen. Vann har åpenbart en sentral plass i muslimens liv. Du verden så ofte de vasker seg! Ikke rart at de synes kristne er urenlige!

I vår lille havneby finner vi imidlertid også impulser fra verden utenfor. Alamdar har et stort bibliotek og låner ut bøker av Maxim Gorkij og Jack London til ungdom. Churchill og Stalin er heller ikke ukjente begreper her. Byen har adgang til å lytte på flere radiokanaler med nyheter fra BBC i London og ikke minst fra Teheran, der nasjonalforsamlingen diskuterer nasjonaliseringen av oljen.

Viktig å nevne amerikanske filmer med Charlie Chaplin, John Wayne, Glenn Ford, Gary Cooper og den sensuelle Rita Hayworth. Pornoblad med nakne damer midt i pubertetsgutters interessefelt finnes også her i Kiosken. For ikke å glemme impulser fra både søt og "sur" erotikk!

Til slutt: "Kompaniet" har også laget et svømmebasseng til befolkningen i havnebyen. Imidlertid leser vi at muslimer betakker seg for å bade i bassenget. De mener at vannet er "forurenset" av den grunn at de "vantrø" har badet der. Fenomenet er heller ikke ukjent i visse kretser i Norge?

Kilde: EN ULYDIG VIND. Roman på 227 sider av Elyas Poorgholam. Utkommet på Kulturbro Forlag i 2004.

Send inn ditt innlegg på friheten@friheten.no
Besøk oss på Friheten.no eller
Facebook.com/avisafriheten

Ordskjifte

Nytt lovforslag fremmet av FRP ved / Erland Wiborg

Jan Tore Kongevold

Den siste tiden har det vært omtalt i diverse nyheter og i sosiale media ang. Frp`s forslag til lovendring i forhold til eksport av tillegg i trygdeytelser, nærmere bestemt forsørgertillegg.

Dette gjelder da en liten gruppe på ca. 800 personer alderspensjonister og uføre som av diverse grunner (ofte helse-messige grunner) har valgt å bosette seg utenfor Norge og utenfor EØS.

Hvorfor FRP ved Erling Wiborg ønsker å ramme denne gruppen er så langt uvisst, det eneste svaret han så langt har gitt på det spørsmålet er. Sitat: «Jeg tror de fleste synes det er urimelig at man skal få ytelse for noen som i mange tilfeller aldri har vært i Norge» sitat slutt.

Er virkelig kunnskapene til HR. Wiborg så dårlig at han ikke vet at dette i hovedsak dreier seg om norske statsborgere, helt og holdent norske med norsk identitet og personnummer. Disse barna ønsker han nå å diskriminere som gruppe.

Når det blir lagt frem på denne måten forstår folk flest det slik at dette dreier seg om andre typer ofte vanvittige pengeoverføring til diverse land, noen blander til og med inn bistandspenger i kommentarer på sosiale media i forbindelse med denne saken. Det er muligens en bevisst handling av FRP å fronte denne saken på denne måten da de vel per i dag er desperate etter å høste billige stemmer.

Om vi tar for oss høringsvarene på forslaget så er det ingen så langt som direkte bifaller forslaget, de aller fleste skriver ingen kommentarer, og de som har satt seg inn i saken henter frem en del problemstillinger i forhold til å gjennomføre dette forslaget.

Sitater under av noen av svarene (vi presiserer at dette er utdrag av høringsvarene):

Høringsvar fra Arbeids- og velferdsdirektoratet

Ikrafttredelse

Lovforslaget inneholder ikke noen ikrafttredelses-bestemmelse. Arbeids- og velferdsstaten har ikke registerdata på hvor ektefelle og barn som det mottas forsørgingstillegg for er bosatt, eller oppholder seg. Det skyldes at oppholdslandet for disse i hovedsak ikke er relevant etter dagens regler, kravet er at de faktisk blir forsørget. Vi foreslår derfor at endringene som gjelder vilkår om at barn/ektefelle må ha opphold i Norge kun skal gjelde for nye tilfeller av eksport

Min. anm: Arbeids- og velferdsdirektoratet presiserer her at forslaget ikke bør ha tilbakevirkende kraft.

Hørings-svar fra Barneombudet:

Men Barneombudet kan ikkje ta stilling til eit forslag som ikkje er tilfredsstillande greidd ut. Det blir da ikkje mogleg å sjå kva negative konsekvensar dette eventuelt vil ha for barna det gjeld, og om forslaget er egna for å oppnå målet.

Red. anm: Barneombudet presiserer at forslaget ikke er godt nok utredet.

Høringsvar fra Jussformidlingen

Det fremgår av Grunnloven § 104, at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i spørsmål knyttet til handlinger og avgjørelser som berører barn og at staten skal «sikre at barnet får den nødvendige økonomiske, sosiale og helsemessige trygghet, fortrinnsvis i egen familie». I forlengelsen av dette må man være bevisst på at barnets beste er et grunnleggende hensyn uavhengig hvor en stønadsmottaker bor.

Min anm: Jussformidlingen har en lang rekke av spørsmål i forhold til denne foreslåtte lovendringen, det som vel er det viktigste er eistert over, nemlig at forslaget kan være i strid med grunnloven.

Høringsvar fra Khon Norway

Stortingsmeldingen viste at eksportbeløpene er relativt bagatell-messige. Det samme kan sies om ytelsene i høringsnotatet. Vi anbefaler at regjeringen dropper videre politisk behandling av disse ytelsene og bare viderefører ordningene som de er.

Min. anm: Teksten fra Khon Norway er klar nok.

Høringsvar fra MiRA-Senteret

Mira-senteret anbefaler at gjeldene regler for utbetaling av forsørgertillegg blir stående, og at det unngås diskriminerende lovverk som treffer noen grupper spesifikt når Norge formulerer lovverk. Vi takker for muligheten til å gi høringsvar og håper våre anbefalinger blir tatt i betraktning.

Red. anm: Mira-senteret går så langt som å kalle forslaget for diskriminering av en gruppe.

Høringsvar fra Person som ikke har oppgitt navn

Dersom forslaget likevel gjennomføres tross manglende konsekvensutredning, anbefales det at forslaget innføres på lengre sikt. For eksempel f.o.m. 2020-21 for nye nordmenn som flytter ut. Slik at de allerede før man reiser ut kan tilpasse seg og er klar over hva man har å rutte med. For nordmenn som allerede er utflyttet, bør dagens ordning i anstendighetens navn opprettholdes til den bokstavelig talt dør ut av seg selv.

Min.anm: Dette er så klart formulert, og godt skrevet at hele svaret bør leses (det er ikke tatt med i sin helhet her, ene og alene for at det er svart langt. Svaret er klart negativt i forhold til denne lovendring.

Høringsvar fra Stavanger kommune

Stavanger kommune vil også bemerke at det er problematisk at det gjennom forslaget gjøres forskjell på barn innenfor og utenfor EØS. Barn med foreldre fra land utenfor EØS blir følgelig forskjellsbehandlet, og Stavanger kommune mener at utgangspunktet burde vært at alle barn hadde de samme rettighetene, uavhengig av foreldrenes opprinnelse og valg av bosted.

Min. anm: Stavanger kommune er ganske så negative til forslaget slik det er ment å gjelde.

Om vi oppsummerer disse svarene så har vi hele 7 svar som helt eller delvis går i mot forslaget, totale antall svar er 19 hvor de aller fleste velger å «ikke kommentere». Blant de 7 svarene så er det brukt ord som grunnlovsstridig og diskriminerende.

Hva er poenget med høringer om ikke svarene blir tatt hensyn til? 7 negative svar av 19 hvor de 12 resterende er nøytrale svar som mest sannsynlig er gitt uten å bruke tid til å sette seg inn i saken. Poenget med høringer er derved nullet ut.

Referanser Stortingsmelding 40 (2016-2017), Innst. 108 S (2017-2018), Proposisjon 129 L (2018-2019)

Trenger Norge EØS-avtalen?

Gunnar Kollstad

63,7 % av det norske folk sier nei til EU- i følge en fersk meningsmåling fra Sentio på oppdrag for Nationen og Klassekampen.

Samtidig svarer 61,1% at de er tilhenger av EØS-avtalen. Hvordan kan dette henge sammen? Det ene svaret henger sammen med Storbritannias Brexit-problemer - som får stor omtale i norske massemedier. Dog er det en liten forskjell man må huske på: Storbritannia er medlem av EU

- derfor er Brexit en vanskelig prosess. En annen del av svaret krever at man har grunnleggende kjennskap til forsknings-metoder i sosiologi og statsvitenskap:

Da vet man at svaret man får på en meningsmåling avhenger av måten spørsmålet blir stilt på.

"Trenger Norge EØS-avtalen?", da blir svaret for de fleste ja. Nei til EU foretok tidligere i år en tilsvarende meningsmåling. Spørsmålet ble da stilt på følgende måte: "Hvis alternativet til EØS-avtalen er handelsavtale med EU, bør vi da si den opp?" Her svarer et knapt flertall ja, ca 52%.

Det er et faktum at EU er fem ganger mer avhengig av å handle med EU enn omvendt. Norge har flere ting å by på, blant annet olje og gass (EU har kun et lite felt nord for Scotland), vi har laks i tillegg til aluminium av høy kvalitet. EØS-avtalen kan sies opp med et års varsel - da vil den gamle handelsavtalen fra 1972 automatisk tre i kraft. I tillegg til Nei til EU finnes også en organisasjon ved navn.

Sosialdemokrater mot EØS - lederen heter Ole E Lian og er bosatt i Skien/Grenlandsområde..

En type norsk variant av den britiske Labourlederen Jeremy Corbyn, som tross alle påstander om det motsatte ønsker et fredelig Brexit. Han er blant annet blitt beskyldt for anti-semittisme, men hvordan forklarer man da at han har støtte fra jødiske studentorganisasjoner?

Når dyrevelferd blir tomme ord

Jenny Rolness, Dyrenes Rett

Det er ikke bare griseindustrien. Dyr lever elendige liv også i andre industrier.

Vi blir ført bak lyset. Reklamen viser griser som bæres rundt på tunet eller kjøles for i bondens fang. Den viser kyr og kalver sammen på beite og småkalver i yr lek på jordet - en virkelighet som omtrent ikke eksisterer i melkeindustrien. Næringen viser frem noen dager gamle kyllinger i reingjort kyllinghus, men nekter å vise frem kyllingene noen uker senere, når de står som sild i tønne og en av fire har beinlidelser.

Brennpunkt har avslørt at griser blir slått, sparket, gitt elektroshokk, halt etter ørene, kastret uten bedøvelse og etterlatt syke og skadde for å dø i store lidelser. Det skjer ikke bare unntaksvis men systematisk på mange gårder. Men hva med de andre dyrene i landbruket - er de forskånet fra en lignende behandling?

Fra tiden som jordbruksskoleelev og praktikant sitter det igjen mange vonde minner. Inngrodde halsband ble revet opp uten bedøvelse, så kjøtt og blod sprutet. Store kalver ble jekket ut av kyrne. Kyr ble slått og sparket når de ikke ville forlate kalven i fødebingen. En bonde heiste seg opp i bjelkelaget for å få skikkelig kraft da han sparket kua med begge vernestøvle. Bønder fortalte at de spylte kyrne med iskaldt vann eller banket dem til de sank i kne når de ikke ville la seg melke. Dette er mange år siden, men Brennpunkt dokumentaren viser at de samme holdningene råder i dag.

Det er ikke bare volden, men like mye livet som dyrene lever. Kyr kan stå lenket fast 10 måneder eller mer i strekk, og noen kommer ikke ut i det hele tatt fordi bonden bryter regelverket. Kalvene tas regelmessig fra mødrene ved fødselen og kan stå isolert i 8 uker. De fleste griser, kyllinger og høner ser aldri dagslys.

Dyrevelferd er blitt et ord uten mening. Det sier ingenting om hvordan dyrene egentlig har det, men fungerer som skalkeskjul for de som har noe å skjule. Selv på slakteriene snakkes det om "velferd" for dyr som står midt i et blodbad av artsfeller som blir stukket og hengt opp, bare med en lav skillevegg mellom. Dette skjer ikke i Norge, blir vi fortalt, men ved hjelp av skjult kamera vet vi nå at det skjer.

Alle er ikke verstinger. Men det er så mange verstinger at det rammer tusenvis av dyr som lider hver eneste dag. Vi trenger ikke å dra til utlandet for å finne grov dyremishandling, Det finner vi like godt i norske fjøs.

Næringen hevder at de ikke kjenner seg igjen i dokumentaren. Men Mattilsynets tilsynskampanje i 2017 og 2018 viste avvik i over 70 prosent av undersøkte grisebesetninger, der over 40 prosent gjaldt avvik og hastevedtak angående oppfølging av syke og skadde dyr.

Næringen kan ikke lenger bortforklare sannheten. Det lønner seg heller ikke. Når dørene stenges til fjøs og slakteri, tvinger det seg bare frem andre metoder for å vise hvordan dyrene lever og dør. Folk har rett til å få vite og dyrene har rett til å bli sett.

Fabian Stangs sivile ulydighet

Erling Borgen

Fabian Stang forteller offentligheten i dag at han vil lenke seg fast foran gravemaskinene, for å stoppe en planlagt sykkelvei i Gyldenløves gate,

Dette finner han på i et Norge, der leger godkjenner at en afghansk flyktning sendes bevisstløs ut av Norge.

Dette meddeler han offentligheten, i en situasjon der barn sendes tilbake til land de aldri har vært i. Og der 16 år gamle afghanske flyktinger får håndjern på seg, når de skal deporteres til livsfarlige Afghanistan.

Et land som Norge har bombet og ødelagt.

Fabian, der forsvant min respekt. Si fra, dersom du finner noe viktig å kjempe for. Og helst utenfor Frogner.

ALKOHOLPOLITIKK

Ola Bog

Folkehelseminister Sylvi Listhaug (FrP) får ha oss unnskyldt, men vi er framdeles tilhenger av en restriktiv alkoholpolitikk. Vi har nemlig hørt om tilgjengelighetsteorien. Hun får trøste seg med at ordfører kandidat i Stavanger Mimir Kristjánsson (Rødt) en gang skreiv en bok ("Slik blir du superrik") der han innleder hvert kapittel med å fortelle landsmenna hvor mange alkoholenheter han tylla i seg foregående uke. Nei, han Mimir er ingen skapdranker.

Men vi har altså bladd litt i Bibelen igjen. Det har jo nettopp vært pinse. For femogforti år siden bladd vi mye i Bibelen. Vi ble frelst på et Maran Ata-møte i Storgata i Oslo høsten 1974. Dermed måtte vi melde oss ut av Hedningesamfunnet. Tre år seinere meldte vi oss inn i Rød Ungdom. Ja, på syttitallet var det jammen bevegelse(r).

Tilbake til apostlene. Var det ånden i flaska som ga dem ny kraft? Den teorien ble jo fremma allerede i boka "Apostlenes gjerninger". Motargumentet var at det var så tidlig på dagen. End of discussion. Klokka var sånn åtte, ni på morrakvisten. Sjøl tror vi nok kunsten å reparere er sånn cirka like gammel som kunsten å framstille varene. Og dér står saken.

Men dette burde jo være manna fra oven for smugdrikkene blant oss: før lunsj er det fritt fram. Dere er hevet over mistanke da, kamerater. Det står i Det nye testamentet, det. Og dét er verdigrunlaget vårt, det.

"Men noen gjorde narr av dem og sa: «De har drukket seg fulle på søt vin.» Da steg Peter fram sammen med de elleve. Han hevet stemmen og talte til dem: «Jødiske menn og alle dere som bor i Jerusalem! Merk dere hva jeg sier, og lytt nøye til mine ord! Disse menneskene er ikke fulle, slik dere tror. Det er jo bare den tredje time på dagen." (Apg. kap. 2, vers 13-15)

Flyktninene på middelhavet

FRONTEX

av Namlid Sualokin

Vi vil jo bare redde dem
fra seg selv
og sende dem tilbake
der de hører hjemme.

Hvorfor begriper de det ikke,
drømmer fortsatt om et land
der melk og honning flyter.

Det finnes ikke,
og slett ikke hos oss.
De går heller til grunne
enn å begrave sin drøm.

For oss dreier det seg dog bare om
å ta fra losene,
som beriker seg på dem,
det skitne håndverket deres.

Og da kommer så
noen bråkmakere,
såkalte mennesker med høy moral,
og forstyrrer freden.

Velstående kapteiner
med eget mannskap
og egne skip
fisker dem opp

fra Mare Nostrum
og bringer dem til land,
til vårt land, vel å merke,
uten å spørre oss om tillatelse.

Slike folk bør settes ut av trafikk
og dømmes ordentlig
for så mye uforstand.

Slike blautfisker er uansett
på feil sted her.
Vi kontrollerer det hele
nå mer effektivt fra lufta.

Vi teller ofrene.
Når først en gang
noen hundre tusen bukker under,
og synker i bølgene...

da vil nok det
bringe de andre til innsikt
om at festningen Europa
ikke lar seg åpne av dem.

Agder og Telemark distrikt av Norges Kommunistiske Parti inviterer til studie- og aksjonshelg på kommunisthytten i Kristiansand 23. - 25. august

Pris for deltakelse 200,- nok. Studenter/arbeidsledige/uføretrygdede gratis.

Kommunisthytten ligger idyllisk til i Kristiansands skjærgård. Ankomst med båt. Husk redningsvest. Her er muligheter for fiske og bading i pausene. Ta med sovepose og laken, eventuelt dynetrekk og putevar. Drikke medbringes av hver enkelt (kun brønnvann tilgjengelig). Agder og Telemark distrikt sørger for mat til alle måltider. Sol og varme er bestilt. Alle kamerater og sympatisører er hjertelig velkommen. Vel møtt!

Påmelding/spørsmål rettes til agder-telemark@nkp.no innen 22. august.

Deltakeravgift innbetales til kontonummer 3201 55 72697 Gaver mottas også med takk.

Bli støttemedlem av Norges Kommunistiske Parti (NKP)!

Som støttemedlem bidrar du til at NKP har pengene som trengs for å holde et høyt aktivitetsnivå, og at partiet kan være til stede så mange steder i landet som mulig.

Du mottar også informasjon om NKPs aktiviteter, men kan reservere deg mot dette.

Støtten gis som en måneds- eller kvartalsvis betaling. Beløpet bestemmer du selv - alle bidrag mottas med takk!

Send beløp og navn samt epost eller postadresse til nkp@nkp.no, eller per brevpost til NKP, Kiledalen 21, 4619 Mosby eller per sms til mobilnummer 994 51 476 så mottar du giro fra oss.

Sekretariatet

FRIHETEN

Abonnement

Faktura sendes på epost / post. Faktura som ligger i avisa er for å støtte Friheten eller NKP ekstra.

Kontonummer til abonnement 7878 05 44979

Petter K. Sandvik, abonnementskontakt, 746 9999 1

Annonser

Helside fra kr. 5500,- eks mva. Gunstige annonsevilkår, annonsering på nett inngår. Se mer på friheten.no/annonsere

Epost om annonser, friheten@friheten.no. Telefonhenvendelser til Petter K. Sandvik, 746 9999 1

Kryssord

Friheten har kryssord i annen hver utgave

Avisa Friheten v/NKP SA

Utgis av Norges Kommunistiske Parti Organisasjonsnummer 971 177 837, foretaksregistret, MVA-registret

Runa Evensen, daglig leder, 994 51 476, runa@nkp.no

Postadresse Kiledalen 21, 4619, Mosby Ombrekking: Petter K. Sandvik, 746 9999 1

Der vi møtes...

OSLO & AKERSHUS NKP

Styremøter avholdes tirsdager kl. 18 i Helgesensgate 21, Oslo og Felles medlemsmøter NKP/UngKom avholdes samme dag og sted kl. 19.
Kontakt Adrian mobil: 90086204 Svend Haakon mobil: 91100079

Styremøter avholdes tirsdager kl. 18 i Helgesensgate 21, Oslo og Felles medlemsmøter NKP/Ungkom avholdes samme dag og sted kl. 19.
Tirsdager: 6/8, 27/8, 10/9, 22/10, 10/11, 3/12.
2020: 7/1, 28/1.

Styret O&A NKP

ØSTFOLD DISTRIKT AV NKP

Alle møtene holdes på Østsiden Velferdssenter og begynner kl. 19.00.
Høsten 2019: 22.8., 5.9., 19.9., 3.10., 17.10., 31.10., 14.11., 28.11., 12.12.

ROGALAND DISTRIKT AV NKP

Alle møtene holdes hjemme hos medlemmene og begynner kl. 19.00

Datoer: 26.9., 31.10., og 28.11.

NORDLAND NKP

Fysiske møter:

16. august Sandessjøen - medlemsmøte
16. november på Saltstraumen - medlemsmøte
16. mars på Mo i Rana - medlemsmøte

Kontaktinformasjon Ungkommunistene i Norge

Leder: Adrian Larsen, (adrian@ungkommunist.no)

Nestleder: Jakob Glans, (jakob.t.glans@gmail.com)

Sekretær: Christer Sjøblom, (christer@ungkommunist.no)

Kontoradresse: Helgesensgate 21, Oslo

Telefon: 900 86 204

Hjemmeside: www.ungkommunist.no

E-post: kontakt@ungkommunist.no

Vårt kontonummer er: 9015 16 18862 - Ungkommunistene har «trang» økonomi og tar mot gaver med takk.

Følg oss på Twitter: twitter.com/UngKom
Facebook: www.facebook.com/UngKomNorge

Distrikter:

Ungkommunistene i Oslo og Akershus

Leder: Jakob Thonander Glans, e-post: jakob.t.glans@gmail.com

Kontaktinformasjon

Leder Runa Evensen, 994 51 476,
runa.evensen@nkp.no

Nestleder Alexander Sørnes 922 13 057,
alexander@ungkommunist.no

1. sekretær Stig Ødegaard 411 46 430,
stig@nkp.no

2. sekretær Kato Bjørkli

Økonomisekretær Jim Høgfjeldt, jim.hogfjeldt@nkp.no

Internasjonal sekretær Svend Haakon Jacobsen

Postadresse Kiledalen 21, 4619 Mosby

Kontoradresse Helgesensgate 21, Oslo

E-post nkp@nkp.no

NKPs kampfond «Garantisten» konto 7878 05 37247

Troms og Finnmark distrikt av NKP

Distriktsleder: Kato Bjørkli, Mølnelva
63, 9392 Stonglandseidet, tlf. 915 84
501, e-post: katbjoe@online.no
Sekretær: Ingrid Margareth
Schanche, adresse: Stovolltunet
61, 9100 Kvaløysletta, tlf.: 900 35
751, e-post: imscha@hotmail.com

Partikontor: Søndre Tollbuggate 4,
Tromsø, troms@nkp.no
Postadresse: Postboks 21, 9251
Tromsø

Senja Kommunistlag

Distriktsleder: Kato Bjørkli, tlf. 915
84 501, e-post: katbjoe@online.no

Nordland distrikt av NKP

Leder Lena Adams 925 43 764, e-post
leonakat@protonmail.com
Sekretær Hugo Sandoval
Steinar Ansnes økonomiansvarlig
Leder Bodø lag av NKP Per Normann

Norges Kommunistiske Parti i Midt-Norge

Leder: Harald Ø Reppesgaard, tlf: 920
20 793

Sekretær: Stig Ødegaard, tlf: 411 46
430, epost midt-norge@nkp.no
Håndslag: Bidrag mottas med takk,
kontonr. 0533 07 60488

Partikontor: Olav Tryggvasonsgate 5,
7011 Trondheim, tlf. 72 60 19 47

Vestlandske distrikt av NKP

Distriktsleder: Alexander Sørnes, tlf:
922 13 057

E-post:
kontakt@bergenkommunist.no
Partikontor: Torborg Nedereaas gate
20, 5006 Bergen, tlf. 553 27 489

Rogaland distrikt av NKP

Distriktsleder: Geir Hansen, Roald
Amundsensvei 19, 4016 Stavanger,
tlf: 475 10 808, e-post: hansen-
08@live.no

E-post: rogaland@nkp.no

Agder og Telemark distrikt av NKP

Leder: Paul-Johan Thunes Jensen, tlf.
934 61 916

E-post: agder-telemark@nkp.no
Nestleder/Sekretær: Runa
Evensen, tlf. 994 51 476
Kasserer Jim Høgfjeldt
Kontonummer: 3201 55 72697 -
gaver mottas med takk

Buskerud og Vestfold distrikt av NKP

Distriktsleder: Dagfinn Skålvik,
Fjellheimgata 5, 3011 Drammen
Sekretær: Roger Løvås
Kasserer: Knut Jarle Berg,
Rollagsvegen 737, 3626 Rollag, tlf:
991 51 184

E-post: buskerud-vestfold@nkp.no
Kontonummer: 0530 40 25060

Innlandet distrikt av NKP

Leder: Johnny Johansen, Arnebergveien
5, 2335 Stange, tlf: 952 38 080

Sekretær: Arne Gunnar Sveen

Oslo og Akershus NKP

Distriktsleder: Svend H. Jacobsen,
e-post: svend@nkp.no, tlf: 911 00 079

Nestleder: Anders Myrhaug, e-post
anders@nkp.no, tlf: 481 09 802

Sekretær: Knut Arne Wold, e-post:
knut.arne@nkp.no, tlf. 926 83 421
E-post: oslo-akershus@nkp.no
Partikontor/postadresse.:
Helgesensgate 21, 0553 Oslo, tlf 227
16 044

Østfold distrikt av NKP

Distriktsleder: Dag Norum,
Ridehusgate 20, 1606 Fredrikstad, tlf:
693 13 080, e-post:
dagnoru@online.no

E-post: ostfold@nkp.no

Sekretær: Riitta Berger, tlf: 905 24
315, e-post: riitta.berger@hiof.no

Støtt Arne
Gauslaa-
kampanjen til
ungdommen:
9015 16 18862

Jeg svinger med hatten

Det er sommer. Hver morgen våkner jeg til fiskemåkens egenartede konsert. Ikke akkurat vakkert. Hes, opphisset, ja nærmest hysterisk til tider. Men lyden hører sommeren til. I tidligere tider fylte den meg med glede. Sammen med syrin-duft, raslende ospeblader og blafring i bestemors blondgardiner.

Nå har fiskemåken fått en vemodig klang. Vissheten om at den er havnet i uføre, at det blir stadig færre av dem er for meg en vedvarende påminning om at vi har skapt en verden som er i ferd med å passere sin tåleevne.

Det er kanskje også grunnen til at jeg stiller ekstra pent med mine hysteriske måkenaboer. For fjerde år på rad har de okkupert akterskotten i robåten, og nettopp i disse dager stikker tre dunøster opp over kanten på reiret.

Det gleder meg, men uroer meg også. Jeg kan ikke være fuglevokter døgnet rundt og hele tiden. Særlig fordi jeg har flere leietakere på hyttetomt - og alle skal vernes og tas hensyn til. Linerla i naustet, gråtosten på aneksveggen, bokfinken som slo seg ned mellom tindene på høyryva, blåmeisen på hytteveggen og kjøttmeisen som valgte stærkassen.

Alle er de avhengig av meg. Og jeg av dem. De er forsommeren for meg. Og jeg lister meg forsiktig blant bevingede leieboere. Jeg rekker knapt annet enn å ta hensyn.

Men livet er likevel rikt på slike dager - og gledelig når nytt liv skapes. For ikke å snakke om når en ny generasjon tar til vingene og flagrer som sommerfugler i junikvelden. Da er det også godt å være menneske i solnedgangen.

Da fortrenger jeg det meste av verdens faenskap, skapt av slike som meg og likesinnede i verdens rike land. Vi som i vår brusende ungdom skulle reformere verden. Vi som viftet med røde flagg og skulle utrydde det som fantes av urettferdighet, krig og sult. Vi som hadde

grønne fingre og som skulle ta vare på ressursene for framtidens generasjoner.

Resultatet ble annerledes. Det er vår generasjon som må bære ansvaret for verdenshistoriens groveste utbytting av natur, insekt- og dyreliv. Det er vi som har ført kloden vår til grensen av dens bæreevne, og det er vi fra den oppskrytete 68-generasjonen som uhemmet har gått i spissen for å bygge tidenes egosamfunn der solidaritet og fellesskap nærmest er blitt skjellsord.

Nå er vi kommet så langt at FNs naturpanel tegner et dystert bilde av av naturens tilstand. Menneskelig aktivitet truer eksistensen til en million arter, får vi vite. Med de enorme konsekvenser det får for oss på toppen av næringskjeden.

Som tidligere nevnt var jeg en av dem som flyttet "tilbake til naturen" i mitt unge voksenliv. Tilfeldighetene førte en liten familie til Frøya. Det ble sjark og et mini småbruk. Det var da jeg ble på fornavn med tjelden som lettbeint sprang over svabergene og ea som kurret i fjæresteinene.

Et lite samfunn som den gang var tilnærmet forskånet fra ødeleggelser - som fortsatt holdt kystkulturen i hevd. En plett på jorda der jeg kunne sitte på kaikanten og lytte til Erik Bye: "I hildringstimen er det godt å seile".

I dag tegner det seg et annet bilde: Jeg ser et lite kystsamfunn - et lite øyrike - bli rasert i fremskrittets navn. Jeg ser storsamfunnet velte seg fram, drevet av profittbegjær. I dag er store deler av "mitt" Frøya i ferd med å bli ødelagt, i likhet med en rekke andre naturperler i kongeriket.

Eksemplet Frøya forteller meg hvor sårbar naturen er, men fortsatt - i dag - er min lille plett i et frodig innland skånet. Her ligger fiskemåken småduppene i robåten, lykkelig uvitende om den skjebne som rammer mange av dens artsfrender.

Men jeg er urolig. Hvordan er det er mulig at jeg og min generasjon kunne medvirke til de massive naturødeleggelsene rundt oss, og hvordan kan vi som vettuge mennesker fornekte det som skjer.

Jeg forbauses stadig over rovdyrkapitalismens evne til å herje med livsgrunnlaget vårt - og vår massive likegyldighet. Jeg forbauses også over maktmennesker - menn og kvinner - som lukker øyne og ører for krigsmaskinenes vanvittig ødeleggende ressursbruk mens de "redder" miljøet med forbud mot bomullspinner og sugerør.

Jeg er heller ikke begeistret over bompengopolitikken som rammer blindt og urettferdig. Jeg forstår derfor folk som blir forbannet. Dette er et nytt eksempel på at det er vanlige mennesker som må bære byrdene mens de velbeslåtte skliir bekymringsløst unna. Men spar meg for forsøket på å fremstille veibommen som verdens undergang og bilen som hjelpemiddel til evig frelse. Veibommer kan fjernes hvis vi velger riktig til høsten. Det er opp til oss å prioritere andre verdier enn fire felts motorveier. Det gjør vi med stemmeseddelen.

Men skal vi redde en verden som utarmes, kreves andre grep. Det krever at vi løfter blikket ut over lommebok og trangen etter "å være oss selv nok". Og her er det min generasjon har sviktet fatalt. Men så skjer det, plutselig: Ungdommen har avslørt det kyniske spillet. Titusener skoleelever ute på gatene i streik for et bedre miljø. De gir håp!

Kanskje er DET også årsaken til at jeg bestemt mener at fiskemåken i akterskotten hadde en nesten lystig klang i nebbet i morges da den hilste morgensola.

Jeg svinger ed hatten og hilser tilbake. God sommer!

Christian Larssen

siden sist
siden sist
siden sist
siden sist
siden sist
siden sist
siden sist
siden sist
siden sist
siden sist
siden sist
siden sist

BLI MED OG
SIKRE
FRAMTIDA

www.nkp.no

Den amerikanske militærmaskinen forurenses mer enn 140 land
- De grønne mener det er viktigere at du installerer sparedusj